WOENSDAG 2 FEBRUARI 1938 OCHTENDBLAD A BUREAU 's-GRAVENHAGE - PARKSTRAAT 25 - TELEFOON 116220* NEGEN EN ZESTIGSTE JAARGANG

PRIJS VAN HET ABONNEMENT PER KWARTAAL:
Door geheel Nederland ..... ƒ 5.—
(porti bij tijdelijke opzending naar een ander adres worden extra berekend).
Bij vooruitbetaling per 31 December voor één jaar „ 18.—
Oost- en West-Indië ..... „ 12.—
Per zeepost ..... „ 5.—
Engeland, Italië, Zweden, Denemarken en Noorwegen ..... „ 12.—
Overige landen van Europa ..... „ 9.25
(Alle abonnementen bij vooruitbetaling).
Losse nummers ..... „ 0.07½
Postrekening 122700.

HET VADERLAND

Directeur: E. DE LANG.
Hoofdredacteur: C. M. SCHILT.

STAAT- EN LETTERKUNDIG NIEUWSBLAD
waarin opgenomen „DE NIEUWE COURANT"
verschijnt tweemaal per dag.

Het Vaderlandt ghetrouwe
Blijft tck tot in den doet.
Wilhelmuslied.

PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Van 1—6 gal jardregels met bewijsnummer ..... ƒ 3.07
Elke regel meer ..... „ 0.60
Ingezonden Mededeeling van 1—5 regels ..... „ 5.07
Elke regel meer ..... „ 1.—
Dienstaanbiedingen à contant (5 regels) ..... „ 1.—
Incassokosten voor abonnementen en advertentiën .. „ 0.10

Bijkantoren: THOMSONPLEIN 12 — TELEFOON 333044
FRED. HENDRIKLAAN 107 — TELEFOON 551823
BANKASTRAAT 10 — TELEFOON 116703

Ons Prinsesje heet Beatrix Wilhelmina Armgard

Plechtige aangifte der geboorte
ten Paleize Soestdijk

PRINS BERNHARD heeft gisternamiddag zijn eersteling bij den ambtenaar van den Burgerlijken Stand aangegeven onder de namen:

BEATRIX WILHELMINA ARMGARD

De naam Beatrix staat in geen enkel verband met eenig familielid, maar is uitsluitend gekozen om de fraaie beteekenis van dezen Latijnschen naam:

DE GELUKBRENGENDE

Wilhelmina heet het Prinsesje naar de Koningin, Armgard naar de Moeder van Prins Bernhard.

De jonggeborene zal genoemd worden Beatrix, maar wanneer de Prinses eenmaal geroepen zal worden den troon te bestijgen, zal zij dit — zoo het haar goeddunkt — kunnen doen onder haar tweeden naam: Wilhelmina.

De Prins heeft eerst in de nieuwe eetzaal van den Baarnschen vleugel in het Paleis Soestdijk zijn dochter Beatrix getoond aan jhr Van Reenen, Minister Colijn en den vice-president van den Raad van State jhr Beelaerts van Blokland.

Het Prinsesje had een lange witte jurk aan en lag op een kussen van crême zijde; Prins Bernhard hield het voorzichtig in de armen. De baby weegt 7 pond, is 52 cm lang, heeft blauwe oogen en blond haar. Gedurende de plechtigheid heeft ze geen kikje gegeven.

Het was een ontroerend moment, toen Prins Bernhard met zijn kind in de armen zeide: de namen van onze dochter zijn Beatrix, Wilhelmina, Armgard.

De Prins had eerst de gasten in zijn huis begroet en was daarna even de baby gaan halen. Stil lag zij op het kussen. De oogjes hield zij eerst dicht, maar even sloeg zij ze toen toch open. Het was den vader aan te zien dat hij trotsch en overgelukkig was.

Na de korte plechtigheid der vertooning en aangifte bracht de Prins zijn dochter weer buiten de eetzaal, waar de zuster haar overnam.

Minister Colijn de eerste.

Minister Colijn was op de deur toegesneld, had die geopend en lachend tot den Prins gezegd: Ik mag de eerste zijn, Koninklijke Hoogheid, die de deur voor Prinses Beatrix open doet.

Toen de Prins bij de heeren Colijn, Beelaerts van Blokland en den Burgemeester was teruggekeerd, werd nog even gepraat over de blijde gebeurtenis zelf. Prins Bernhard zeide, dat prinses Juliana het uitstekend maakte en was vol lof over de toewijding van dokter de Groot en de verpleegsters, zuster Romke en zuster Trijntje.

een Oud-Hollandsch gebruik, dat thans ook in blik onderbroken door een aardig tafereeltje, een Oud-Holland gebruik, dat thans ook in ons prinselijk gezin in eere is gehouden, namelijk het aanbieden van een kopje kandeel. Een lakei trad binnen en bood in kleine kopjes met Oranjespreuken er op, de geurige Oud-Hollandsche kruidenwijn aan.

De Prins dronk de gezondheid van de drie aanwezige heeren, waarop zij de gezondheid van Prnses Beatrix dronken.

Na dit genoeglijk intermezzo stelde de Burgemeester aan Prins Bernhard eenige vragen, verband houdende met de vaststelling van de akte der geboorteaangifte. Daarna werd deze voorgelezen en allereerst geteekend door den Prins, die in zijn duidelijk handschrift, met de vulpen, welke hij voor een dogenblik van minister Colijn leende, teekende: Bernhard, Prins der Nederlanden, Prins van Lippe-Biesterfeld. Daarna teekende minister Colijn, vervolgens jhr Beelaerts van Blokland en tenslotte de ambtenaar van den Burgerlijken stand, Burgemeester van Reenen. Hiermede was de plechtige geboorteaangifte geëindigd.

Het gemeentebestuur van Baarn had van de Kroon voor deze bijzondere gelegenheid toestemming gekregen een speciaal register der geboorteakten in te stellen. Dit register is gebonden in zacht blauw linnen. Op den band staat in goud gedrukt: Register van geboorteakten der gemeente Baarn. Het zal worden bewaard in het gemeentearchief

Enkele minuten voor half zes had burgemeester van Reenen, gekleed in ambtsgewaad en met den keten om, zich per auto naar het paleis begeven. De auto reed het Soesterhek in en de burgemeester betrad het paleis door den Soestervleugel. Daar werd hij ontvangen door den secretaris van Prins Bernhard, jhr Dedel en door 's Prinsen adjudant, kapitein de Roo van Aldewerelt. Beide heeren geleidden jhr van Reenen naar een der zalen in het oude gedeelte van het paleis, waar ook de heeren Colijn en Beelaerts van Blokland zich bevonden, beiden gekleed in zwarte jas. Hier werd een oogenblik gewacht en toen werden de autoriteiten verzocht zich naar de nieuwe eetzaal in den Baarnschen vleugel te begeven.

In deze eetzaal heeft de plechtigheid van de geboorteaangifte plaats gehad. De zaal ligt aan de achterzijde van het paleis en geeft een wijd uitzicht over de gazons en de vijvers, onderbroken door hoog opgaand hout van het park.

De zaal zelf is in lichte tinten gehouden, lichte gordijnen, lichte stoffeering en een fraai ameublement, waarvan de stoelen met leder, eveneens in lichte kleuren, zijn overtrokken.

Toen de drie autoriteiten, de beide ministers en de burgemeester, de eetzaal binnentraden, waren de lichten aangestoken, niemand bevond zich in de zaal.

Na enkele minuten wachten gingen de deuren open en trad Prins Bernhard binnen. Hartelijk begroette Z. K. H. de drie heeren, die hem hun gelukwenschen aanboden met de geboorte van de Prinses.

Eenige oogenblikken onderhield de Prins zich met de heeren Colijn en Beelaerts en met den burgemeester en zeide toen, dat hij de baby zou gaan halen.

Na afloop van de hierboven beschreven plechtigheid heeft Prins Bernhard een foto van het gezelschap gemaakt. Hij vertelde daarbij, dat hij zijn dochter ook reeds gekiekt had.

Een uur na hun aankomst verlieten de heeren Colijn, Beelaerts en van Reenen het paleis. De heeren Colijn en Beelaerts keerden onmiddellijk per auto naar Den Haag terug.

Het was een intieme, doch aangrijpende plechtigheid geweest, welke op de drie autoriteiten, die geroepen waren er bij tegenwoordig te zijn, een diepen indruk gemaakt heeft, niet alleen vanwege de groote eer, welke hun te beurt viel dit te mogen bijwonen, doch ook door het huiselijk, eenvoudig en genoeglijk karakter, dat deze plechtigheid, welke voor Neerlands land en volk van historische beteekenis is, droeg.

De charme, welke van Prins Bernhard reeds uitging, toen hij als verloofde van Prinses Juliana ons land binnenkwam, trad ook thans weer duidelijk aan het licht, nu hij als vader zijn eersten plicht volgens de Nederlandsche wet vervulde.

Uit Stockholm: Koning Gustaaf van Zweden heeft een telegram van gelukwensch gezonden aan *H. M. de Koningin* en aan het Prinselijk paar.

Uit Praag. De President der Republiek Tsjechoslowakije, dr Benesj, heeft telegrafisch zijn gelukwenschen aangeboden aan Koningin Wilhelmina, Prinses Juliana en Prins Bernhard.

Naar men ons meldt, heeft de heer A. P. Nieuwkamp, de Nederlandsche consul te Keulen, over de blijde gebeurtenis een korte toespraak door de radio gehouden.

Minister-president dr H. Colijn op weg naar het paleis Soestdijk.

De Acte van Geboorte

Heden, den eersten Februari negentien honderd acht en dertig, heeft Zijne Koninklijke Hoogheid

Prins Bernhard Leopold Frederik Everhard Julius Coert Karel Godfried Pieter der Nederlanden, Prins van Lippe-Biesterfeld,

oud zes en twintig jaren, wonende te Baarn, aan mij, ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Baarn, jonkheer Gerlach Cornelis Joannes van Reenen, burgemeester van Baarn, verklaard, dat op Maandag den een en dertigsten Januari negentien honderd acht en dertig, des voormiddags te negen uur, zeven en veertig minuten, hem en zijner gemalinne, Harer Koninklijke Hoogheid,

Prinses Juliana Louise Emma Marie Wilhelmina der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, Hertogin van Mecklenburg Prinses van Lippe-Biesterfeld, enz. enz.,

mede wonende te Baarn, in het Koninklijke Paleis, gelegen aan den Amsterdamschen straatweg No. 1, binnen deze gemeente, eene Dochter is geboren, genaamd:

Beatrix Wilhelmina Armgard, Prinses van Oranje-Nassau, Prinses van Lippe-Biesterfeld.

Zijne Koninklijke Hoogheid heeft Zijne Dochter aan mij vertoond. Een en ander is geschied in tegenwoordigheid van: Hendrikus Colijn, oud acht en zestig jaren, Minister van Staat, Minister van Algemeene Zaken, wonende te 's-Gravenhage, en jonkheer Frans Beelaerts van Blokland, oud zes en zestig jaren, kamerheer in buitengewonen dienst van Hare Majesteit de Koningin, Minister van Staat, vice-president van den Raad van State, wonende te 's-Gravenhage.

Hiervan is deze akte opgemaakt, welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

Jhr mr dr H. A. van Karnebeek voor de Jongeren

Bij de betooging op het Binnenhof.

De volledige redevoering, die jhr Van Karnebeek gistermiddag op het Binnenhof gehouden heeft bij de trouwbetuiging der Haagsche jongeren en die wij gedeeltelijk in het Avondblad hebben gepubliceerd, luidde:

Jonge mannen en vrouwen,

Gij hebt het verlangen te kennen gegeven, heden tegenover mij, als vertegenwoordiger der Koningin in dit gewest, te getuigen van uw trouw en aanhankelijkheid aan ons Vorstenhuis. Ik heb u aanstonds van ganscher harte mijn medewerking toegezegd, omdat ik met u doordrongen ben van de groote beteekenis van de blijde gebeurtenis, die wij beleven.

Ons volk gevoelt die beteekenis instinctief, in al zijn geledingen. Het herinnert zich zijn geschiedenis en de rol, die het Huis van Oranje-Nassau daarin heeft gespeeld. Het ziet om zich heen en geeft zich in dezen onzekeren tijd meer dan ooit rekenschap van de waarde van ons nationaal koningschap, zooals dat zich heeft ontwikkeld en bevestigd, voor onze eenheid, onze veiligheid en zelfstandigheid en onze waardigheid. En het beseft, dat Nederland geen zwaarder slag zou kunnen treffen, dan wanneer het ons ontviel.

Het is dan ook niet te verwonderen, dat in deze historische omgeving, waar wij bijeen zijn, en waar, indien de steenen konden spreken, de stem van onze geschiedenis zich diep bewogen zou doen hooren, onze gedachten uitgaan naar Haar, die ons nationaal bestaan verpersoonlijkt, naar Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin, die op het schip van staat de hooge wacht hield gedurende welhaast veertig jaren, en thans in de verjonging der dynastie, die zich met ons volk heeft vereenzelvigd, de voldoening vindt, welke haar levenswerk bekroont.

Het Vorstenhuis telt thans weer drie geslachten. Van dankbaarheid vervuld, dat onlangs een kostbaar vorstenleven werd gespaard, rijst in deze dagen uit de harten van millioenen, hier en overzee, de bede omhoog, dat Gods zegen moge blijven rusten op het Koninklijk Gezin, te Soestdijk vereenigd om de wieg van het kind, waarin de hoop des vaderlands zich heeft vernieuwd. De bede, dat tot in lengte van dagen de band bestendigd moge blijven, die in wederkeerig begrip, in lief en leed, een dankbaar volk aan zijn Vorstenhuis verbindt.

Ook het leven van een volk telt oogenblikken, waarin het zich op zijn verleden en op zijn toekomst bezint. Gelukkig het volk, dat in zulk een oogenblik, bij alle verschil en tegenstelling, een gemeenschappelijk wachtwoord weet te vinden. Gij, jonge mannen en vrouwen, in zoo grooten getale herwaarts opgekomen, wilt daaraan straks uitdrukking geven in het bewustzijn, dat voor de handhaving van ons geestelijk en stoffelijk nationaal erfdeel, naar de leuze van Oranje, sluiting der gelederen om het Koningshuis, dat onze éénheid symboliseert, noodzakelijk is. Gelukkig teeken voor de toekomst. In het tegenwoordig tijdsgewricht, met spanning en gevaar geladen, vervult gij door deze daad, meer dan ooit, een vaderlandschen plicht. Moge de herinnering daaraan geen uwer ooit verlaten.

Overeenkomstig uw verlangen stel ik u thans in de gelegenheid van uw trouw te getuigen.

Uddel plant een Oranjeboom

Dankbaarheid van het stille gehucht.

In het kerspel Uddel, het stille gehucht in de uitgestrekte Veluwsche Kroondomeinen onder de gemeente Apeldoorn, is een Oranjeboom geplant. Herhaalde malen heeft de Koninklijke familie, in het bijzonder de Koningin, van haar belangstelling doen blijken en de laatste jaren hebben zoowel onze Landsvrouwe als Prinses Juliana telkenmaal het Kerstfeest temidden van de eenvoudige bevolking gevierd.

Harerzijds heeft de bevolking van het stille gehucht haar dankbaarheid bij de heuglijke gebeurtenis op het paleis Soestdijk geuit, door het planten van een Oranjeboom, in de kom van het kerspel.

Gistermiddag hebben daartoe de burgemeester der gemeente Apeldoorn, jhr dr E. G. C. Quarles van Ufford, jhr A. J. B. van Suchtelen van de Haare, intendant van het paleis Het Loo en opperhoutvester, alsmede jhr ir W. G. Röell, koninklijk houtvester van Prins Bernhard, de eerste spade in den grond gestoken. Nadat een kuil gedolven was werd de Oranjeboom — een kastanje — geplant. Vrijwel de geheele bevolking van Uddel, alsmede personeel van de Koninklijke houtvesterijen, was bij de intieme plechtigheid aanwezig.

Ter eere van Prinses Beatrix
Maandag was het om het kind, het nieuwe is in den naam

DOEN is toch altijd aardiger dan herdoen. Wij hadden dan ook gedacht, het zal wel niet meer zoo druk zijn als Maandagavond. Maar het is moeilijk dit soort drukte zoo precies te meten. Op het Voorhout is het natuurlijk iets stiller dan toen al de groepen uit de verschillende wijken daar met muziek aan 't hoofd kwamen opmarcheeren, maar er is zang. De stemming zit er nog goed in. Een vroolijke uitgelatenheid. Bij den Vijverdam wordt het een groote rondedans rondom een goedmoedigen bink.

De localen nog niet als Maandag: vol, en meer dan vol. Naar het voorbeeld van de anti-communistische reporters uit Rusland of van de anti-fascistische uit andere landen zou men fraaie sensationeele kiekjes kunnen maken. Drinkgebrek in Den Haag: mannen en vrouwen staan in lange rijen voor de drankdistributiecentrales op hun beurt te wachten!

Dat wachten bederft trouwens de stemming niet. Op het Bezuidenhout staan er vast wel honderd menschen voor de deur van een der groote café's. Wat doen ze? Ze zingen een Oranjelied! Wat zouden ze wel anders doen?

Het nieuwe is de naam! Maandagavond was het de blijdschap om het kind. Gisteren nu begon de kennismaking al. Wat is er in een naam? Oh, in dezen naam is er zeer veel! Men is de jonge moeder dankbaar omdat ze voor alles aan geluk heeft gedacht. Het geluk is niet altijd van de partij. Maar de jonge vorstelijke moeder, naar wie aller harten gericht zijn, heeft heel even het geluk op den troon geplaatst. En het is zoo echt Hollandsch om dat zoo echt mooi te vinden. Men zegt: dat is lief van Prinses Juliana, dat is aardig van den Prins en de Prinses!

Zoo zegt men met een van verteedering wazig oog. Maar wie in groote formatie met krachtigen stap de straat doortrekt, heeft geen tijd voor zulke verteedering. Maar die moet toch ook wat doen met die nieuwe klanken in ons nationaal leven. Er wordt nog gezocht. Maar men kan toch altijd beginnen. Vooruit dan maar! Men begint bij 't eenvoudigste, met spellen: B.E.A.T.R.I.X.

Beatrix. — Hoera!

Men kan op dit nieuwe Oranje-alphabet blijkbaar zeer enthousiast stappen en hossen. Dat belooft voor de toekomst.

Is de pret toch iets vroeger gaan liggen? Het lijkt wel zoo. Een vrije dag is zeer fraai, maar voor menigeen heeft de vrije volgende echtend nog meer te beteekenen. De heele dag van gisteren had trouwens toch wel een heel ander karakter dan die van Maandag. Het geval wordt concreet. Ook de vreugde krijgt vaster vorm. Niet alleen met den naam! Colijns bespraak en de belofte van trouw, afgelegd door de jeugd op het Binnenhof, geven ook meer politieken inhoud, dus meer stijl, meer vastigheid aan het nationale geluk. Zoo komt er dan ook stijlvoller viering. Dat merkt men in des Indes, dat gisteravond zoowat in het middelpunt stond.

Het zag er daar keurig uit! Groot diner van niet minder dan 300 couverts. De groote zaal had haar grootste uitbreiding gekregen. Natuurlijk bleef de dansvoer vrij en het was zoo nu en dan een heerlijk-kleurig gewemel van aanzende paren. Dat „toute La Haye" er was dient niet gezegd te worden: het corps diplomatique, het corps van het geld, het corps van het zwaard.... En zoo werd dan de nationale feestdag door vele duizenden Hagenaars binnen en buiten nog voortgevierd.

Ter eere van Prinses Beatrix!

De namiddag in de stad

Overstelpende drukte.

De namiddag van den Nationalen Feestdag kenmerkte zich in de binnenstad in de eerste plaats door een overstelpende menschenzee. Vooral toen de jongeren-betooging op het Binnenhof ten einde was, wist men niet waar de menschen vandaan kwamen. De Spuistraat was gewoon onbegaanbaar. Loopen kon men er niet meer, men werd voortgestuwd of voortgedragen. De Poten was al even erg, trouwens in de geheele binnenstad was het zoo enorm druk, dat men overal slechts met moeite vooruit kon komen. Hoe later het werd, hoe drukker, en dat gold niet alleen voor de voetgangers, maar ook voor auto's, en dat was aanleiding voor de politie om te drie uur den z.g. kleinen kring in werking te stellen. Dat had aanstonds wel een ontruiming van de binnenstad ten gevolge, maar anderzijds veroorzaakte dit een geweldige opstopping op de knooppunten van dien kleinen kring. Op den hoek van de Heerengracht en den Fluweelen Burgwal bijvoorbeeld, wat het al heel erg. Daar stond zoo nu en dan een file vast van tegen de honderd auto's, welke liep van de Heerengracht tot het Spui. Tot overmaat van ramp was ook de Muzenstraat meestentijds nog geblokkeerd, zoodat ook deze geen uitkomst kon brengen. In de Groote Marktstraat was het vrijwel hopeloos. Hier waren vooral de trams de ordeverstoorders, want deze werden in beide richtingen zoodanig bestormd — en ontladen —dat zij geruimen tijd moesten stoppen, waarvan het gevolg dan weer was, dat ook het geheele autoverkeer lam geslagen was.

Weer hebben duizenden naar de lichtjes gekeken

Dat „lichtjes kijken" een genoegen voor kinderen èn groote menschen is, daarvan zijn blijkbaar vele ouders op deze twee nationale avonden uitgegaan, want men kon hen op ongewoon late uren hun kleine spruiten nog door de volte zien sjorren.

Het zij verre van ons, hen daarover te kapittelen. Nietwaar, er wordt maar eenmaal een Nederlandsche Prinses Beatrix geboren. En later vertellen de kinderen het na, wat zij op den 31en Januari en den 1en Februari 1938 hebben gezien en.... niet gezien, omdat ze eigenlijk half liepen te slapen!

Het was weer stik- en tjok- en stampvol in de stad. We hebben ons een oogenblikje „rustig te midden der baren" — voor zoover dat ging! — opgesteld bij het versierde molentje op het Buitenhof en wat we daar zagen voorbijstuwen, was verbijsterend. Eén donkere menschenmenigte, dringend en duwend en op sommige plaatsen volkomen „klem". En dat alles tegen den fantastischen achtergrond van de zuivere, heldere en stil-glanzende lichtjes, die pinkelden langs de boorden van den donkeren vijver — het was een vreemd en boeiend contrast.

• • •

Na wat we gistermorgen over de verlichting en versiering hebben geschreven, moet alleen nog hier en daar een kleine aanvulling worden gemaakt. In de eerste plaats dan de verlichte vliegtuigjes op de ramen van het K.L.M.-gebouw aan den Hofweg, die vooral uit de verte een alleraardigst en origineel effect maken. Op den hoek van den Vijverdam en het Buitenhof is het gebouw van het kadaster in verticale lijnen van oranjelicht gezet.

In de Groote Marktstraat heeft men druk met versieringen van vlaggen en vlaggedoek gewerkt. De gevel van Peek en Cloppenburg is er kwistig mee versierd. Het Haagsch Modehuis pronkt met zijn nieuwe, gele, neonverlichting. Voor de etalage van den Bijenkorf op den hoek van de Wagenstraat verdringen zich onafgebroken de kijkers, die zich verlustigen in den oranjeboom, met de medaillons van de figuren uit ons Vorstenhuis; bovenaan staat de wieg, waarin ons Prinsesje nu ligt te slapen. Een nieuwe bladzijde van het levensboek der Oranjes is omgeslagen — ook dat wordt suggestief voorgesteld.

„Leve de Prinses", zegt op het Spui de illuminatie aan den gevel van het Technisch Bureau D. van Tetterode, die met bekwamen spoed moet zijn aangebracht, want ze brandde al Maandagavond.

In het stadscentrum vormt het torenje van het gemeentehuis met z'n flonkerende witte lichtjes een bekoorlijke noot, die men echter vergeet voor de stille statigheid van den Jacobstoren, door strijklicht helder beschenen.

In de buitenwijken is dat strijklicht ook toegepast voor de kantoren van de Bataafsche en van Petrolea, en in Loosduinen en Scheveningen heeft de gemeente door eenige kerken op dezelfde manier in het licht te zetten, er voor gezorgd, dat deze stadsdeelen althans niet geheel en al saai en donker zouden zijn. Ook tal van monumenten werden zoo beschenen.

We hoeven gelukkig geen keuze te doen tusschen het strijklicht en de electrische peertjes langs de gevels; is het eerste misschien aesthetischer, de tweede manier van verlichten werkt buitengewoon vroolijk en animeerend — dat bewijst b.v. het gebouw van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten, dat den geheelen hoek Nassauplein-Javastraat met z'n witte lampjes langs de raamkozijnen opfleurt.

De Nederlanden van 1845 hebben het weer anders gedaan. Het breede gebouw aan de Groenhovenstraat wekt uit de verte den indruk alsof daar onder hoogspanning gewerkt wordt, alle ramen hel verlicht en dat nog zoo laat op den avond! Het is grappig te bedenken, dat er in tegendeel gisteren wel in 't geheel niet gewerkt zal zijn; men heeft uit pure feestelijkheid alle lampen aangelaten. En op het dak werpen groote lampen felle stralenbundels op twee oranje en een rood-wit-blauwe vlag, die, op dit hooge en open punt, met den wind spelen dat het een lust is!

Op het Anna Paulownaplein — en dan houden we werkelijk op — is de Levensverzekeringmaatschappij R.V.S. met een alleraardigste decoratie aan den gevel voor den dag gekomen. Herauten verkondigen de blijde geboorte en Indië en Nederland brengen hun gaven aan het kleine borelingske in de wieg.

Wat jammer, dat al die kostelijke versieringen en verlichtingen nu al weer zullen gaan verdwijnen. Het was maar zoo kort. Onze stad is vast nog niet „uitgevierd". Zou er iets op te vinden zijn om de verlichting nog met een paar dagen te verlengen?

EENRICHTING VERKEER IN DE PASSAGE.

De enorme menschenmassa's, welke gisteravond zich in de binnenstad voortbewogen, of juister gezegd werden voortbewogen, culmineerde wel op het Buitenhof, Hofweg en omliggende straten. De politie ging er toe over in de Passage éénrichtingsverkeer toe te passen. Alleen vanuit het Achterom mocht men zich de verschillende armen in begeven, om dan via den Hofweg en de Kettingstraat de binnenstad in te trekken.

De filmjournaals en de blijde gebeurtenis

Pogingen tot gemeenschappelijk gezang in de Cineac.

In de Nederlandsche journaals in onze bioscoopprogramma's is aan de blijde gebeurtenis een groote plaats ingeruimd.

Polygoon vervaardigde de film „Nu juicht een volk", waaraan wordt medegewerkt door Jo Vincent, Fientje de la Mar, Kommer Kleyn en Eduard Verkade en waarvoor mevr. Annie de Hoog—Nooy den tekst schreef.

Ook Profilti vervaardigde een feestfilm, die een terugblik bood op den verlovingstijd, het huwelijk, de huwelijksreis en andere momenten van geluk, maar ook van zorg in het Prinselijk leven. De muzikale illustratie verzorgde de Avro met medewerking van Pierre Palla, de teksten zijn van Wim Kan. Cineac biedt gelegenheid tot community-singing, onder leiding van een dirigent op het witte doek — een origineele gedachte, die het publiek nog té schuchter op prijs stelt.

RESIDENTIENIEUWS

Maarschalk Pilsudski als de verpersoonlijking van Polen

Mej. Kazimiera Illakowicz in de Ned.-Poolsche Vereeniging.

Mej. Kazimiera Illakowicz, de Poolsche schrijfster, die langen tijd een der vertrouwdste medewerksters is geweest van den grooten maarschalk, heeft gistermiddag voor de Nederlandsch-Poolsche Vereeniging in het Hotel des Indes een causerie gehouden over de beteekenis van Pilsudski voor zijn volk en zijn land.

Goedheid des harten en een zekere zachte ironie zonder het minste sarcasme zijn volgens spreekster de twee voornaamste karaktertrekken geweest van den held van Polens politieke wedergeboorte. Hij was door en door een man van zijn volk. Ook naar het uiterlijk was hij op en top een Pool. Polen kent heelemaal geen verschil van uiterlijke verschijning tusschen de verschillende standen van het volk. Er zijn landen waar de aristocratie een ander menschentype is dan de boerenstand of de arbeiders. Maar een man als Pilsudski is physiek ook de vertegenwoordiger van zijn heele volk. Hetzelfde geldt voor het geestelijke. Hij wist de harten en de hoofden van alle menschen van zijn volk te treffen. Niemand meer dan hij heeft op strenge staatsdiscipline aangedrongen. Die is er nu eenmaal noodig opdat het volk zich krachtig zou kunnen laten gelden. De staatsmachine heeft echter dezelfde bezwaren, die alle machines eigen zijn: ze werkt volkomen onpersoonlijk en kan niet te veel beteekenis hechten aan allerlei individueele verschillen tusschen de menschen. Pilsudski echter wist dit onmenschelijke van de machine te corrigeeren. Hij leefde als een waar vader te midden van zijn volk. Duizende en duizende eenvoudige Poolsche menschen hebben zich met hun klachten en smeekbeden tot hem gericht. Spreekster is zelf in de gelegenheid geweest vele van die brieven te lezen; het was dikwijls hartroerend te zien hoe men zich met vertrouwen tot den grooten man wendde, ook in verband met allerlei kleinigheden. En steeds deed Pilsudski al het mogelijke om die arme menschen te helpen.

Het Poolsche volk is een vrij volk. De nationale revolutie is dan ook iets heel anders dan een quaestie van nationalen drill. Wanneer de Pool gedwongen is iets te doen zonder dat hij er met zijn hart bij is, dan komt er niet veel van terecht. Maar wanneer men zijn geestdrift weet op te wekken voor een grootsch werk, dan kan men op hem rekenen. Pilsudski heeft aldus de geestdrift doen ontvlammen in honderden, ja in duizenden van zijn medewerkers. Van oude tegenstanders heeft hij enthousiaste medewerkers weten te maken, eenvoudig door ze een taak op te leggen, die ze na eenigen tijd zelf lief kregen en waardoor de maarschalk een kostbaren inhoud aan hun leven schonk.

Polens heropstanding en Pilsudski's persoonlijkheid zijn voor eeuwig verbonden in de geschiedenis.

Oud-minister mr Bongaerts leidde de bijeenkomst. Op zijn voorstel werd een telegram gezonden aan H. M. de Koningin, waarin met het medeleven der Vereeniging met de vreugde van het Koningshuis en van het volk werd uitgesproken.

Na afloop der lezing werd een thee aangeboden.

Onder de vrij talrijke aanwezigen bemerkten wij o.a. Z. Exc. dr W. Babinski, Poolsch gezant en mevr. Babinski, alsmede andere leden uit de Poolsche diplomatieke en consulaire vertegenwoordiging; dr Toni Dretsch, gezantschapssecretaris en mr Lemburg.

Moderne psychologie en soefisme

Beschouwing van E. A. Mitchell.

Gisteravond heeft de Engelsche journalist Mitchell in het Soefi-gebouw voor de Soefibeweging gesproken over bovengenoemd onderwerp. Met het oog op den bijzonderen dag was de opkomst goed.

Na een kort welkom van den voorzitter, den heer v. d. Stolk, kreeg de spreker het woord. De heer Mitchell is een vlugge, levendige spreker en zijn Engelsch was niet overduidelijk. Hij had zich met oranje getooid, wat den sympathieken, geestigen, beeld- en anecdoterijken spreker, nog sympathieker maakt.

Spr. begon met de opmerking, dat sinds het begin der eeuw groote vorderingen op het terrein der psychologie gemaakt zijn en dat het van groot belang is de nieuwe vondsten met de Oude Wijsheid te vergelijken, om naar overeenstemming en verschil te speuren.

Voor de oudere psychologie beteekende volgens spr. het denkvermogen niet veel anders dan louter het verstand. De moderne psycholoog daarentegen ontdekte, dat het denkvermogen ten deele boven, ten deele beneden den bewustzijnsdrempel ligt, en dat in dit onbewuste deel herinneringen sluimeren, niet slechts van persoonlijke indrukken, doch eveneens uit het verleden van het ras. Dingen uit die donkere onderwereld van het bewustzijn stijgen somtijds op en beïnvloeden het bewuste leven van het individu. In bepaalde reacties, in vrees en in merkwaardige gewoonten, komt dit tot uiting. In het droomleven werpen zij vreemde schaduwen, en het is een der verdiensten van den modernen psycholoog, dat hij tot op zekere hoogte in staat is, deze symbolen te ontcijferen. Daarop baseert hij tevens een methode om verschillende psychische en physieke kwalen te genezen.

Voor den kenner van het Soefisme is dit alles heel belangwekkend, doch niet nieuw. Hij bezigt deze dingen van een eigen standpunt uit. Tusschen de werkmethode van den modernen psycholoog en die van het Soefisme bestaat onderscheid. De psycholoog verzamelt gegevens en trekt conclusies daaruit; de Soefileeringen daarentegen zijn gebaseerd op individueele bewustzijns-ervaringen.

De moderne psycholoog heeft vrij algemeen het evolutionistische standpunt aanvaard. De psychologie beschouwt het bewustzijn van ieder mensch als gescheiden van dat van den ander. Doch zij liet daarbij een belangrijk probleem onverklaard. Gelijk een godsdienstig wetenschappelijk denker zeide: „De oorsprong van het bewustzijn is het opperste raadsel; wij weten niets omtrent de vraag, hoe denkvermogen en bewustzijn onderling in contact treden".

In dit verband wees spreker op de natuurlijke wijze van reageeren van een kind, dat met Kerstmis een geschenk ontvangt; zij verschaft den sleutel van het geheim. Als het pakje is losgemaakt, vraagt het eind aanstonds: „Wie stuurde dat?". Met andere woorden: „Als wij het kunnen uitpakken, wie pakte het dan in?".

Evolutie beteekent ontvouwing. Volgens het Soefi standpunt moet daaraan involutie (invouwing) zijn voorafgegaan. Er is dus achter alle individueel leven Eén leven, achter alle bewustzijns-manifestaties Eén eerste Bewustzijn.

Spr. lichtte nader toe, dat voor den Soefi het denkvermogen o.a. een functie heeft als van een spiegel. Deze weerkaatst, wat zich daar voor bevindt, doch wat in hem zelf weerkaatst wordt, reflecteert hij op zijn beurt ook in andere spiegels. Het eene denkvermogen wordt derhalve door het andere beïnvloed; in dien zin is er tenslotte één gemeenschappelijke bewustzijns-inhoud. Achter dit alles is het Goddelijke Denkvermogen. Het is de bron, waaruit alles voortvloeit en waarheen ook alles als naar zijn doel terugkeert.

De moderne psycholoog zegt, dat hij gevaarlijke, verzonken indrukken uit de diepte, waar zij hinderen, weer omhoog kan brengen, om ze daarna uit te wisschen. Het Soefisme doet dit eveneens, doch langs een eigen weg, die minder riskant is. Soefisme leert de mogelijkheid van God-verwezenlijking, het ontdekken van het licht der ziel, waardoor men leert uitstijgen boven belemmerende impressies van het onderbewuste.

In zijn slotwoord vestigde spr. er de aandacht op, dat de moderne psychologie op allerlei terrein doorwerkt. Hij noemde o.a. literatuur en schilderkunst, die beide trachten inspiratie aan het onbewuste te ontleenen, om zoo een nauwer contact met de diepere werkelijkheid te vinden. Voor den Soefi echter bestaat er een werkelijkheid, welke dieper is dan die van het onderbewustzijn. Door het licht van deze diepere werkelijkheid werden de groote kunstenaars geleid, wier werken daaruit een magnetische kracht ontleenden, die nog door de eeuwen duurt. De geheele Schepping is een manifestatie van de Schoonheid van den Schepper, die in den mensch Zijn goddelijke kunst tot voltooiing brengt. De hoogste roeping voor den mensch is het tot uiting brengen van het Goddelijke Bewustzijn, dat aan het leven ten grondslag ligt.

De boeiende lezing had een zeer aandachtig gehoor en zij maakte een diepen indruk.

Het was dan ook begrijpelijk, dat de voorzitter nabespreking en een verkorte vertaling ontried, bij welk advies de vergadering zich terstond neerlegde. De heer v. d. Stolk sloot dan ook de bijeenkomst, na er op gewezen te hebben, dat elken Zondag een Soefi-dienst gehouden wordt en dat ook geregeld cursusavonden worden gehouden voor hen, die meer van de Soefi-beweging wenschen te weten.

Gemeenteraad

De agenda voor de Raadsvergadering van 3 Februari bevat behalve de punten van de uitgestelde vergadering van 31 Januari:

Het voorstel om vast te stellen een verordening tot wijziging van die, regelende de samenstelling en den werkkring van de vaste Raadscommissiën, als bedoeld bij de artikelen 60 en 197 der Gemeentewet (Verz. 1926, no. 10), en een Verordening, regelende het beroep, bedoeld bij de artikelen 13, 15, 17 en 18 van het Reglement Autovervoer Personen.

Het voorstel om van het te verwachten verlies op het goederenvervoer Duinstraat—Loosduinscheweg ten hoogste f 8000 per jaar voor rekening van de gemeente te nemen.

Het voorstel om te besluiten tot inbreng van gronden in het Grondbedrijf.

Het voorstel om een nabij de Laan van Poot gelegen terrein uit het Grondbedrijf te lichten.

Het voorstel naar aanleiding van een schrijven van den heer W. A. Beijer, waarin deze den wensch te kennen geeft niet langer deel uit te maken van de Commissie van toezicht op de Visscherij- en Zeevaartschool te Scheveningen.

Het voorstel om vast te stellen een verordening tot wijziging en aanvulling van het Duinwatertarief 1931.

Het voorstel om aan J. J. van den Berg te verhuren het voormalig waaggebouwtje aan de Willem III-straat (L.).

Het voorstel om aan het Rijk in eigendom over te dragen het op rijksgrond aan de Scheldedoekshaven aanwezige brandspuithuisje.

Het voorstel om gedurende het tweede kwartaal van 1938 één of meer kasgeldleeningen aan te gaan.

De Duinwaterleiding

Wijziging van het tarief.

Het komt den laatsten tijd meermalen voor, aldus B. en W., dat particuliere schoonmaakdiensten het noodige water ontrekken aan de ten behoeve van direct gebruik ter plaatse door mensch en dier hier en daar aanwezige openbare tapgelegenheden. Ten einde dit misbruik tegen te gaan zal het in de eerste plaats noodig zijn in het Duinwatertarief een stellige omschrijving van het doel der bedoelde inrichtingen op te nemen. Zoo noodig kan later worden nagegaan, of daarnevens nog een strafbepaling wenschelijk is. Overeenkomstig het gebruik kan de waterverstrekking aan binnenschepen daarbij gehandhaafd blijven.

B. en W. stellen tevens nog enkele andere wijzigingen van ondergeschikten aard voor. Tot dusver ontbreekt in het Tarief een bepaling over rentevergoeding van waarborgsommen, zooals wèl in de Electriciteits- en in de Gasvoorwaarden voorkomt. In deze leemte ware thans te voorzien.

De tegemoetkoming, opgenomen in het 2de lid van artikel 5, n.l. dat voor perceelen met geringe waterbehoefte, welke niet als woning worden gebezigd, een en ander ter beoordeeling van de directie, en waarvan de huurwaarde, als bedoeld in artikel 4, 5de lid, *f* 600 niet te boven gaat, het minimum van 15 m3 9 m3 kan bedragen, behoort beperkt te worden tot perceelen met een huurwaarde van *f* 600 of minder.

Brandkranen worden in den laatsten tijd niet altijd meer op een afzonderlijke leiding aangesloten. In die gevallen is in den regel een meter van grooter kaliber vereischt dan anders noodig zou zijn geweest. Het is dan niet altijd billijk het te waarborgen verbruik te berekenen volgens artikel 5 1ste lid. De mogelijkheid om daarvan af te wijken moet geopend worden.

Voor de tijdelijke levering, meest schoonmaak van huizen betreffende, is het voldoende het te garandeeren minimum-verbruik op 9 in plaats van 15 m3 te stellen.

VAN EEN BRANDSPUITHUISJE.

Bij akte van 14 Augustus 1855 heeft het Rijk aan de Gemeente vergunning verleend om op een gedeelte van den aan het Rijk in eigendom toebehoorenden grond aan de Scheldedoekshaven een brandspuithuisje te bouwen, op voorwaarde, dat de gemeente jaarlijks f 1 huur zou betalen en op eerste aanzegging van het Rijk het gebouwtje zou afbreken, het terrein ontruimen, en den muur, waarmede de grond destijds van de openbare straat was afgescheiden, in den vroegeren staat zou terugbrengen.

Het gebouwtje doet sinds lang geen dienst meer als brandspuithuisje; het staat leeg en de Gemeente heeft er geen behoefte meer aan. Het Rijk heeft thans de vergunning opgezegd, maar is bereid de Gemeente te ontheffen van haar verplichting tot afbraak van het huisje, ontruiming van het terrein en herstel van den muur, indien ze het gebouwtje in vollen en vrijen eigendom aan het Rijk overdraagt.

B. en W. achten deze oplossing ook voor de Gemeente aannemelijk, daar zij een besparing van kosten beteekent.

KASGELDLEENING.

B. en W. stellen voor ter voorziening in de behoefte aan kasgeld gedurende het tweede kwartaal van 1938 één of meer kasgeldleeningen aan te gaan tot een zoodanig maximum, dat de totale kasschuld op geen enkel tijdstip het bedrag van f 15.000.000 zal te boven gaan.

Verkoopingen van Huizen, enz.

Veilhuis der Notarissen, Nobelstraat.
Veiling van 1 Februari 1938.

Notaris W. G. Pauwels.

Huis Noordenburglaan 2, Voorburg. (Openingsbod f 2000) ..... f 4.000

Notaris H. C. Labberton.

Huis, Lunterenstraat 118—120—122. (Openingsbod f 9000). ..... - 11.900

Winkelh., idem 124—6, hoek Heelsumstr. 36. (Openingsbod f 10.000.) .. - 13.600

Winkelh., Heelsumstr. 38—40—42. (Openingsbod f 10.000.) ..... - 13.600

Huis idem 44—6—8. (Openingsbod f 11.000.) ..... - 12.100

Huis idem 50—2—4. (Openingsbod f 11.000.) ..... - 12.000

Huis idem 56—8—60. (Openingsbod f 10.000.) ..... - 12.600

Huis idem 62—4—6. (Openingsbod f 11.000.) ..... - 12.000

Huis idem 68—70—2. (Openingsbod f 11.000.) ..... - 12.100

Winkelh. idem 74, hoek Beekbergenstraat 73—5. (Openingsbod f 11.000.) - 12.000

Notarissen G. J. van Gendt alhier en Th. J. B. Schutte te Monster.

Winkelpand, Oranjestraat 1—3, hoek Noordeinde. (Openingsbod f 25.000.) - 35.000

Notaris G. J. van Gendt.

Winkelh. Paul Krugerlaan 42—4. (Openingsbod f 7500.) ..... - 9.000

Notaris H. A. van der Steenstraten.

Winkelhuis, Copernicusplein 1—2. (Openingsbod f 11.000.) ..... - 13.800

Winkelh. idem 3—4. (Openingsbod f 10.000.) ..... - 11.400

Notaris mr B. Grootenboer.

Huis, Smitstraat 64—6. (Openingsbod f 2500.) ..... - 3.500

Huis (werkpl.) idem 68—70. (Openingsbod f 2.500.) ..... - 3.100

Notaris F. L. T. Verstijnen.

Huis Naaldwijkschestraat 63—5. (Openingsbod f 1000.) ..... - 1.200

Notaris W. H. v. d. Giessen.

Huis Rozenboomlaan 36—8, Voorburg. (Openingsbod f 4000.) ..... - 4.700

Huis Ternootstraat 71. (Openingsbod f 2.000.) ..... - 2.400

Notaris mr C. H. C. M. Martens.

Winkelh. en hofje Hemsterhuisstraat 69—71, 57—9—61—3—5—7. (Openingsbod f 1000.) ..... - 2.000

Huizenveiling op den Nationalen Feestdag

Herdenking door notaris W. G. Pauwels.

De verkooping van huizen enz. kon, wegens verscheidene executieverkoopen niet verdaagd worden en zoo werd de veiling gistermiddag op normale wijze gehouden.

Vooraf echter sprak de oudste der aanwezige notarissen, de heer W. G. Pauwels, een woord van dankbare herdenking. Spr. uitte in gepaste bewoordingen de beste wenschen voor het Koninklijk Gezin, welke korte toespraak door allen staande werd aangehoord en besloten werd met een enthousiast: Lange leve de Prinses!

POOLSCHE ONDERSCHEIDINGEN

De Poolsche gezant hier ter stede dr W. Babinski, heeft aan prof. N. van Wijk uit Leiden en den heer H. Kuypers, directeur van de Maasbode, het eereteeken (laurierkrans) van de Poolsche letterkundige academie te Warschau en aan den heer St. Sroczynski, persattaché van de Poolsche legatie, de versierselen van het Kruis van Verdienste overhandigd. Daarna hebben de Poolsche gezant en mevr. Babinski aan de gedecoreerden een noenmaal aangeboden, waarbij mede aanzaten de Pauselijke nuntius, mgr Giobbe en mgr Todini, secretaris van de nuntiatuur, pater H. Hermans, redacteur van de Maasbode, mademoiselle Illakowicz, de Poolsche dichteres, mej. dr M. P. Löhnis uit Wageningen, freule A. de Graeff, de heer Ribeiro Couto, secretaris van de Braziliaansche legatie, gravin Helène de Courson en de heer G. Hoszard, secretaris van de Poolsche legatie.

VOETGANGSTER ONDER EEN AUTOBUS GERAAKT EN ERNSTIG GEWOND.

Een 63-jarige voetgangster, mevr. M. E. van A., uit de 's-Gravensandelaan hier ter stede, geraakte gistermiddag te circa kwart na drie op den hoek Prinsegracht—Lijnbaan onder een bus van de Haagsche Tramweg Maatschappij. De dame werd tegen den grond gesmakt en moest met een schedelbasisfractuur naar het ziekenhuis aan het Westeinde worden vervoerd, waar zij ter verpleging is opgenomen.

VERMAKELIJKHEIDSBELASTING.

De netto-opbrengst der vermakelijkheidsbelasting bedroeg over Januari 1938 f 59.747,64. De opbrengst over deze maand in 1937 en 1936 was resp. f 63.153,80 en f 60.402,63.

De bioscopen brachten over Januari 1938 f 39.925,22. De opbrengst over deze, maand in 1937 was f 49.932,62.

Wegens ontstentenis van een der leden van het Haagsch Strijkkwartet, den heer Adolphe Poth, die op medisch advies zijn instrument voorloopig niet mag bespelen, wordt het concert, dat op 8 Februari zou plaats hebben in het gebouw voor K. en W., uitgesteld tot Maandag 21 Februari a.s.

De tooneel- en amusementsvereeniging De Put zal 5 Februari onder leiding van J. I. B. van Seventer in Hotel Leeuwendaal te Rijswijk een uitvoering geven van het blijspel „Z'n Edelachtbare" van F. v. Schönthan en G. Kadelburg. Na afloop is er een oranjebal.

ARBEIDSVERDEELING.

De gymnasiast moet z'n huiswerk maken.

PARIJSCH TOONEEL

„LA SAUVAGE" van Jean Anouilh

Wisselwerking van tooneel en film

Noncorformisme op de planken

(Van onzen correspondent).

Parijs, Januari.

Men heeft dikwijls gesproken over de directe of indirecte schade, die de film toebrengt aan het tooneel, over de velerlei moeilijkheden, die uit deze concurrentie voor het tooneel voortkomen. Er is aan dit probleem echter een zijde, die wij nog weinig zagen belichten, namelijk de quaestie der eischen, die dank zij de film het publiek aan het uiterlijk van de actrices gaat stellen. Dit mag op het eerste gezicht eigenaardig op zelfs dwaas klinken, maar, overtuigde verdedigers van het tooneel tegenover de film als wij zijn, moeten wij er toch op wijzen, dat men met onrecht deze quaestie als onbelangrijk zou veronachtzamen. Kort en concreet geformuleerd komt de zaak hierop neer: het publiek, door de film er aan gewend de hoofdpersonen van zijn verbeeldingen in een zeer bekoorlijke en aan afwisseling rijke wijze te zien voorgesteld, neemt er veel minder dan vroeger genoegen mee, dat zij, die op de planken aan deze heldinnen der verbeelding een concreten vorm geven, in hun uiterlijk zoo weinig beantwoorden aan de persoon, die zij zouden moeten voorstellen, Het gaat hier natuurlijk niet om „filmschoonheid", maar wel om het in harmonie zijn met het physiek van een bepaalde rol.

Wij zouden uit het Parijsche theater- en filmleven talrijke voorbeelden hiervan kunnen aanhalen, maar om niet te uitvoerig te zijn, willen wij slechts één naar voren brengen, dat ons ditmaal tot deze uiteenzetting noopt. Ludmilla Pitoef is een actrice, die sedert vele jaren tot de besten van het Europeesche tooneel wordt gerekend en ook in Nederland zeer bekend is. Aan haar begaafdheid willen wij natuurlijk niets afdoen, maar na de vele commentaren, die wij in de schouwburgzalen hierover hoorden, gaan wij ons afvragen, waarom zij toch voort gaat rollen te spelen, waarvoor zij thans niet meer geschikt is en hierdoor, daar het publiek door de film verwend, zoo gevoelig voor dit uiterlijk geworden is, aan haar reputatie afbreuk doet. Dit trof ons reeds een paar maanden geleden, toen wij haar, die reeds twee tooneelspelende dochters heeft: Svetlana en Elisabeth Pitoef, in Leonid Andrejefs „De Man, die de klappen krijgt", de rol van de zestienjarige Consuelo zagen vervullen, een rol, welke haar toch werkelijk niet meer ligt. Het is onvermijdelijk, dat Ludmilla Pitoef in een rol als Consuelo of in een rol als Thérèse in Anouilhs „La Sauvage" onecht en gekunsteld aandoet, en het is eveneens onvermijdelijk, dat het publiek, dat haar in de film geheel andere rollen ziet vervullen — wij denken aan de korte maar uitstekende rol van de Tante in Liam O'Flaherty's „Le Puritain", een van de allerbeste Fransche films van den laatsten tijd — haar als jong meisje of als heel jonge vrouw niet meer accepteert.

Het gaat hier niet om één persoon, maar om een verschijnsel, dat het theater onwillekeurig schade doet en waar welbeschouwd niemand bij is gebaat. In het onderhavige geval tenminste nooh Ludmilla Pitoef, die onlangs nog bewezen heeft tot groote prestaties in staat te zijn, noch Jean Anouilh, wiens stuk beter voor het voetlicht zou zijn gekomen zoo een werkelijk jonge actrice de rol van Thérèse zou hebben vervuld. Deze rol is overigens bijzonder zwaar, omdat zij van de actrice, die haar speelt een sterke dramatische spanning en tevens heel veel natuurlijke charme vergt, terwijl het heele stuk op deze rol drijft.

* * *

Thérèse, „la sauvage", is violiste in een strijkje, waarvan haar vader, haar moeder en de minnaar van haar moeder deel uit maken. Zoowel dit trio als zij, die hem omringen, behooren allen tot wat men „de droesem der maatschappij" pleegt te noemen, zij vertegenwoordigen op volmaakte wijze het type van den verloopen strijkjes-speler, wien geen ondeugd en geen laagheid vreemd is. De negentienjarige Thérèse is temidden van hen als een bloem op een mestvaalt; zij schijnt geheel te behooren tot het milieu, waaruit zij is voortgekomen, terwijl zij anderzijds volkomen onaangeroerd en alleen temidden van allen leeft. In haar droevig lot komt een plotselinge wending als Florent France, een jonge, rijke, beroemde en beminnelijke componist haar in het strijkje bemerkt, verliefd op haar wordt en met haar wil trouwen.

Hij komt als een reddende engel, als de prins uit het sprookje, en Thérèse kan hem natuurlijk geen weerstand bieden, dit nog afgezien van het feit, dat zij veel te gelukkig is verlost te worden van de vunzige omgeving, waarin zij leeft. Zij gaat echter niet met hem mede zonder hem vooraf nauwkeurig ingelicht te hebben over zichzelf en over haar ouders. „Zij hebben alles gedaan wat zij konden om ook mij te bevuilen en te bederven", zoo zegt zij ongeveer, „en ik weet niet of hun dat tenslotte niet gelukt is. Ik verlang naar een zuiver en rustig leven, maar ik weet niet of ik daartoe nog in staat ben." Florent die van zijn liefde zeker is, stelt haar gerust en neemt haar mede, hij de sterke en de gelukkige zal wel alles in orde brengen.

Maar als zij, in het tweede bedrijf, bij hem is in een rustige, beschaafde en luxueuse omgeving, volkomen beschermd tegen allen en alles wat haar tot nog toe in het leven kwelde, kan zij toch niet aarden. Zij schijnt iets onmisbaars te ontberen en zij laat haar vader en een oude vriendin komen, die beiden in de aanwezigheid van den ontstelden Florent het verleden oproepen en het van zijn vunzigste en donkerste zijde laten zien. En als Florent haar ten einde raad vraagt: „Waarom heb je dit gedaan?" geeft zij hem ten antwoord, dat zij duidelijk gevoeld heeft, dat tusschen haar en hem, die alles in het leven ontvangen heeft wat een mensch ontvangen kan, een afgrond ligt, die zij niet vermag te overbruggen en dat zij daarom besloten heeft hem, den gelukkige, te verlaten om terug te keeren in het ongeluk, waarin zij thuis hoort.

Zij vertrekt echter niet; zij ziet hem geheel verslagen, begrijpt, dat hij om harentwille lijdt en besluit dan bij hem te blijven. Lang duurt het niet, want in het derde bedrijf, als zij op het punt staat met Florent te trouwen, wordt het haar toch te machtig, zij kan het contact met de fatsoenlijke en deftige menschen, die hem omringen en die haar voortaan ook zouden omringen, niet verdragen; het contrast tusschen de wereld, waartoe zij tot nog toe heeft behoord en de wereld waartoe zij zal gaan behooren is te groot. Wat haar vroeger als een soort onbereikbaar paradijs aanlokte stuit haar thans af en zij besluit terug te keeren tot de omgeving, die, hoe dan ook, de hare is. Thérèse doet zoo vrijwillig afstand van „haar geluk" en gaat heen.

* * *

Wat is de bedoeling van Jean Anouilh met dit stuk? De al te krasse tegenstelling tusschen de beide werelden en de wijze waarop de schrijver het bestaan der goed gesitueerde en fatsoenlijke lieden hekelt kan een oogenblik de gedachte doen opkomen, dat hij een stuk met een sociale tendens heeft willen schrijven, Maar hiertegen is Anouilh onmiddellijk en met klem opgekomen, en zij die zijn vroegere stukken kennen hebben dan ook geen moeite te gelooven dat hij geheel iets anders voor oogen heeft gehad. Om „La Sauvage" wel te verstaan moet men dan ook denken aan „Y avait un Prisonnier" en „Le Voyageur sans Bagages", waar men niettegenstaande de uiterlijke verschillen dezelfde grondgedachte kon vinden.

De hoofdpersonen van Jean Anouilh zijn allen non-conformisten, menschen die om de een of andere reden niet kunnen „meedoen" met het gewone spel van hun maatschappelijk ingestelde medemenschen; menschen die veel hebben geleden en het leven hebben leeren kennen van een zijde, die het hun onmogelijk maakt veel illusies te koesteren over den aard en de beweegredenen van hun naasten; menschen die te zeer en te diep aan hun leed en aan hun vernedering gebonden zijn om zich op een gemakkelijke en toevallige wijze daarvan los te maken. De invloed der Russische psychologie en der Russische letterkunde wordt hier duidelijk en valt niet te ontkennen; ook Anouilh kan als zoovele andere zijner tijdgenooten in laatste instantie op Dostojofski worden teruggebracht. Dit neemt niet weg, dat hij iets eigens te zeggen heeft en als tooneelschrijver een begaafdheid bezit, waardoor hij onder de besten in Frankrijk kan gerekend worden.

De ongelukkige door het lot misdeelde Thérèse, die het geluk niet kan grijpen, die trouw blijft aan zichzelf en aan haar vernederd bestaan, is een zijner sterkste scheppingen. Ludmilla Pitoef heeft den auteur met haar talent gediend, al blijft het te betreuren dat zij, die dichter bij de vijftig is dan bij de twintig, dit jonge meisje heeft moeten spelen. Jean Hort heeft den verloopen vader voortreffelijk uitgebeeld, terwijl Georges Pitoef zich alle moeite heeft gegeven iets te maken van de vlakke en ondankbare rol van Florent. De voorstelling in haar geheel kan met dit al worden aanbevolen.

TOONEEL TE LONDEN

Een stuk van Conrad Veidt

De filmacteur Conrad Veidt heeft een tooneelstuk geschreven, waarvan prof. Sigmund Freud de hoofdpersoon is. Het stuk is een poging tot dramatiseering van de psychologische experimenten, die Freud vijftig jaar geleden aanleiding gaven tot het uitwerken van zijn psycho-analytische theorieën. Er zijn thans onderhandelingen gaande over de mogelijkheid het stuk in den loop van dit jaar in een schouwburg van het Londensche West End met den acteur in de hoofdrol ten tooneele te brengen.

Keith Winter, de tooneelschrijver wiens Old Music het vorig seizoen slechts een matig succes had, heeft een nieuw tooneelspel geschreven, dat Weights And Measures heet. Het heeft een eigenaardig en hoogst modern onderwerp: den invloed, dien de aesthetische gevolgen van een vermageringskuur op het karakter van een jonge vrouw hebben.

De première van het stuk wordt de volgende maand, vóór de vertooning te Londen, in de provincie gegeven, onder regie van William Armstrong. De rol van de jongedame, die eerst dik en later slank is, zal worden gespeeld door Ruth Lodge.

Honeymoon For Three is de titel van een blijspel, dat thans in studie is en spoedig in een der West End-schouwburgen zal worden vertoond. Het is van de hand van Vivian Tidmarsh, een Londensch journalist, die als tooneelschrijver bekend geworden is door Fetters, The Other Woman en Behind The Blinds.

Onder leiding van den bekenden regissier Basil Dean is een uitwisselingsovereenkomst tot stand gebracht tusschen het gezelschap van het Repertory Theatre te Liverpool en een Londensche tooneelonderneming, met het gevolg dat voortaan verschillende stukken van het Liverpoolsche repertoire te Londen zullen worden vertoond en voorvertooningen van stukken, bestemd voor het Londensche West End, te Liverpool zullen worden gegeven.

Tot de stukken, die dit jaar op deze wijze in beide steden zullen worden gespeeld, behooren The Way Of The Wind, een tooneelspel van Murray McClymont, en Tony Draws A Horse, een blijspel van Doran Clark.

In het Ambassadors Theatre zal de volgende week de eerste vertooning worden gegeven van Nuts In May, een comedie van Guy Bolton en Sonnie Miller. Het stuk wordt ten tooneele gebracht met een bijzonder internationale bezetting.

De hoofdrollen worden namelijk gespeeld door Peter Haddon (een Engelschman), Steve Geray (een Hongaar), Magda Kuhn (een Oostenrijksche), Hugh Dempster (een Engelschman) en Naya Grecia (een Griekesche). De regie voert Steve Geray, die heeft aangekondigd, het stuk „in continentalen stijl" te willen ensceneeren.

De Engelsche tooneel- en filmspeler Robert Morley, die thans in Hollywood is om daar de rol van Lodewijk XVI in Zwegs Marie Antoinette te spelen, heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om verschillende bekende Amerikaansche acteurs en actrices te engageeren voor het Perranporth Theatre, dat hij samen met Peter Bull leidt. Dientengevolge zullen o.a. Joan Crawford en Franchot Tone in een nog nader te bepalen stuk dit jaar in genoemden schouwburg hun Europeesch tooneeldebuut maken.

Onder regie van Denis Freeman is eenige dagen geleden in het Phoenix Theatre de première gegeven van The Melody That Got Lost, een fantastisch tooneelspel naar het Deensch van Kjed Abell. Dit stuk, waarin de geschiedenis wordt verteld van een kleinen kantoorbediende die tegen zijn sleurleven revolteeren wil maar daar niet in slaagt, is door de pers deels buitengewoon geprezen, deels scherp afgewezen. Het wordt gespeeld door Esmond Knight, Dorothy Hyson, Margaret Rutherford, Christopher Steele en Viola Tree.

Ronald Squire en zijn dochter, Jacqueline Squire, spelen de rollen van vader en dochter in Thomas Browns Plan For A Hostess, waarvan half Februari de première zal worden gegeven. Het stuk wordt geënsceneerd door Harold French, die onmiddellijk daarna de regie zal voeren van A Thing Apart, waarin Diana Wynyard en Madge Titheradge de vrouwelijke hoofdrollen zullen vertolken.

Death On The Table is de titel van een drama door Guy Beauchamp en Michael Pertwee, dat deze week met veel succes in het Richmond Theatre is vertoond met George Rughe, George Pembroke en Cameron Hall in de voornaamste rollen.

Een premieplaat van de N. R. Ct.

Het gedicht van onzen bekenden dichter Jan Prins, dat op de eerste pagina van het aan de geboorte van het Prinsesje gewijde blad van de N.R.Ct is afgedrukt, is van heden af als rijmprent, in kleuren geïllustreerd door Nelly Bodenheim, verkrijgbaar.

Abonnés betalen voor deze fraai uitgevoerde, op oud-Hollandsch papier gedrukte prent slechts f 0.25 franco thuisbezorgd; voor niet-abonnés is de prijs op f 0.50, bij den boekhandel verkrijgbaar, vastgesteld. Voor scholen en andere instellingen, welke ten minste 50 exemplaren wenschen af te nemen, stellen wij de rijmprent voor f 0.20 per exemplaar beschikbaar.

Men haaste zich zijn bestellingen tot onze administratie te richten; zij worden in volgorde van ontvangst uitgevoerd en de oplaag is beperkt. Het verschuldigde bedrag kan in postzegels worden bijgesloten of op giro No. 40, met vermelding van „Rijmprent", worden overgemaakt. Men kan de prent uiteraard ook op onze kantoren te Den Haag en Amsterdam komen halen of bij onze agenten bestellen.

De directie van de
Nieuwe Rotterdamsche Courant

Lys Gauty

Voor de Alliance Française.

Het optreden der „grandes vedettes" kenmerkt zich tegenwoordig meestal door een streven om een rituee1 te scheppen; de terugkeer van dat ritueel bindt Lys Gauty treedt op als een soort priesteres van het chanson, in het klassieke wit, met een zwarten sluier, die op het demonische tegenwicht wijst. Ditmaal echter werd de volgorde een weinig veranderd door een inleidend speechje van den voorzitter der Alliance ter eere van de Blijde Gebeurtenis, en een daarop gevolgd gezamenlijk Wilhelmus, door de zaal uit volle borst gezongen en door Georges Carry, den pianist, à l'improviste keurig begeleid.

Het programma van Lys Gauty varieert tusschen het smeltend suikerzoet, waarbij men stil wordt van sentimentaliteit, en de veel krachtiger, expressiever geluiden van Kurt Weill, waarin zij naar mijn smaak op haar best is; maar ook in het andere genre is zij toch zeer onderhoudend, veel onderhoudender dan Lucienne Boyer. Het succes was dan gisteravond ook als altijd kolossaal, en de tulpen met oranje lint na het forsche „J'attends un Navire" pasten geheel bij de verre kreten der hossers, die soms door Diligentia's kloosterlijke muren doordrongen.

M. t. B.

CONCERT- EN THEATERGIDS

De pianist Walter Rummel zal Donderdag 10 Februari in Pulchri Studio een concert geven, waarop hij werken van Chopin, Liszt, Schubert en Debussy zal ten gehoore brengen.

FILMNIEUWS

WETENSCHAPPELIJKE FILMSTUDIE

Een belangrijk Duitsch initiatief

Filmacademies bestaan op het oogenblik alleen maar in Los Angeles en Rome, waarbij de Amerikaansche slechts ieder jaar prijzen uitlooft voor de beste Amerikaansche filmpraestaties en voordrachten over filmproblemen organiseert, terwijl de Italiaansche een precies leerprogram heeft en de geheele Italiaansche „Filmnachwuchs" deze academie doorloopen moet. In Duitschland zweefde den eersten president van de „Reichsfilmkammer" het denkbeeld eener academie voor oogen, toen hij in 1933/34 een groot aantal filmkunstenaars, technici en wetenschapsmenschen van de film tot voordracht- en discussieavonden uitnoodigde. De tegenwoordige president heeft het plan, om een aantal filmwetenschappelijke tijdschriften uit te geven, waarin het grondleggende materiaal over filmkunst, filmrecht, filmwetenschap en filmtechniek zal worden behandeld. Ook is aan een aaneensluiting van allen, die zich in binnen- of buitenland wetenschappelijk met filmvraagstukken bezighouden, gedacht.

Aan verschillende Duitsche hoogescholen heeft men de film in het leerprogram opgenomen, zoo b.v. in Berlijn aan het „Zeitungswissenschaftliche Institut" (Prof. Dovifat) en het „Publicistisch Seminarie" (Prof. Hinderer).

Ook moet men in dit verband de Duitsche Kinotechnische Vereeniging als studievereeniging van de leidende filmtechnici noemen

INDRUKKEN VAN ODESSA

Een havenstad, die toch het typisch karakter van dergelijke steden mist. De Oekrajiensche bevolking: een nuance van het Russische wezen, maar met te weinig uitgesproken zelfstandigheid

HET ZUIDELIJK KARAKTER VAN DIT VOLK

Dr R. Steinmetz schrijft ons:

Het was op den morgen van een nationalen feestdag dat wij — van Batoem in Kaukasië komende — na vier dagen varens, met de groote stoomboot van den Russischen kustdienst de haven van Odessa binnenliepen. Een eigenlijke baai is hier niet; slechts de wijde boog die de lage maar stijle en gelijkmatige rotskust beschrijft: een grijze en zwarte band langs den horizon, zwart als het land van de zwarte Aarde, dat daarachter ligt. De kustvlakte, die aan den bovenrand van die kusthelling begint, is plat of zacht gegolfd, maar helt juist genoeg naar zee, dat men haar, zoolang men zich nog ver genoeg af bevindt, zeer in het verkort kan overzien, en evenzoo de stad, die effen en regelmatig een klein gedeelte in het midden van deze halve maan van oeverlanden bedekt, waarvan zij elke deining en elk hoogteverschil getrouwelijk volgt: maar toch iets lichter van kleur, iets levendiger van relief, een heel zwak geaccentueerde opvroolijking van deze desolate eentonigheid.

Maar de haven is, hoewel het inhaerente geluk van een natuurlijke inham Odessa niet beschoren is, en misschien juist daarom, op zijn manier imposant: ruim en gezellig. Zooals dat ook te Marseille en Barcelona het geval is, sluiten steenen pieren, die parallel met de kust verloopen, deze haven van de open zee af, terwijl men tusschen lange dwarspieren door binnenvaart. Aan de kade en aan korte landingsbruggen die recht daarop staan, ligt een aantal schepen gemeerd. Een druk scheepsverkeer schijnt hier nochtans niet te bestaan, hoewel er in den loop van den dag dien we in de stad doorbrachten, toch enkele booten in- en uitvoeren. Onmiddellijk achter de kade verheft zich de reeds genoemde vijftig meter hooge, steile en meest onbebouwde kusthelling, waar een groote monumentale trap tegen op leidt, langs den bovenrand van die helling loopt, open naar den zeekant, de breede maar stille classicistisch aangelegde boulevard. En daar bevindt zich ook het Intourist-hôtel, dat, zooals steeds in de oude steden, van buiten onopvallend in de rij der hooge aangrenzende huizen gelegen, van binnen zeer grootsch ingericht is, en dat eens, wie weet welke grootvorsten tot verblijf mag hebben gediend. *Opvallend rustig echter, bijna doodsch,* doen de straten rondom met hun hooge stadshuizen maar grof keienplaveisel, nauwelijks een groote stad vermoeden.

Men heeft van het tegenwoordige Odessa veel kwaads gezegd en geschreven. Hadden wij daarvan te voren kennis genomen, dan zou ons *deze stad door haar net uiterlijk en monumentalen opbouw zijn meegevallen.* Nu dit niet het geval was, stelde zij ook ons teleur, door het volledig gebrek aan al dat roezige, oude, interessante van een havenstad, dat wij verwacht hadden; een gebrek, dat wij echter niet geneigd waren in de eerste plaats aan de Sowjetregeering toe te schrijven, maar waarvan reeds de ligging, meer bóven dan aan zee, getuigt.

De „sight-seeings-tour" ging ditmaal aan onzen particulieren verkenningstocht vooraf. Door meest leege straten ging het over voorstadachtige pleinen tusschen open stukken grond en kleine apart staande huisjes, *langs de nieuw* gebouwde woonkazernes der studenten, die men buiten op alle verdiepingen, niet heel anders dan zij het bij ons gedaan zouden hebben, op hun balconnetjes zag zitten of staan praten. Daar het intusschen was begonnen te regenen, kwam er van een bezoek aan het buiten de stad aan de kust gelegen park weinig terecht: slechts overal dezelfde lage oeverstelite met kleine rotspartijen, waarmee de groote Russische vlakte in het Zuiden aan zee afbreekt. En even vlak en regelmatig als deze ondergrond, is de stad Odessa zelf aangelegd, die wij later gelegenheid vonden naar alle richtingen te doorkruisen.

Landelijk aspect.

Ondanks zijn antieken naam — Odessa komt van Odysseus — is Odessa een stichting van de 17de eeuw. En zooals reeds de naam van den invloed van een vroeg klassicisme getuigt, is de aanleg der stad het resultaat van het rationalisme van dien tijd. Evenals van andere steden, die toen kunstmatig werden gegrondvest, *verloopen de straten geheel systematisch:* een carré van elkaar in hoofdzaak rechthoekig kruisende straten van vrijwel gelijke breedte. Hier en daar wordt de ruimte van een huizenblok onbebouwd gelaten en aldus een plein gevormd. De eigenlijke hoofdstraten, d. w. z. de brandpunten van het verkeer, zijn, als in al deze steden, *sinds de eerste uitbreidingen* natuurlijk nooit dezelfde gebleven, welke oorspronkelijk daartoe bestemd, en, meer in het mathematisch midden gelegen, iets breeder aangelegd werden. Veeleer volgt het verkeer een — van het meetkundig plan uit beoordeeld — willekeurige lijn door de vele gelijksoortige parallelstraten.

In het centrum bij de kust bevinden zich hooge en aaneengesloten huizenfronten van grootsteedsch karakter en ook enkele afwijkingen van het schema; schuine straten en bijzondere gebouwen, waaronder de groote beroemde opera. Maar reeds dadelijk herstelt zich het regelmatig verloop, slechts hier en daar nog onderbroken door open bouwterreinen, nieuw aangebouwde woonkazernes en universiteitsinstituten. Ik meen dat het er 27 van deze laatsten waren, die door de stad verspreid moeten liggen, althans naar het zeggen van onze gidse, die met het noemen van dit getal herhaalde malen de eerwaardigheid van haar stad in onze aandacht aanbeval. Begeeft men zich echter te voet slechts een tien minuten van het midden van den kustboulevard af, dan worden de huizen ook langs de groote straten reeds laag, beginnen zij hier en daar reeds van elkaar af te staan, vertoont zich terzijde op de trottoirs gras tusschen de steenen; kortom, neemt de geheele straat dat dorpsachtig, landelijk karakter aan, dat voor de kleinere Russische steden karakteristiek is.

Het is, zooals reeds aangeduid, niet alleen de aanleg, die aan Odessa dit landelijk aspect verleent en het veeleer op een vorstelijke stichting, dan op een met het verkeer gegroeide havenstad doet lijken. Daar het niet alleen slecht weer, maar bovendien een nationale feestdag was, konden wij het normale leven in de straten niet recht beoordeelen, maar de vredige rust, waarin het geheel gedompeld lag, scheen ons van dieper natuur dan de ebbe na een korte feestvreugde teweeg kan brengen. Want het eigenlijke feest was reeds afgeloopen; wij vonden echter ook nauwelijks een aanduiding van die gezellige deiningen van het lanterfantend verkeer, die te onzent op het hoogtij plegen te volgen. Pas in den laten namiddag bewoog zich door de weinige groote verkeersaderen de gewone levendige pantoffelparade der steden en dorpen van het Zuiden: daar hingen dan ook, in winkels zoowel als op groote, op straat opgestelde borden, oorlogskaarten van het krijgstooneel in Spanje, die echter geen overmatig getal van belangstellenden trokken.

Boekenwinkels.

Onder de winkels zijn, evenals in alle Russische steden, die wij bezochten, alleen de boekenwinkels bijzonder mooi; maar, het is niet te loochenen, dat het eenigszins de schoonheid van het pas nieuw ingerichte, of ook — dit is moeilijk uit te maken — van het weinig gebruikte is: keurige étalages, waarin het beperkt aantal boeken niet te dicht op elkaar ligt; ook van binnen zijn de winkels zeer zindelijk en overzichtelijk, nooit overvol van bezoekers, zooals bij welhaast alle andere winkels die wij betraden het geval was, ook al kunnen wij niet zeggen, dat wij er nooit een kooper in zagen. Maar toch doet dit geheele boeken- en boekwinkelbedrijf even aan die behagelijke ongereptheid vol belofte van de nieuwe schoolboeken denken, die ten onzent het kind aan het begin van het schooljaar thuis krijgt, en waarin het zich verheugt, zoolang die ongerepiheid duurt. Uit de geheele uiterlijke boekenentourage — de meeste titels konden wij niet lezen — spreekt, eenigszins stereotiep diezelfde sociaal-paedagogische geest, een geest, die voor ons duidelijker in de in heldere kleuren uitgevoerde tendentieus-paedagogische platen tot uitdrukking kwam, die in dezelfde winkels in de étalages hangen en die misschien aan de oude Russische voorliefde voor correcte elementaire kleuren een nieuwe impulsie hebben verleend. Ik herinner mij ook enkele caricaturen, meest op het Fascisme en een enkele keer op Trotzki. Onder de boeken waren er ook enkele in vreemde talen, vooral de werken van Marx en Lenin in het Duitsch.

Een bijzonder product, dat men in Rusland veel meer dan te onzent te koop aangeboden vindt, en wel niet alleen in boekwinkels, maar eigenlijk in alle soorten winkels, tusschen meubelstukken en damestaschjes en zelfs in kleeding- en schoenmagazijnen, zijn globes. Men moet bijna aannemen, dat er ergens in het land een nieuwe globefabriek geopend is, zoo algemeen vindt men overal en tot in kleine plaatsen toe globes in elk formaat uitgestald. Toch is deze voorliefde voor globes niet zoo ongerijmd als het wel schijnt. Zij geven ons niet alleen die meer plastische voorstelling van de ronde Aarde, die een voor kaarten te weinig geschoold publiek misschien behoeft om aan deze rondheid te kunnen gelooven, maar ook wordt juist aan deze rondheid in samenhang met de natuurwetenschappelijke wereldbeschouwing der Sowjets — misschien ook in hoogere mate dan wij vermoeden ter bestrijding van zekere oude kerkelijke voorstellingen — een bijzondere waarde gehecht. Verder echter ligt er in de wel afgeronde globale samenvatting van het eene saamhoorige aardgeheel, iets dat beantwoordt aan het collectivistisch universalisme. Eindelijk vergete men niet, dat een globe in veel hooger mate tevens een kaart van Rusland, dan bijv. van Nederland is, en dat men, om van dit rijk met zijn werkelijk globale lengte- en breedte-afmetingen — men rekent in Rusland Siberië gewoonweg als deel van het moederland — een eenigszins projectiegetrouwe voorstelling te geven, welhaast een globe behóéft. *Voor de lokale détails, zooals* die op de gedetailleerde kaarten beter tot uitdrukking komen, heeft daarentegen de Rus met zijn minder op de gedifferentieerde stoffelijkheden der doode natuur gerichte belangstelling en de eentonige uitgestrektheden van zijn land, waarschijnlijk minder gevoel dan wij.

Het menschenslag.

Tegen den avond gebruikten wij op een aan den kustboulevard vooruitspringend terras, waar men een schoon uitzicht over de haven en de zee geniet, een glas wodka. En daar schoof dan nog een keer het spelewandelend zomeravondpublick aan ons voorbij en verheugden wij ons, na de verschillende teleurstellingen, die Odessa ons bereid had, aan wat hier de schoonste belofte, althans de schoonste herinnering inhoudt, in de menschen. Nergens in Rusland en zelden daarbuiten zagen wij een zoo schoon, aantrekkelijk menschenslag als hier, aan de Noordkust van de Zwarte Zee. De Kaukasische stammen zijn voor onzen smaak te hard, te ruw, te barbaarsch. Maar ook onder de Noordelijke Oekrajiners vonden wij niet deze bijna algemeene fijnheid van lijf en gelaatstrekken. Typisch Russisch is dit type dus niet. Veeleer schijnt hier een element tot uiting te komen, dat van ouds rondom de Grieksche zeeën thuishoort, en waarvan wij iets door de geheele Oekrajine en tot in het Zuiden van Polen toe konden bespeuren. Het zijn meest smalle gezichten, soms zeer donker, vaker van een gematigd brunet coloriet, tot blond toe. Van gestalte zijn deze Zuidelijke Oekrajiners meest zeer slank en veelal van een zekere teerheid, maar ook krachtige brunette en donkere menschen vindt men onder hen. Echte Zuid-Europeanen, zooals men die uit Italië en Spanje kent, zijn deze Oekrajiners natuurlijk niet: daartoe zijn zij ondanks al hun losheid van beweging iets te terughoudend, niet uitbundig genoeg; evenals hun wijd, weinig geaccentueerd land en hun groote donkere binnenzee, te vaag en te gedempt, te zeer Oosterlingen, ook al doen zij binnen Rusland Westersch aan. Echter laat zich hun blijmoedig aristocratische, tevens even speelsch-melancholieke allure zeer wel vereenigen met de houding van de beschaafde Russen, en vraagt men zich onwillekeurig af, in hoeverre deze niet veelal uit hen voortkomen, ook al leeft dit volkstype in meer onmiddellijke afhankelijkheid van de buitenwereld en onderscheidt het zich sterk van het Groot-Russische volkstype.

Het Oekrajiensche wezen

Natuurlijk blijft de vraag, in hoeverre men deze Oekrajiners als Russen mag beschouwen, in hoeverre men in hen een eigen nationaliteit moet zien, zooals men in Duitschland veelal gedaan heeft. Waarschijnlijk is niet alleen hun vruchtbaar binnenland en hun warme kust, maar ook dit menschelijk contingent van te groot belang voor het groote Rusland, dan dat het deze zou kunnen missen zonder doodelijk te verarmen, waarom dan ook de Sowjets gedurende den burgeroorlog onvoorwaardelijk aan het bezit van Oekrajina hebben vastgehouden. Aan den anderen kant doen de Oekrajiners in hun verhouding tot het Groot-Russische in sommige opzichten aan de Polen denken, ook al zijn zij wat hun cultuur — misschien niet wat hun type aangaat — Russischer, minder Westersch, en bezitten zij in mindere mate een eigen taal en uitgesproken cultuur. In tegenstelling tot de Polen is hun eigenheid nooit sterk genoeg geweest om een eigen staatswezen op grond daarvan het aanzijn te geven. En zelfs is moeilijk uit te maken, uit welke historische elementen zij eigenlijk bestaan. Altijd echter waren het vreemden, die zich van hun groot land meester maakten, en werden zwakke inheemsche groepen door Warägische, Griekse-Byzantijnsche, Tartaarsche, Turksche, Poolsche, Russische invloeden en machten beheerscht, en zelfs de Kozakken, waarop de Oekrajiensche nationalisten zich gaarne beroepen, vochten in vreemde diensten. Het is dan ook, of men hun een zekere gelaten meegaandheid kan aanzien. De stoerdere, tegelijk grovere lijfelijkheid van de Polen ontbreekt hier. Indien de Oekrajiners niet toch als een nuance van het Russische moeten worden opgevat, is moeilijk te begrijpen waarom het hun in den loop der tijden niet zou zijn gelukt, een eigen nationaliteit te gaan vormen, temidden van al hun wisselende buren, die veelal van ver af kwamen en meest armer en barbaarscher waren dan zij; omstandigheden die een eigen nationaal bestaan voor dit groote volk zooveel meer voor de hand zouden hebben doen liggen, dan b.v. voor de kleine volken van Westeuropa. Maar ook, indien zij binnen het Russische Rijk in te geringe mate een zekere zelfstandigheid hebben bewaard, behoeven zij daarom als menschen niet minder te zijn, ook al ontbreekt het hun dan als volksgroep aan een zeker zelfbewustzijn en weerstandsvermogen: weerlooze landbouwers wier groote steden zich alle naar buiten richten en aan de peripherie en de kusten gelegen zijn; de beide hoofdsteden, Kief en Odessa bedenkelijk blootgesteld en dicht bij de grenzen.

In hoeverre er in Oekrajina nog steeds een zekere tegenstand sluimert, en het volk onder de bestaande omstandigheden lijdt, konden wij natuurlijk niet in het minst nagaan. Maar een somberen indruk maken zij naar het uiterlijk aspect niet, integendeel: opgewekt sientert de menigte langs de straten, niet alleen de meisjes, maar, zooals overal in het Zuiden, ook de jonge mannen en jongens, veelal arm in arm.

Een Zuidelijk tooneeltje.

Ook aan de vroolijke, onstuimige scènes van het Zuiden ontbreekt het niet geheel. Toen wij dienzelfden avond op het groote station in den trein naar Kief hadden plaats genomen, en ik uit het portier nog eens het drukke, gezellige perron vol afscheidnemenden langs keek, zag ik vlak voor mij een korte, volbloedigen man van tusschen de 30 en 40 jaren, die een wit Russisch hemd droeg, zijn gezinsgenooten omhelzen. Hij hield, terwijl hij het ononderbroken kuste, een klein meisje met zulk een hartstocht opgeheven, tegen zijn borst gedrukt, dat ik werkelijk ontroerd was. Toen hij het eindelijk neerzette, rende hij op een kleinen jongen toe, dien hij, met dezelfde innigheid nog eens afkuste, waarna hij — zich als 't ware een seconde lang bedenkende, wie te kiezen — een vrouw in zijn armen sloot. Zich dan plotseling losmakende, schoot hij den trein binnen, waarvan de conducteurs de portieren begonnen te sluiten. Maar op 't oogenblik dat hij er in was, vloog het portier weer open, en stortte zich de man in het witte hemd, van den trein springende, op een andere vrouw, die hij in vliegend tempo begon te kussen. Daar ik nu de omstanders zag lachen, begreep ik, dat dit geval niet al te tragisch moest worden opgevat. Maar toen ik even later, terwijl de trein zich al zachtjes in beweging zette, van mijn plaats in de coupé uit het raampje leunde, zag ik onzen man zich nog snel op een, in de nabijheid staand oud vrouwtje toesnellen, om het tot gaudium van heel het publiek van trein en perron aan zijn hart te drukken, alvorens haastig op de treeplanken te springen. Onmiddellijk echter — de trein reed zeer langzaam aan — sprong hij nog eens er af, om in het wildeweg de naastbijstaanden in zijn omarming bijeen te graaien. En waarlijk, na den reeds op vaart komenden trein weer te hebben bereikt, herhaalde zich het geval nog eens en nog eens in steeds sneller opeenvolging. Ten laatste waren het twee op het tumult afgekomen agenten, die zich aan zijn teederheden moesten onderwerpen, terwijl zij er hun interventie toe beperkten, goedmoedig het publiek terzijde te houden, om hem den terugtocht open te laten. Maar toen wij, terwijl de rook hot tafereel aan onze oogen begon te onttrekken, hem nog eens ter wille van een massa-omhelzing op het perron zagen, en de agenten de handen naar hem uitstaken, namen wij aan, dat hij in ieder geval den reeds snel rijdenden trein moest missen, zoover het dan al werkelijk in zijn bedoeling mocht hebben gelegen, er in plaats te nemen. Wij vonden hem dan ook later nergens in de wagens. Maar toen wij gedurende het opontboud op een der volgende stations langs het perron slenterden, stond daar ook — zonder eenig zichtbaar spoor van dronkenschap — onze hartelijke man, zeer rustig, met de handen in de broekzakken, voor zich uit te kijken.

HET FRANSCHE ARBEIDS-CHARTER

Chautemps weigert de glijdende loonschaal

Uit Parijs: Bij de behandeling van het nieuwe arbeidsstatuut in de Kamercommissie voor arbeidszaken heeft minister-president Chautemps gistermiddag verklaard, dat hij volstrekt weigert de glijdende loonschaal op te nemen in het statuut. Voorts drong Chautemps aan op bespoediging der zaak en verklaarde hij, dat wanneer de Kamer een andere redactie van het statuut wenscht, de uitwerking daarvan door een andere regeering moet geschieden. Wanneer principieele meeningsverschillen in deze aangelegenheid tusschen de commissie en de regeering aan den dag treden, zal hij in de Kamer de kwestie van vertrouwen stellen.

Aan het slot van de zitting der commissie is een delegatie van de C. G. T. onder leiding van Jouhaux geraadpleegd. Jouhaux verklaarde, dat de vakvereenigingen het er niet eens mee kunnen zijn, dat de staat zich binnen het kader van de collectieve verdragen de regeling van de betrekkingen tusschen de werkgevers en werknemers aanmatigt. Jouhaux eischte regelmatige herziening van loonen en salarissen, in verband met schommelingen van de kosten van levensonderhoud.

Geen Belgische vliegtuigen naar Spanje verkocht

Uit Brussel: In het begin van de vergadering van de beide Kamers hebben de ministers van transport en openbare gezondheid aangetoond, dat de beschuldigingen van de rexistische afgevaardigden tegen de oud-ministers Jaspar en Wauters, dat zij getracht zouden hebben vliegtuigen naar Spanje uit te voeren, ongegrond waren.

De minister van transport las drie stukken uit het dossier van zijn departement voor, waaruit dit bleek.

BRAND RICHTTE GROOTE VERWOESTINGEN AAN

Te New Bigging-on-Sea, een arbeiderskolonie in Northumberland, heeft een geweldige brand een straat van zestien houten huizen in de asch gelegd.

Weerbericht

Medegedeeld door het K.N.M.I. te De Bilt

VERWACHTING: Stormachtige tot krachtige Zuidwestelijke tot Noordwestelijke wind, zwaar bewolkt met tijdelijke opklaringen, kans op regen- of hagelbuien, iets kouder.

Verdere vooruitzichten: Nog buiig.

Stormwaarschuwingsdienst. — Geseind gisteravond te 19.50 uur aan alle posten: „Wordt verwacht storm uit het Noordwesten."

De verklaringen van Leahy

Washington kan deze niet tot de hare maken.

Uit Washington: Ten aanzien van de Maandag door admiraal Leahy voor de marinecommissie afgelegde verklaringen, heeft het staatsdepartement verklaard, dat men een groot deel zijner uiteenzettingen beschouwt als een verdedigingsrede tegen aanvallen op het vlootbouwprogram. Zijn meeningen zijn niet onvoorwaardelijk de uitdrukking van de opvatting der civiele overheid. Staatssecretaris Hull zelf heeft gisteren geweigerd een standpunt te bepalen ten opzichte van Leahy's verklaringen. Hij verwees de journalisten, die desbetreffende vragen stelden, naar den vlootcommandant zelve.

In regeeringskringen vreest men klaarblijkelijk, dat de uiteenzettingen van Leahy, volgens wie de Monroeleer slechts door de Vereenigde Staten beschermd kan worden, door de Latijnsch-Amerikaansche staten zou kunnen worden beschouwd als een terugkeer tot het Amerikaansche imperialisme. Men wijst er derhalve op, dat admiraal Leahy slechts heeft willen aantoonen, dat een eventueele landing van vreemde troepen in midden- of Zuid-Amerika ook de Vereenigde Staten kan bedreigen en dat derhalve van tevoren iedere landing van vreemde troepen op het Amerikaansche vasteland moet worden verhinderd.

Groote werkeloosheid in de Amerikaansche auto-industrie

Uit Washington: In een conferentie met president Roosevelt, hebben de afgevaardigden van de United Automobile Workers voorgesteld, dat de federale regeering onmiddellijk 130 millioen dollar ter beschikking zal stellen voor het verschaffen van werk of onmiddellijke hulp aan werkelooze arbeiders in de automobiel-industrie. Ook werd den president in overweging gegeven een grondloon van tweeduizend dollar per jaar vast te stellen.

De president zal deze zaken in studie nemen.

Tijdens de conferentie met Roosevelt verklaarde Martin, de voorzitter van den bond van arbeiders in de automobielindustrie, dat er van de 517.000 arbeiders die normaal in de automobielindustrie werk vinden op 29 Januari 320.000 geheel zonder werk waren en de overigen slechts op korten termijn werkten.

Een spoorwegconferentie te verwachten.

Onze financieele correspondent te Washington meldt ons:

De gisteren gehouden persconferentie met president Roosevelt bleek een tamelijk kalme aangelegenheid te zijn. Dit was waarschijnlijk het resultaat van de critieken ertegen, waarin gezegd werd, dat de regeering de persconferentie gebruikt tot het afgeven van zeer sensationeele verklaringen. Gisteren verklaarde de president, dat hij verwacht, dat waarschijnlijk a.s. week een spoorwegmij-conferentie gehouden zal worden. Deze conferentie is door chairman Splawn van de Interstates Commerce Commission uiteengezet, die tegelijkertijd ook den naam van Roosevelt als deelnemer aan deze conferentie noemde. De president weigerde echter de namen der deelnemers op te geven.

Op een vraag met betrekking tot het probleem der financiering van kleine industrieën verklaarde de president dat dit probleem nog wordt besproken en dat dit nog steeds in een beginstadium is.

Wet op den huizenbouw aangenomen.

Uit Washington: Met 42 tegen 40 heeft de Senaat het rapport inzake de wet op den woningbouw aangenomen. De wet is hiermede door het Congres afgehandeld.

Fascistische militie bestaat 15 jaar

Rede van Mussolini.

Uit Rome: De vijftiende verjaardag van de fascistische militie is vandaag gevierd met het eeren dergenen, die in Abessinië en Spanje gesneuveld zijn. Een aantal militiebataljons en legerdelegaties defileerden met de nieuwe paradepas langs Mussolini, die daarna onderscheidingen uitreikte en in een korte toespraak er zijn tevredenheid over betuigde, dat de militie een gesloten massa vormt.

Gedurende de 15 jaar van haar bestaan, aldus de Duce, heeft zij in Lybië, in Abessinië en in Spanje haar bloed vergoten en bladzijden van roem geschreven.

Sprekende over de nieuwe paradepas, zeide Mussolini: „De tegenstanders van Italië beweren, dat deze pas de duidelijkste uiting van een zuiver militaristischen geest is. Dat doet Italië genoegen, want juist daarom is de pas ingevoerd."

Tenslotte wendde de Duce zich in zijn door de radio verspreide toespraak rechtstreeks tot de Italianen in Spanje met de woorden: „Het fascistische Italië is sterk. Het heeft veel wapenen en nog meer mannen om haar te bedienen. Het heeft een dénhoofdig commando en een gestaalden wil. Italië eerbiedigt ieders belangen, doch het is bereid zijn vrede en zijn toekomst tegen ieder te verdedigen."

Het huwelijk van koning Zogoe.

Uit Tirana: De geheele bevolking is zeer verheugd over de verloving van koning Zogoe. Men verwacht, dat het huwelijk in April zal worden voltrokken.

Duitsche rechten in Roemenië bevestigd

Uit Boekarest. De onderhandelingen tusschen de regeering en de „volksgemeenschap der Duitschers in Roemenië" zijn gisteren geëindigd. De Duitsche partij zal zich op de regeeringslijst candidaat stellen en twaalf zetels in de Kamer en twee in den Senaat krijgen. Tegen Donderdag is een verklaring van den ministerpresident aangekondigd, waarin de autonome rechten der Duitsche volksgroep plechtig bekrachtigd zullen worden.

Naar Reuter uit Boekarest meldt, worden zoowel van Roemeenschen als van Russischen kant de grenswachten aan den Dnjepr versterkt.

Micescu te Belgrado.

Uit Belgrado. Naar officieel wordt medegedeeld heeft prins-regent Paul gisteren den Roemeenschen minister van buitenlandsche zaken, Micescu, in gehoor ontvangen. In aansluiting hierop werd de lunch gebruikt, waaraan ook ministerpresident Stojadinowitsj aanzat.

Economische besprekingen van Kleine Entente en Balkan-entente.

Uit Boekarest. De economische raad der Kleine Entente zal den 23sten dezer te Boekarest bijeenkomen en de economische raad der Balkan-Entente den 7den April te Istanboel.

Gemengd Nieuws

Tragische afloop van een receptie

Gistermorgen had op het gemeentehuis te Kerkrade een receptie plaats ter gelegenheid van den nationalen feestdag.

Tegen het einde van de receptie werd door den voorzitter van het Oranje-Comité, den heer M. Damonseaux aan den burgemeester een, door de Kerkeradenaren gedicht en getoonzet muziekstuk aangeboden. Nadat de heer D. dit werk aan den burgemeester had overhandigd, zakte de 73-jarige grijsaard in elkaar, onmiddellijk waren geneesheeren bij de hand. Hulp mocht echter niet meer baten. Na voorzien te zijn van het H. Oliesel overleed hij. De heer D. was een zeer geziene persoonlijkheid.

Ernstig ongeluk te Goedereede

Bedorven feestvreugde.

Gistermiddag is tijdens de feestviering in de gemeente Goedereede bij het lossen van vreugdeschoten een ernstig ongeluk gebeurd, waarbij de 24-jarige F. den Eerzamen Cz. doodelijk is verwond. Voordat de schooljeugd voor het raadhuis een aubade zou brengen aan het gemeentebestuur, zou de heer P. Struyk eenige schoten lossen met een heel oud kanonnetje, dat daarvoor meestal werd gebruikt. Onmiddellijk na de lont ontstoken te hebben, vloog het oude kanon in stukken, waarbij de heer den Eerzamen, die kwam aanloopen, zoodanig aan het hoofd is verwond dat de dood onmiddellijk intrad. Nog een drietal omstanders werden door in het rond vliegende stukken licht gewond. De feestvreugde in Goedereede was terstond verdwenen. Alle feestelijkheden werden afgelast. Het slachtoffer was gehuwd, doch had geen kinderen.

Rukwind veroorzaakt ernstig ongeluk

Arbeider van een ladder gestort en overleden.

Tijdens de feestviering te Gouda heeft zich een tragisch ongeluk voorgedaan. Tengevolge van een rukwind is gistermiddag op de Markt een veertien meter hooge ladderwagen omgeslagen, waarop de 33-jarige monteur der gemeentelichtfabrieken, J. van Petegem uit Gouda stond, die bezig was lampen voor de feestverlichting op de Markt aan te brengen. De man, die zich op ruim tien meter hoogte bevond, kwam met den ladderwagen op de steenen terecht. Van P. bleef bewusteloos liggen. Een geneesheer liet het slachtoffer naar het Van Ittersonziekenhuis overbrengen. Kort na aankomst is de man overleden.

De aanrijding te Alblasserdam

Het slachtoffer overleden.

De 34-jarige koopman L. Boon, wonende in Nieuw-Lekkerland, die vorige week Donderdag met zijn motorrijwiel te Alblasserdam in botsing kwam met een personenauto, is aan de gevolgen daarvan in het Gem. Ziekenhuis te Dordrecht overleden. Hij laat een vrouw en 2 kinderen achter.

FEESTVREUGDE DIE IN EEN VECHTPARTIJ ONTAARDDE

Nabij de Hoogesluis te Amsterdam is gisteravond in de Sarphatistraat een auto, welke zoo vol met feestvierders was geladen, dat zelfs de treeplanken bezet waren, van het rechte pad afgeweken en tegen een stilstaande auto gebotst, zoodat beide voertuigen deerlijk werden gehavend.

De gevolgen waren, dat er ruzie ontstond, die in een vechtpartij ontaardde, waarbij over en weer rake klappen vielen. De feestgangers die allemaal rijkelijk hadden gedronken, werden door de politie gezamenlijk naar het bureau Stadhouderskade overgebracht, doch na verhoor weer op vrije voeten gesteld.

LANDBOUWER TRACHTTE ZIJN ZOON TE VERGIFTIGEN.

De 55-jarige landbouwer Heinrich Gravemann, wonende buurtschap Langelo, gemeente Haaksbergen, is door de politie gearresteerd op vermoeden, zijn zoon te hebben willen vergiftigen. Hij had namelijk zg. muizentarwe door het eten gemengd. Na verhoor door de politie heeft G. bekend. Hij is daarop naar het huis van bewaring te Almelo overgebracht, en aldaar ingesloten.

DE MALVERSATIES TE KRIMPEN a. d. LEK

De heer R., tweede ambtenaar ter secretarie te Krimpen a. d. Lek, is op vrije voeten gesteld. Hij was aangehouden in verband met de malversaties ten gemeentehuize, aldaar. De ambtenaar W. A., belast met het doen van uithuringen aan werkeloozen en de heer W. Sl., ambtenaar bij het burgerlijk armbestuur, zijn nu eveneens op vrije voeten gesteld, wat niet wil zeggen, dat de zaak hiermede ten einde is.

DE LOODSDIENST VOOR DEN WATERWEG

De loodsdienst voor den Nieuwen Waterweg, die in verband met het slechte weer Dinsdagochtend om 2.35 uur was gestaakt, is Dinsdagmiddag om 4.40 uur hervat.

Het verraderlijke bankbiljet

Een jaar gevangenisstraf geëischt.

Een 34-jarige werkelooze te Utrecht vond omstreeks de jaarwisseling op zijn weg naar het stempellokaal een pakje bankbiljetten op straat liggen. Tezamen had het een waarde van f 1250. Hij behield het en besteedde het geld gedeeltelijk ten eigen bate. Hij liep tegen de lamp, toen hij in Zeist trachtte een bankbiljet van f 1000 te wisselen.

Thans stond hij voor de rechtbank te Utrecht terecht. Een reclasseeringsrapport, dat over hem was uitgebracht, luidde alles behalve gunstig. Door zijn gedrag was zijn gezin geheel gedesorganiseerd en zijn vrouw was noodgedwongen den slechten weg opgegaan. Niettemin wilde het Leger des Heils het nog wel eens met hem probeeren.

De eisch luidde een jaar gevangenisstraf.

De verdediger, mr Paling, pleitte clementie.

De Postvliegers

Uitreis:
REIGER, te Jodpoer.
EMOE, te Napels.
VALK, te Singapore.

Thuisreis:
NANDOE, te Bagdad.
OEHOE, te Singapore.
WIELEWAAL, om 16 u. 43 op Schiphol geland.

ZWEEFVLIEGTERREIN „LANGEVELD."

Bij beschikking van den Minister van Waterstaat is het terrein „Langeveld", gelegen onder de gemeente Noordwijk, goedgekeurd in dien zin, dat het terrein mag worden gebezigd voor het doen opstijgen van zweefvliegtuigen en voor het opleiden tot zweefvlieger. Bij het doen opstijgen van zweefvliegtuigen mag, behalve van niet-mechanische middelen, gebruik worden gemaakt van een lier.

DE UITGESTELDE STERVLUCHT.

De stervlucht naar Ypenburg, welke gisteren*middag zou plaats hebben,* doch wegens ongunstige weersomstandigheden werd afgelast, is thans bepaald op Zaterdag 5 Februari a.s. Aankomst op Ypenburg tusschen half drie en drie uur.

Laatste Berichten

DE NATIONALE FEESTDAG

ZANG EN MUZIEK TE ROTTERDAM.

Na een vrij kalmen morgen was het gistermiddag te Rotterdam geweldig druk. Het werd een Koninginnedag, maar dan een wintersche.

Overweldigend was dezen middag de belangstelling voor het zanguurtje in de Beurs. De politie moest de zanglustigen in een rij plaatsen, die van den ingang af doorliep tot op het Westnieuwland. Voetje voor voetje kwam men de zaal binnen.

's Avonds hebben duizenden voor den Burgemeester gedefileerd, die in het Raadhuis met vele genoodigden vertoefde.

In de burgerzaal heeft hij een korte rede gehouden, die A.V.R.O., N.C.R.V. en Phohi hebben uitgezonden.

EEN CONCURREEREND VREUGDEVUUR

Te Vleuten, waar men eveneens blij aan de algemeene feestvreugde heeft deelgenomen, is gisteravond als slotapotheose een vreugdevuur ontstoken, dat de belangstelling van velen trok. Maar nauwelijks was dit opzettelijke brandje goed en wel aan den gang of het geroep van brand weerklonk onder de talrijke kijkers. Er was even verder, op den Achterdijk, een hooiberg in brand geraakt, die nog een beter vreugdevuur te zien gaf dan de officieele. De brandweer, die er ijlings heen ging, slaagde er niet in het vuur te blusschen voordat de hooiberg geheel was uitgebrand. De eigenaar was verzekerd. Begrijpelijkerwijs bestond er ook voor dit brandje veel belangstelling.

DRUKTE BIJ DE AMSTERDAMSCHE TELEFOON

De directeur van de gemeentetelefoon te Amsterdam deelt ons mede dat in den ochtend van 31 Januari tusschen 10 en 12 uur 50.000 gesprekken op het gemeentetelefoonnet méér zijn gevoerd dan op andere dagen.

De tunnel onder het spoorwegemplacement te Enschedé

Zal den naam van Prinsessetunnel dragen

Op den nationalen feestdag, des middags te twaalf uur heeft burgemeester Rückert de tunnel onder het emplacement van de spoorwegen officieel geopend.

Aan weerszijden van de tunnel is het talud beplant met coniferen, sier- en andere heesters enz., welk geheel een keurig effect zal maken, als de milde voorjaarslucht alles nieuw leven geeft, om allengs plaats te maken voor een schitterende bloementooi.

Tegen 12 uur had zich een groote menigte opgesteld op en nabij de tunnel, terwijl een lange rij auto's wachtte om direct na de opening de tunnel te kunnen passeeren. De heer Rückert heeft een toespraak gehouden, waarin hij op de noodzakelijkheid van de tunnel heeft gewezen.

Tenslotte deelde hij onder daverend applaus mede, dat de Gemeenteraad in de geheime zitting van jl. 18 Januari het besluit had genomen aan de tunnel den naam te geven van Prinsessetunnel.

Spr. verzocht daarna den heer Van Glerum het lint door te knippen, wat geschiedde door diens zoontje en onder de tonen van het Wilhelmus dat door het publiek uit volle borst werd meegezongen, gingen autoriteiten en commissies door de tunnel, gevolgd door een lange rij van auto's, die de toejuichingen trachtten te overstemmen met geluidssignalen. Daarna werd het talrijke publiek de gelegenheid gegeven de tunnel te betreden.

GIFTEN EN LEGATEN.

De financieele commissie der Nederl.: Herv. Gem. te Amsterdam is voor één vijfde gedeelte medeerfgename in de nalatenschap van wijlen den heer Th. J. v. G. Dit legaat bedraagt f 15.710.92.

UITLOTINGEN

Credit Foncier Egyptien. — 3 pct premieloten 1903. Trekking op 15 Januari 1938 786564 fr. 50.000.
De volgende nummers met fr. 1000:
414223 415867 434804 464447 476399 487038 492789 496205 531199 575

Binnenland

Internationale Vredes-campagne

Het Dagelijksch Bestuur van het Ned. Comité der Internationale Vredes-Campagne besloot in zijn vergadering van 29 Januari na de instelling van een plaatselijk comité te Amsterdam ter hand te nemen de instelling van dergelijke comités te 's-Gravenhage, Haarlem, Utrecht, Rotterdam en Arnhem; vooris tot inzameling van een Vredespenning en tot rondzending van een oproep in verband met de stichting van een „Lord Cecil-fonds".

Verder werd besloten met alle kracht op te komen tegen de geheel onjuiste voorstellingen betreffende doel, werk en karakter der I.V.C., vervat in een publicatie van het Katholiek Comité van Actie „Voor God', welke in de Katholieke pers verspreiding heeft gevonden. De I.V.C. tracht tegenover de dreigende krachten, welke op oorlog aansturen, organisaties van uiteenloopende richting, op allerlei maatschappelijk gebied werkzaam, tot een sterk geheel te vereenigen. De Algemeene Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van nationale comités en aangesloten internationale organisaties. De geheele actie is gebaseerd op vier beginselen: trouw aan verdragsverplichtingen; vermindering en beperking van bewapening door internationale overeenstemming; versterking van den Volkenbond tot het voorkomen en doen ophouden van oorlogen; instelling van een Volkenbondsorgaan tot betering van internationale verhoudingen, die tot oorlog zouden kunnen leiden. De statuten schrijven voor, dat het apparaat der organisatie in geen geval gebruikt mag worden voor politieke, godsdienstige of andere oogmerken, welke niet vallen onder doel en grondbeginselen. Hieraan is steeds streng de hand gehouden. Onjuist is dan ook, dat het Brusselsche congres der I.V.C. een „communistische manifestatie" zou zijn geweest; onjuist is verder, dat de in de Katholieke publicatie genoemde voorzitter Pierre Cot, Fransch minister, heel of half communist zou zijn; onjuist dat de I.V.C. den Volkenbond onder leiding van Moskou zou willen brengen. Bij het Nederlandsch Comité zijn een reeks organisaties aangesloten, die geen van alle ook maar eenigermate geacht kunnen worden onder communistischen invloed te staan. Het Bestuur is van oordeel, dat het in dezen ernstigen tijd veeleer op den weg van een Katholiek Comité van Actie zou liggen om alle Christelijke krachten mèt de I.V.C. te richten op het eene groote doel, de organisatie van den vrede.

Centrale Landbouworganisaties

In de jongste vergadering van de dagelijksche besturen der drie centrale landbouworganisaties (C.B.T.B., K.N.B.T.B. en K.N.L.C., gehouden hier ter stede is o.a. besloten aan de Regeering mede te deelen, dat deze organisaties niet ongenegen zijn de aardappelregeling over te nemen onder bepaalde voorwaarden, die ter kennis van de Regeering zullen worden gebracht. Betreffende het vraagstuk: fabricage van aardappelvlokken, werd besloten dat aan te houden tot over de vraag van het al dan niet overnemen van de consumptie-aardappelregeling door de drie C.L.O. is beslist.

Ten aanzien van de uitvoering der Vogelwet is besloten aan den directeur-generaal van den landbouw mede te deelen, dat het geen aanbeveling verdient over te gaan tot het oprichten van plaatselijke contactorganen, eventueele „afweerdiensten" in verband met de uitvoering van de Vogelwet. De door den Minister van Economische Zaken aangewezen deskundigen kunnen de burgemeesters omtrent vogelschade voorlichten op grond van de door deze laatsten aan de Commissarissen der Koningin te geven adviezen, betrekking hebbende op het verleenen van vergunningen tot het dooden van vogels.

In 1935 is, nadat een overleg had plaats gevonden tusschen de drie C.L.O. en den Bond van vleeschexporteurs, het fondsgeld voor schapen en nuchtere kalveren afgeschaft.

Naar verluidt is het de bedoeling het heffen van fondsgeld weder in te voeren. In Friesland en Groningen zou het fondsgeld voor schapen reeds weder zijn ingesteld. Besloten is hieromtrent bij genoemden bond inlichtingen in te winnen.

Bij de uitvoering der steunregeling voor de kleine boerenbedrijfjes, blijkt het dat kleine bedrijfjes, die uit hoofde van de uitkomsten in groep B. zouden vallen, niet kunnen worden gesteund, indien de ondernemer de leeftijdsgrens van 66 jaar is gepasseerd.

Om aan dit bezwaar eenigszins tegemoet te komen is bepaald, dat zoons of dochters als plaatsvervangers voor den ondernemer mogen optreden, indien zij naar het oordeel van de gemeentelijke commissie van advies in staat zijn het bedrijf naar behooren te leiden en te bewerken.

Deze laatste bepaling brengt in het meerendeel der gevallen uitkomst, doch daardoor wordt tevens de onbillijkheid ten opzichte van de enkele bedrijfjes, waar geen plaatsvervanger aanwezig is, nog vergroot.

Besloten is aan den Minister van Econ. Zaken te verzoeken het daarheen te leiden, dat de enkelen, die door bovengenoemde bepalingen worden gedupeerd, rechtstreeks vanwege het Departement van Economische Zaken worden geholpen.

75-Jarig jubileum Vlissingsche Courant

De Vlissingsche Courant vierde Maandag haar 75-jarig jubileum. De uitgevers, de gebroeders Van der Velde, recipieerden te dezer gelegenheid in het Grand Hotel Britannia.

Een rijke bloemschat getuigde van de groote sympathie en waardeering voor deze krant, terwijl een zeer groot aantal autoriteiten, onder wie het volledige college van B. en W. met gemeente-secretaris en vele raadsleden, de commandanten van land- en zeemacht, burgemeesters uit omliggende gemeenten, afgevaardigden van talrijke organisaties en vereenigingen en vele anderen hun gelukwenschen kwamen aanbieden.

In een der zalen was een tentoonstelling van het ontstaan en de ontwikkeling van dit dagbladbedrijf ingericht, waarbij het telex-apparaat in volle werking uiteraard de bijzondere belangstelling trok.

Voor deze gelegenheid is van de Vlissingsche Courant een uitgebreid, speciaal nummer verschenen, dat zeer aantrekkelijk is. Een groot aantal autoriteiten doet er zich in hooren en lang niet zonder critiek, wat een deel van de aantrekkelijkheid uitmaakt. Men krijgt er juist kennis door van hetgeen in diverse kringen van de Pers wordt verwacht en het valt daarbij op hoe èn het gemeentebestuur èn de politie in Vlissingen zeer veel prijs stellen op een zoo goed mogelijke en zelfs innige samenwerking met de pers, wat slechts profijt voor beide partijen kan afwerpen. Uit de bijdragen uit velerlei kring blijkt de waardeering welke het blad geniet in het grootste deel van Zeeland dat het bestrijkt.

— De opening van de te Amsterdam in het IJ-paviljoen te houden tentoonstelling „De waarheid over Spanje", is uitgesteld tot Woensdagavond.

Electriciteitsvoorziening Wieringermeer

Toen de dorpen in de Wieringermeer in 1932 gereed kwamen, zijn deze onmiddellijk van electriciteit en leidingwater voorzien, waarvoor de provinciale Noord-Hollandsche bedrijven werden ingeschakeld. Daar het hier aanvankelijk een onrendabel gebied betrof, bleef het rijk tegenover de provincie aansprakelijk voor een exploitatietekort. Wat de waterleiding betreft is dit tekort door voortgezette bebouwing inmiddels in een overschot omgezet, terwijl ook de verliezen op de electriciteitsvoorziening in de dorpen tot een minimum zijn teruggeloopen. Naarmate de bebouwing aan de buitenwegen toenam, deed zich de behoefte aan leidingwater sterk gevoelen, vooral in die gedeelten van den polder, waar goed bronwater niet kon worden aangeboord. Met financieele medewerking van rijk en provincie kon de waterleiding aanleg ook in de buitenwegen in het afgeloopen jaar worden verzekerd. Een belangrijk deel is reeds van een buizennet voorzien, waarop aansluiting mogelijk is tegen normale tarieven, welke ook in het overige verzorgingsgebied van het provinciaal waterleidingbedrijf van Noord-Holland gelden.

Eenzelfde behoefte trad op ten aanzien van electrische energie, zoowel voor licht als voor kracht. De belangrijke kapitaalsuitgaven, welke aan de stroomvoorziening verbonden waren en de onzekerheid omtrent de te verwachten afneming van electrische energie, maakten het bezwaarlijk een rentabiliteitsberekening op te zetten, waarvan met eenige waarschijnlijkheid mocht worden verwacht, dat zij de practische werkelijkheid zou benaderen. Na moeizame onderhandelingen tusschen de directie van het P.E.N. en de directie van de Wieringermeer is thans overeenstemming bereikt, omtrent de basis waarop de electriciteitsvoorziening practisch te verwezenlijken is. Het rijk zal in de aanlegkosten met een belangrijk bedrag participeeren, terwijl de provincie naast een deel der aanlegkosten het exploitatierisico op zich neemt.

De stroomvoorziening zal geschieden met een eenfasig kabelnet met een distributiespanning van pl.m. 3000 volt, ter lengte van ongeveer 240 km, terwijl bij elk gebouw of groep van gebouwen transformatie plaats vindt in 220 dan wel 380 volt.

De electriciteitsvoorziening in de Wieringermeer vormt een welkom object voor werkverschaffing en dit is ook een van de redenen, welke mede op de beslissing om daartoe over te gaan van invloed zijn geweest.

Binnen enkele maanden zullen de werken aanvangen, zoodat op het einde van dit jaar reeds het grootste deel van het bewoonde gebied in de Wieringermeer over electrische energie zal kunnen beschikken. De tarieven zullen aansluiten aan die, welke ook elders in het door het P.E.N. verzorgde gebied gelden.

Met deze beslissing is wederom een belangrijke stap gedaan in de richting van verdere vervolmaking van de outillage van de Wieringermeer, welke door de boerenkolonisten met groote voldoening wordt begroet.

Nederlandsche pensioenen

De uitbetaling van voorschotten door de Gemeentelijke Leen- en Voorschotbank (Gemeente Pensioenbank), Groote Kerkplein 38 te Rotterdam, zal plaats hebben op de navolgende data:

voor de letters: A—D op Zaterdag 19 Febr. 1938
E—J op Maandag 21 Febr. 1938
K—Q op Dinsdag 22 Febr. 1938
R—U op Woensdag 23 Febr. 1938
S—Z op Donderdag 24 Febr. 1938

POOLSCHE HAZEN UITGEZET IN DE WIERINGERMEER.

De eerste zending Poolsche hazen, welke moeten dienen om den hazenstand in de Wieringermeer te veredelen en uit te breiden, is Vrijdagavond aangekomen.

Alle maatregelen waren genomen om de dieren een rustige verblijfplaats te bezorgen, tot zou zijn beslist of en zoo ja, wanneer de dieren over de jachtvelden zouden worden losgelaten.

Een eenigermate alarmeerend bericht aan een der vooraanstaande dierengeneeskundigen te Amsterdam was oorzaak, dat de bevoegde instantie het niet op haar verantwoording durfde nemen om deze Poolsche hazen zonder meer in de Wieringermeer, waar de gezondheidstoestand van het wild uitstekend is, uit te zetten.

In de Zuid- en Oosteuropeesche landen komt onder de knaagdieren een besmettelijke ziekte voor, welke groote sterfte o.a. onder de hazen teweeg brengt, en welke ziekte ook voor den mensch gevaarlijk is. Officieel is Polen nog vrij van besmetting.

Het advies werd gevraagd van den veeartsenijkundigen dienst te den Haag, doch daar aan import van wild geen beperkende bepalingen zijn gesteld, kon geen positief advies worden gegeven. De rijksseruminrichting achtte het risico gering. De uitstekend uitziende hazen, die geen teeken van ziekte vertoonen en die reeds in quarantaine zijn geweest, zijn Zaterdag dan ook over de jachtvelden verdeeld.

VERDRAG BETREFFENDE DE AFSCHAFFING VAN DE CAPITULATIES IN EGYPTE

Het Ministerie van Buitenlandsche Zaken maakt bekend, dat de Nederlandsche akte van bekrachtiging van het op 8 Mei 1937 te Montreux gesloten verdrag betreffende de afschaffing van de Capitulaties in Egypte op 22 Januari 1938 te Caïro is nedergelegd.

Het verdrag is dienvolgens, overeenkomstig artikel 15, op 22 Januari 1938 voor Nederland, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao in werking getreden.

Het werd te voren reeds bekrachtigd door België (11 September 1937), Denemarken (13 October 1937), Egypte (4 September 1937), Griekenland (25 September 1937), Groot-Brittannië en Noord-Ierland (12 October 1937), Italië (25 September 1937) en Zweden (28 September 1937) en is op 15 October 1937 voor deze Staten in werking getreden.

DE RINGBAAN OM AMSTERDAM

De N.V. Nederlandsche Spoorwegen heeft de uitvoering van de werken omschreven in bestek nr. 3 N.S. betreffende het maken, leveren en stellen van het ijzerwerk voor een onderdoorgang voor de Kerk- of Oud-Diemerlaan in de ringbaan om Amsterdam nabij Diemen, gegund aan de N.V. Koninklijke Nederlandsche Machinefabriek vh/ E. H. Begemann te Helmond, voor een bedrag van f 14.240.

BUITENLANDSCHE JOURNALISTEN BEKIJKEN AMSTERDAM.

Den journalisten, die uit verschillende landen naar Nederland waren gekomen in verband met de blijde gebeurtenis, heeft de K.L.M. een vlucht boven de verlichte hoofdstad aangeboden. Gisteravond om 7 uur hebben deze journalisten, voorzoover zij in de hoofdstad aanwezig waren, aan deze uitnoodiging gevolg gegeven en ruimschoots van de gelegenheid gebruik gemaakt om, aan boord van de Oeverzwaluw, uiting te geven aan hun bewondering voor Amsterdams avondlijk schoon.

JUBILEUM MOERHEIM

Op 15 Maart a.s. zal het een halve eeuw geleden zijn, dat de heer B. Ruijs zijn sindsdien belangrijk uitgebreid en nu wereldbekende kweekerij Moerheim te Dedemsvaart stichtte. In den loop van deze halve eeuw heeft de heer Ruijs de wereld verrijkt met zeer vele nieuwe soorten rots- en vaste planten, heesters en coniferen. Dit gouden jubileum wil men daarom in de tuinbouwwereld en de kringen van liefhebbers van mooie bloemen en planten niet ongemerkt voorbij laten gaan.

Er heeft zich in den lande een algemeen comité gevormd om den heer Ruijs straks te huldigen. In het uitvoerende comité hebben zitting de heeren: jhr C. F. van Teis van Goidschalkxoord, voorzitter der Kon. Ned. Mij voor Tuinbouw en Plantkunde te Zeist, eerevoorzitter; E. H. Krelage, oud-voorzitter Ned. Tuinbouwraad te Haarlem, voorzitter; F. J. Abbing, tuinarchitect te Driebergen; dr F. E. Posthuma, voorzitter centraal beheer te den Haag; mr J. M. Ravesloot, burgemeester van Avereest; C. A. van Rossem, onder-voorzitter Ned. Tuinbouw te Naarden; jhr J. Smits van Oyen, voorzitter K.N.A.C. te Woensel (N.B.); en W. L. Woutersen, voorzitter Rotary-club te Zwolle.

DE AMSTERDAMSCHE BEVOLKING IN 1937.

Het bureau van Statistiek der gemeente Amsterdam deelt ons mede:

Eind 1937 bedroeg het aantal inwoners van Amsterdam 788.375 tegen 783.351 bij den aanvang van dat jaar, hetgeen dus een vermeerdering van 5024 zielen beteekent, welke voortvloeide uit een geboorte-overschot van 4502 en een vestigingsoverschot van 522 personen. Er vestigden zich in 1937 4898 gezinnen, terwijl er 5311, dus ruim 400 meer, naar elders vertrokken.

VUILNISSTORTPLAATS VAN HILLEGERSBERG.

Met vernietiging van een desbetreffend besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland is bij Kon. Besluit alsnog aan B. en W. van Hillegersberg vergunning verleend tot het oprichten van een vuilnisstortplaats op een terrein aan den Bergweg te Bergschehoek.

Ingezonden Stukken

Het Indische filmjournaal

Zeer geachte Redactie,

Aangemoedigd door de vele blijken van instemming, die ik kreeg naar aanleiding van mijn ingezonden stuk van Dinsdag 25 Januari, inhoudende een klacht over het ontbrekende Indische journaal in alle bioscopen, nog even het volgende, indien de redactie ook dit nog zou kunnen en willen opnemen in het belang van velen.

Vrijdagavond las ik in Het Vaderland een kort bericht over het Anif, n.m. dit: „Anif draait (binnenkort?) een kolonisatiefilm". Dit kan heel interessant worden, maar daaraan hebben wij voorstanders van den terugkeer van het Anif-nieuws niet genoeg.

Elke week mijne heeren bioscoopdirecteuren, moet er in het journaal Indisch nieuws worden opgenomen, omdat dat mogelijk is, en zeer gewenscht.

Verzoekt gij Anif te sturen: films van steden, gebouwen, landschappen, bergen, meren, bekende of onbekende ondernemingen en hun emplacementen, om maar vast eens wat te noemen. Hoe interessant en opvoedend zou dat zijn voor vele Nederlanders, die Indië niet kennen en welk een herinneringen moet het zien van dat alles opwekken bij hen, die Indië wèl kennen en er veel lief en leed hebben meegemaakt. Gebeurtenissen, actueele, die voor Indië belangrijk zijn, moeten dat ook voor ons zijn, evengoed als andersom. Zooveel aanschouwelijk voorgesteld brengt ons dichter bij elkaar dan alleen schriftelijke berichten.

Hebt gij gelezen, hoe dezer dagen de koning van België genoten heeft van een Ned.-Indische film voor hem vertoond in het kasteel te Laeken, in tegenwoordigheid van leden van de Kon. familie en zeer vele genoodigden? Waarom krijgen wij niet meerdere malen zoo iets te zien?

„Het lot van het Anif is op het oogenblik nog steeds niet beslist", staat er in een bericht onder „Filmnieuws" in de courant van 28 Januari.

Wat kàn en wat moèt er gedaan worden om voor Nederland het voortbestaan van het Indisch nieuws in onze bioscopen te verzekeren?

U dankend voor de plaatsruimte,

J. M. Semmelink-Simon.

Postzegels niet in de prullemand, maar....

Ten behoeve van de vooropleiding in Nederland der pioniers, die bereid zijn daadwerkelijk mee te helpen aan den opbouw van Palestina, organiseert de Joodsche Jeugdfederatie sinds eenige jaren een postzegelactie, die door het verzamelen van gebruikte postzegels en den verkoop daarvan middelen bijeenbrengt voor bovenstaand doel. Lezers van dit blad, die door niets méér dan het bewaren van hun gebruikte postzegels deze postzegelactie willen steunen, kunnen een spaarmapje aanvragen bij het Centraal Bureau der Postzegelactie, Pl. Fransche-laan 14, Amsterdam C, of bij den plaatselijken postzegelcommissaris Louis van Coevorden, 1e v. d. Boschstraat 240, Den Haag.

BETOOVERENDE MUZIEK.

— En nu zal ik eens een fuga spelen!
— Goed idee, dan gaan wij intusschen een eindje om.

Nederlandsch-Indië

De plannen van Bata

Schriftelijke vraag van den heer Soeroso.

De heer Soeroso (Nat.) heeft naar aanleiding van het bericht omtrent de oprichting van een Bata-schoenenfabriek, waarin zeer goedkoope rubber- en leeren schoenen geproduceerd zullen worden, gevraagd, of de Regeering, zoo dit bericht juist is, niet van meening is, dat door vestiging van genoemde fabriek de Inheemsche en Chineesche schoenmakerijen hier te lande zullen worden verdrongen?

Het bericht, dat Bata hier te lande een schoenenfabriek zal oprichten en dat de Regeering reeds de toestemming heeft verleend, verwekte een groote beroering onder de schoenenhandelaren en de schoenmakerijen in de kampongs, aldus de „Keng Po".

Duizenden in de kampongs van Kebajoran, Cheribon, Buitenzorg, enz. leven van den verkoop van vervaardiging van sloffen en sandalen, welke ook uitgevoerd worden naar den overwal. Men vreest, dat deze huis-industrie zal uitsterven, zoodra Bata hier met zijn fabriek komt. Het blad vraagt, of het departement van Economische Zaken deze consequenties bereids heeft overwogen.

Aneta meldde intusschen reeds, dat er van de zijde van Bata op gewezen wordt, dat de fabricage van rubberschoenen, die overigens geen concurrentie zal vormen voor de bestaande bedrijfjes, slechts op bescheiden schaal zal plaats vinden.

DE BURGEMEESTER VAN MEDAN.

Met pensioen.

Naar de Deli Crt verneemt is de burgemeester van Medan, de heer mr G. Pitlo, voornemens eind Augustus aanstaande 's Lands dienst met pensioen te verlaten.

BURGEMEEESTER VOORNEMAN MET VERLOF.

De burgemeester van Batavia, ir E. A. Voorneman, zal Juni van dit jaar voor 8 maanden met buitenlandsch verlof vertrekken, meldt het N. v. d. Dag.

Nederlandsch West-Indië

H. F. ESSER

47 jaren diensttijd.

De heer H. F. Esser heeft op 1 Jan. j.l. den landsdienst met pensioen verlaten, na een diensttijd van ruim 47 jaren: een unicum, zooals De West terecht opmerkt. Op zijn uitdrukkelijk verzoek heeft zijn heengaan zonder eenig ceremoniëel plaats gehad.

Als volontair is de heer Esser in 1890 in 's lands dienst getreden, op het districtskantoor te Domburg. Een jaar later werd hij surnumerair ter gouvernementssecretarie, waar hij verder werkzaam is gebleven en ten slotte referendaris werd.

In 1926 heeft de Koningin zijn verdiensten erkend door hem tot ridder in de Oranje Nassau-orde te benoemen.

EEN ATTRACTIE VOOR DE LEDEN VAN HET JUBILEUMFONDS

Suriname heeft iets bijzonders gekregen: een witte lijkkoets. Zij is bestemd voor de leden van het Jubileumfonds, die, naar De West meent te kunnen voorspellen, voortaan een goed einde zullen hebben: hetgeen dan zou bestaan in een begrafenis door middel van deze fraaie, witgelakte lijkkoets.

Zij is home-made, d.w.z. geheel in de kolonie vervaardigd. De bouw werd toevertrouwd aan een oud-leerling van de ambachtsschool Heerenveen, de beschildering geschiedde door den teekenaar Wijdenbosch, de heer Marius Tonck zorgde voor het beeldhouwwerk.

Voor zoover op dit pronkstuk geen beslag wordt gelegd door leden van het Jubileumfonds, zal het ook dienstig kunnen zijn om anderen „veilig" naar hun laatste rustplaats te vervoeren.

EEN DROOM DIE NIET UITKWAM.

De West schijnt er nog niet van doordrongen dat droomen bedrog beteekenen. Het blad vermeldt, dat een lezer uit Boven Suriname aan de redactie schreef: Indien een droom dien ik had, waarheid bevat, wordt ons Prinsje geboren in den middag van Dinsdag 11 Januari.

De loop der gebeurtenissen zal De West hebben geleerd, dat het veiliger is van droomen voortaan geen melding te maken.

TANTE BELEEFT EEN WONDER

De tante woont in Paramaribo.

Haar woning wilde zij voor een andere ruilen en dus ging zij verhuizen.

Wie scheist haar verwondering toen zij, ergens achter een bordenrek, een enveloppe vond. Met inhoud. Dat bleek toen zij haar openscheurde en er vier biljetten van honderd gulden in aantrof. In haar blijdschap vertelt De West, riep zij dadelijk een buurvrouw.

Deze was van oordeel, dat de enveloppe zeker nog afkomstig was uit den tijd, toen een oude dressneger in het huis woonde. In ieder geval waren de beide dames het eens, dat dit was: een gift van God, welke zij eerlijk deelden. Beiden begonnen onmiddellijk meubels en sieraden te koopen.

Maar de tante had een neefje en dit neefje had vijf bankbiljetten van honderd gulden achterover gedrukt in het kantoor, waar hij werkzaam was: één nam hij voor eigen gebruik, de andere biljetten verstopte hij in çen enveloppe, verzegeld met het zegel van het kantoor, achter het bordenrek van zijn tante, bij wie hij inwoonde.

Toen deze knaap zocht naar het geld, was het spoorloos verdwenen. Hij begreep er niets van, totdat hij zag dat zijn tante een nieuwe lamp gekocht had en buurvrouw pronkte met een gouden sieraad.

Hij deed zijn tante heftige verwijten over het geld dat zij van hem gestolen had. Tante liet dit niet op zich zitten en gaf onbewimpeld haar vermoeden te kennen omtrent den oorsprong van het geld. De ruzie werd al heftiger en heftiger, de menschen in de buurt vingen enkele klanken op die te denken gaven. Een hunner had den goeden inval om een rechercheur een wenk te geven.

De rest begrijpt men.

De jongen, die nog meer op zijn geweten had, kreeg een jaar, en tante vier maanden, plus 7 dagen hechtenis, omdat bij de huiszoeking een plauwlot — verboden loterij — gevonden werd.

De buurvrouw kreeg wegens heling 2 maanden hechtenis.

SURINAME OMMUURD.

De export wordt bemoeilijkt.

Met ingang van 1938 is het vrachttarief van de scheepvaartmaatschappijen weer met 20 pct verhoogd. De West is daarover niet best te spreken en klaagt:

Alles wat men invoert in de kolonie, wordt daardoor weder duurder. Maar erger nog treft deze verhooging onzen export. Sedert jaren vormen de fnuikende vrachttarieven het groote beletsel voor loonenden export van producten. Na de devaluatie zijn zij sterk verhoogd. Met deze nieuwe verhooging zijn zij ongeveer 150 pct van vroeger. Men bouwt zoetjes aan een muur rondom Suriname, die export op den duur onmogelijk maakt en elke poging, om het eens met iets nieuws te probeeren, als het ware in de kiem smoort.

Wetenschappen

EEN HANDTEEKENING VAN SHAKESPEARE.

Uit Zoutmeersiad, de hoofdstad van Utah (Ver. Staten) wordt gemeld, dat het Shakespeare-laboratorium van de universiteit aldaar op een afgeknipt strookje papier de handteekening heeft ontdekt en geïdentificeerd van William Shakespeare. Er waren slechts zes handteekeningen van Shakespeare bekend. Deze zevende komt voor op een stuk papier van 25 bij 2 cm. De lengte van de handteekening is 8 cm. Men heeft er niet achter kunnen komen, wat of de aard geweest kan zijn van het document, dat boven de handteekening gestaan heeft. Natuurlijk heeft men al gepoogd om een waardebepaling van de handteekening te maken en er wordt een bedrag genoemd van 75.000 dollar. Men moet nu maar eens afwachten, wat men hier in Engeland van denkt en zegt. Omtrent de herkomst van het strookje met de handteekening wordt geheimhouding betracht.

POOLEXPEDITIE VAN PAPANIN IN ONGUNSTIGE POSITIE.

De Sowjet-Russische Noordpoolexpeditie meldt, dat als gevolg van een plotselingen cycloon, die zes dagen duurde, het ijskamp, waarop zich het kamp bevindt, gescheurd is De expeditie zit thans opgesloten op een ijsschots van 270 bij 180 meter en is afgesneden van haar twee bases en haar voorraadmagazijn. Papanin, de leider der expeditie, heeft Moskou verzocht, zich niet bezorgd te maken.

GERAAMTEN UIT DEN ROMEINSCHEN TIJD

Zooals gemeld, zijn onder de gemeente Houthem te Strabeek, bij rioleeringswerken, twee geraamten gevonden en door den oudheidkundige dr Beckers onderzocht. Thans is vastgesteld, dat de menschelijke skeletten afkomstig zijn uit den tijd der Romeinen. Zij zijn behouden gebleven, dank zij de aanwezigheid van kalk in den aardbodem ter plaatse.

Uit de richting, waarin de geraamten lagen, mede uit de aanwezigheid der scherven, steide de geleerde vast, dat de gevonden graven Christengraven zijn.

Tijdschriften

„HET GRONDBEZIT".

Als orgaan van de vereeniging „Het Grondbezit" is, onder denzelfden naam, een maandblad verschenen. De heer H. Th. s' Jacob, de voorzitter der vereeniging, schreef een inleidend woord onder den titel: „Ook een blijde gebeurtenis". Aan een uitvoeriger beschouwing van den secretaris der vereeniging ontleenen wij een paar alinea's, waaruit men het karakter en het doel van de uitgave goed kan leeren kennen:

„In den grond van de zaak is de kwestie betrekkelijk eenvoudig. De private grondeigendom in den absoluten zin opgevat, zal — het kan niet anders — vaak in den weg staan van vele maatregelen, die in het algemeen belang noodig zijn, in den weg staan ook van vele wenschen, min of meer van algemeen belang, die door andere bevolkingsgroepen worden gepropageerd met den gloed eener eerlijke overtuiging en met gebruikmaking van moderne reclamemiddelen. A la bonheur, zal menigeen zeggen, als het nu in het algemeen belang noodig is, moet de private grondeigendom wijken, dat zal ieder redelijk denkend mensch toegeven. Maar wij leven in een rechtstaat onder democratisch en niet onder dictatoriaal bewind. De bevoegdheden van de overheid zijn bij de wet geregeld en dus hebben wij bijvoorbeeld een onteigeningswet, die hare handelingen ook in dit opzicht bepaalt en die dus de rechten van den grondeigenaar beschermt.

Dat de overheid en de volksvertegenwoordiging nu eenmaal genoopt zijn bij door haar te nemen maatregelen en te treffen wettelijke voorzieningen belangen te gaan afwegen, is de praktische kant van de zaak. Belangen, die vaak moeilijk op hun juiste waarde zijn te schatten. Wij denken aan belangen als die van het verkeer; het tegengaan van lintbebouwing, den aanleg van en de onteigening voor nieuwe verkeerswegen, het recht van uitweg, aan de belangen van het behoud van natuurschoon, de rationeele uitbreiding van steden en dorpen, uitbreidings- en streekplannen (ook de belangen van gemeentelijke grondbedrijven!). Niemand zal willen tornen aan de waarde van zulke belangen en zij, die voor deze uitnemende zaken in het krijt treden, kunnen zich bij voorbaat van vrijwel algemeene instemming verzekerd houden. Eén ding staat echter als een paal boven water, nameiijk dat dit alles niet buiten den privaten grondeigendom omgaat, doch dezen steeds verder moet beperken en aantasten. Dat de grondeigenaar hier veelal wijken moet is duidelijk, maar dan kan hij toch in ieder geval eischen, dat gerechtigheid en billijkheid worden betracht, zijn rechten zooveel mogelijk worden ontzien en inzonderheid het eigendomsrecht niet in zijn wezen wordt aangetast. M.a.w., dat in het belang der gemeenschap aan derden geen schade wordt toegevoegd, dan nadat bij overleg gebleken is, dat zij niet kan worden voorkomen en natuurlijk dient zij dan ook te worden vergoed. Voorts moeten hoogere belangen niet voor lagere wijken, alleen omdat de laatste populair zijn en de eerste niet".

SPORT en SPEL

VOETBAL

ZWALUWEN-ROODE DUIVELS.

Het Zwaluwen-elftal.

Het Zwaluwen-elftal dat op 9 Februari a.s. in het Olympische Stadion te Amsterdam een liefdewedstrijd tegen de Roode Duivels zal spelen, is als volgt samengesteld:

Doel: Michel (V. S. V.)
Achter: Caldenhove (D. W. S.) en van der Linden (N. A. C.).
Midden: B. Paauwe (Feyenoord), Anderiesen (Ajax) en Peters (P. S. V.).
Voor: Dräger (D. W. S.), Vente (Feyenoord), Bijl (Ajax), Aukema (Ajax) en van Beek (B. V. V.).

CRICKET

IN BRITSCH-INDIË

De Engelschen zijn gisteren te Bangalore een wedstrijd tegen een zwak Mysore-elftal begonnen, dat door Gover en Smith voor 83 werd uitgegooid. De Engelschen antwoordden met 308 voor 6 en Hardstaff, die 83 maakte, heeft na Edrich zijn 1000 runs voor de toer voltooid.

BOKSEN

BRADDOCK TREKT ZICH TERUG UIT DE ACTIEVE BOKSSPORT.

De vroegere wereldkampioen in het zwaargewicht, James J. Braddock, heeft verklaard zich ten behoeve van zijn vrouw en kinderen uit de actieve bokssport terug te trekken.

Braddock, die zijn wereldtitel op verrassende wijze van Max Baer won en hem aan den tegenwoordigen houder, Joe Louis, moest afstaan, heeft nog eenige weken geleden een verrassende overwinning op den Welhsman Tommy Farr weten te behalen. Hij is in December 1905 te North Bergen in New Jersey geboren en begon zijn bokscopbaan in 1926. Braddock is in de Vereenigde Staten zeer populair.

Evenals verschillende van zijn voorgangers, o.a. Jack Dempsey en George Carpentier, zal Braddock een restaurant in Nieuw York openen, tezamen met zijn trainer Joe Gould. Bovendien zal hij in bokskringen nog van zich laten hooren als manager en trainer.

GEORGES CARPENTIER.

Georges Carpentier, de „beu Brummell" van de bokssport, is benoemd tot ridder in het Legioen van Eer.

Naar aanleiding van deze onderscheiding hem toegekend voor wat hij door zijn persoonlijkheid gedaan heeft om de lichamelijke ontwikkeling in Frankrijk op hooger peil te brengen, wordt hem in L'Auto van verschillende notoire zijde allerlei huldebetuigd. Tristan Bernard haalt oude herinneringen op, want aan Carpentier „dankt hij wel mede zijn hoogste sportieve vreugden." Geo Lefèvre noemt Carpentier „een mooie vrucht van onze zoete Fransche aarde" en Dempsey betreurde het — zeker niet met het oog op zichzelf. Red. — dat Carpentier niet eenige kilo's zwaarder was en een volbloed zwaargewicht. Dan was hij een der grootste vertegenwoordigers geworden van die categorie.

Allen roemen de elegance, de preciesheid, de schoonheid van Carpentiers bokskunst.

AUTOMOBILISME

BERND ROSEMEYER TER AARDE BESTELD.

Gistermiddag is het stoffelijk overschot van den Duitschen autorenner Bernd Rosemeyer op het Waldriethof te Dahlem ter aarde besteld. De begrafenis werd bijgewoond door vele vooraanstaande persoonlijkheden van staat en partij, terwijl de baar bedolven was onder een schat van bloemen.

De kist werd door de autorenners Stuck, Hasse, Mueller, Carracciola, von Brautschitsch en Lang ten grave gedragen. De militaire eer werd gebracht door een compagnie van de S.S.-lijfwacht van den Führer.

MOTORSPORT

DE GROOTE PRIJS VAN AUSTRALIË.

In de nabijheid van Cowes op het Phillip-eiland, 50 km van Melbourne verwijderd, zijn de motorraces om den Grooten Prijs van Australië gehouden. Ondanks het moeilijke vervoer per boot, waren nog 20.000 toeschouwers aanwezig. De route was zeer moeilijk; het wegdek vertoonde vele kuilen, hetgeen voorzichtigheid gebood en aldus de snelheid drukte. Niettemin slaagde de Duitscher Kluge er met zijn 250 cc D.K.W. in, in deze klasse als eerste te eindigen met een nieuw recordgemiddelde van 119 km per uur. Op de tweede plaats kwam zijn Australischen merkgenoot Frederick met een gemiddelde snelheid van 114 km per uur. In de 350 cc klasse won de Velocetterijder Mouseit met een gemiddelde uursnelheid van 125 km voor zijn landgenoot Bain, eveneens op Velocette, met een gemiddelde uursnelheid van 119 km. Kluge en Frederick bezetten hier achter de derde en vierde plaats.

IJSHOCKEY.

DEN HAAG—BRUSSEL.

Om den Lippensbeker.

Na eenige onderbreking vindt a.s. Woensdag weer een ontmoeting plaats als onderdeel van de Lippensbekercompetitie.

De Brusselsche ploeg, welke het vorige jaar als winnaar uit dezen strijd te voorschijn trad, heeft ook thans weer een buitengewoon sterk team, hetwelk samen met Dusseldorp aan de spits der deelnemers staat.

Er spelen in de Brusselsche ploeg twee Canadeezen mede (Plum en Shaw) en verder twee spelers, die tot voor kort Canadeezen waren (Down en Footman), maar sinds kort de Belgische nationaliteit bezitten.

Den Haag speelt in de sterkste opstelling met Sunny Mooney en Bill Gordon en het zal zich zeer moeten inspannen, om dezen sterken tegenstander te weerstaan.

De opstelling der ploegen is als volgt:

Brussel: Boulanger, Bureau, Down, Van den Busche, Leekens, Kreitz, Duvivier, Plumb, Shaw, Footman, Van Ryschoot.

Den Haag: v. d. Flier, v. d. Stok, H. Gerritsen, Sunny Mooney, Gordon, Dupon, Everwijn, De Jong, Van Swaai, Koeleman.

SKISPORT

INTERNATIONALE SPRINGWEDSTRIJD.

Gister is op de kampioenschapsschans te Oberstdorf een internationale springwedstrijd gehouden. De uitslag luidde:

1. Sigurd Sollid (Noorwegen), 333.4 pnt. (57.57 en 61 m.).
2. Hans Marr (Duitschland) 330.7 pnt. (54,56,62 m).
3. Paul Krauss (Duitschland) 329.3 pnt. (53.58.58 meter).

UITZENDING DINERS
S. ROORDA
BANKASTRAAT 113 TEL. 556943
MENU à f 1.—
OMELET MET KALFSRAGOUT
KALFSOESTER
DOPERWTJES
GEK. AARDAPPELEN
FLENSJES

GEVRAAGD per 1 Maart
MEISJE-ALLEEN
v. d. en n. Goed kunn. werken en koken. Klein gezin. Hulp v. ruw werk. Sal. f 30.— p. m. Aanm. 's av.

Dankstonden

Ook gisteravond vonden in verband met de blijde gebeurtenis in het paleis te Soestdijk in verschillende bedehuizen dankstonden plaats.

In de Doopsgezinde kerk ving gisteravond om half acht een herdenkingsdienst aan, waarin voorganger was ds A. Keuter, die in zijn toespraak op wees, dat het vanzelfsprekend was, dat, toen de spanning na het lange, vaak ook ongeduldige wachten gebroken werd, en de blijde mare van de geboorte van een prinsesje over Nederland klonk, een geestdrift zich van ons meester maakte, die zich in breed feestbetoon uitte. Dat wij hier, aldus spr, bijeen zijn in het bedehuis, komt voort uit de behoefte om ook voor een moment alle feestgedruisch te laten verstommen en stil te zijn en ons neer te buigen voor den zegen, dien God heeft doen neerdalen over ons Koninklijk Huis. De Godsgave, die ontvangen werd in het jeugdige gezin in den vorm van een klein kindeke, dat nu stil in haar wiegje ligt, niet wetend welk een zegen haar komst bracht. Onze gedachten zijn bij de dankbare ouders, bovenal bij de blijdschap van de jonge moeder. Onze verwachtingen zijn meer dan bevredigd. Jong kinderleven in ons oude Oranjehuis. Nieuwe hoop en blij verwachten. Trippelende kindervoetjes en schaterend kindergelach, waar dit in lang niet weerklonk. Voor onze Koningin: nieuwe blijdschap na veel droef verlies. En we zijn in dezen tijd nader tot ons vorstenhuis komen te staan. Bij veel verwarring buiten onze grenzen voelt men den zegen van te staan onder het huis van Oranje, dat handhaver was en steeds is gebleven van onze volksvrijheden.

Tenslotte droeg spr het kind op in Gods hoede en zegen. De dienst, die werd opgeluisterd door zang van mejuffrouw J. de Geus en van het koor onder leiding van den heer R. A. v. Pelt, werd besloten met het zingen van het Wilhelmus.

Ook in de Evang. Luth. kerk vond gisteravond een herdenkingsdienst plaats. Voorgangers waren ds H. C. Zwahler, die jl. Zondagmorgen afscheid had genomen van zijn gemeente en ds D. Drijver, de andere predikant van deze gemeente.

Ds Zwahler, die de bijeenkomst opende, hield een korte toespraak over de beteekenis van deze geboorte voor het Vorstenhuis; ds Drijver zette de beteekenis voor volk en vaderland uiteen. De heer Henzen (bariton) luisterde de bijeenkomst, die eveneens met het zingen van het aloude Volkslied besloten werd, op met zang.

Ook in de Kerkzaal van den Ned. Protestantenbond vond gisteravond een ure van dankzegging plaats, waarbij als voorganger optrad ds A. F. F. Junod. Godsdienstige feestliederen werden gezongen door de gemeente en daarna door Willem Ravelli. Ds Junod hield een toespraak op het thema: Koningskind — Menschenkind — Kind van God. Spr wees er op, dat er een koningskind is geboren, erfgenaam van een roemruchtig, oud Vorstenhuis, rijk aan voorrechten van hoogedel gehalte; door eenzelfde hoogedel „noblesse oblige" gebonden aan verplichtingen, ver boven de middelmaat van een gewoon menschenkind. Toch een gewoon menschenkind ook, met zijn natuurlijke zwakheden en onvermijdelijke gebreken. Dat God Zijn onmisbare sterkte en zegen geve, als de grootste gave aan het jonggeboren Vorstenkind! En een Godskind is het, Gode zij dank. Ook in heilige hoede aan Hem bevolen, die vorsten en onderdanen leidt langs Zijn wegen en ons menschen in staat stelt de taak te volbrengen, waartoe Hij roept en sterkt. Ruste de liefde en genade van den Almachtige op het teere leven, dat moge opgroeien tot vreugde harer ouders en tot roem van het oude Oranjehuis; tot zegen ook van ons volk binnen de uiterste grenzen des Rijks; en bovenal ter eere van den onvolprezen Koning der Koningen!

Zang van gemeente en solist, onder orgelbegeleiding van mejuffrouw A. Dyserinck, met twee coupletten van het Wilhelmus besloten den plechtigen dienst.

In de Geref. kerken.

In de (Geref.) Laakkerk in den Haag-Zuid vond gisteravond eveneens een feestelijke bijeenkomst plaats, waarbij voorganger was de pastor-loci ds P. v. d. Spek. De voorganger had als woord ter overdenking gekozen Ps. 126:3 „De Heere heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd". Spr stond nader stil bij de blijdschap om de groote dingen, die God bij ons gedaan heeft in het heuglijk gebeuren in het Oranjehuis. De bijeenkomst werd opgeluisterd door zang van het Evangelisatiezangkoor onder leiding van den heer v. d. Put en orgelspel van den organist der kerk, den heer Boss. Met het zingen van het Wilhelmus werd de bijeenkomst besloten.

Vanwege den kerkeraad der Geref. Kerk van Loosduinen werd gisteravond in beide kerkgebouwen een dankstond gehouden, die geheel het karakter droeg van godsdienstoefening. In de kerk in de Wilhelminastraat ging voor ds W. A. Wiersinga, die sprak naar aanleiding van Ps. 127:3a: „Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des Heeren". Spr. wees er op, dat we elkander in het leven vele schatten en veel goeds geven kunnen, maar de kinderen die moet de Heere geven. Dat geldt ook van het Huis van Oranje, waaraan God thans een kind heeft willen schenken. De kinderen zijn ook een erfdeel voor den Heere. De gemeente zong aan het einde het prinselijk gezin staande toe de zegenbede uit Ps. 134:2 en 3.

In het kerkgebouw op Leyenburg, waar het deel der gemeente dat in de vruchtenbuurt woont, vergadert, was voorganger de wijkpredikant ds J. Smelik.

Ds Smelik bepaalde de aandacht der aanwezigen bij het woord uit Prediker 10:17a: „Welgelukzalig zijt gij, land, welks koning een zoon der edelen is." Spr. wees er op, dat het Nederlandsche volk daarom zoo verheugd is, wijl het Oranjehuis een edel geslacht is, dat het waarachtig koningschap, dat een koningschap is van dienen, zoo recht verstaan heeft. Een dienen ook van God en van het volk.

Hier zong de gemeente de vorstelijke familie staande toe Gezang 29 (gewijzigd): „Vader, sla hen steeds in liefde gade, Zoon des Vaders, schenk hen Uw genade", enz.

Ook in deze diensten zong de schare staande het Wilhelmus.

Bij de Vrijzinnig-Hervormden.

In het kerkgebouw van de afdeeling van de Vereeniging van Vrijzinnig-Hervormden vond gisteravond eveneens een dankstond plaats, die door den V.P.R.O. werd uitgezonden en waarin voorging de voorzitster der afdeeling, mej. dr N. A. Bruining. De dienst werd opgeluisterd door zang van mej. Annie Woud, aangezien ook Max Kloos verhinderd was, en orgelspel van Carel Pleisier, den organist van de Rem. Kerk.

De voorgangster opende den dienst met votum en zegengroet, waarna de gemeente zong Ps. 138:1. De voorgangster las hierna Ps. 100, den juichpsalm van het oude Israël. Nadat mej. Woud enkele verzen had gezongen uit de Gedenkklank van Valerius, hield mej. Bruining een toespraak, waarin zij er op wees, dat men in diepe dankbaarheid God wilde danken. Er is blijdschap om het echt menschelijke dat bij elke geboorte gevonden wordt, maar ook blijdschap om het Huis van Oranje, dat in zoo bijzonderen zin aan ons is verbonden. In deze dagen is het Nederlandsche volk, ondanks alle verschil van richting en ondanks allen afstand, één en het gevoelt zijn verbondenheid. Eén ook met het geslacht. Spr. uitte de bede dat het Prinsesje gelukkig moge opgroeien, maar ook zal mogen kennen het geluk dat boven het menschelijke uitgaat. We leggen een belofte af van trouw en verbondenheid aan ons Vorstenhuis en aan elkander, omdat we als volk een eigen taak hebben in de groote volkerenfamilie. Moge het Nederlandsche volk zijn plaats in de volkerengemeenschap recht verstaan. De Oranjes hebben zich steeds gebogen tot het volk. Het nieuwe Prinsesje moge ook deze tradities van haar geslacht straks bij het opgroeien voortzetten en sta haar en ons allen voor oogen het woord van Willem den Zwijger, dat men boven de menschen God gehoorzaam moet zijn.

Na deze rede was er orgelspel, waarna Annie Woud opnieuw een paar liederen zong uit den bundel van Valerius. Nadat mej. Bruining was voorgegaan in gebed, zong de gemeente staande „Mijn schild ende betrouwen". De voorgangster sloot hierna met den zegengroet, waarna het bedehuis leegstroomde, terwijl de organist een stuk van Händel ten gehoore bracht.

Oranjebal in den Dierentuin

Toppunt van feestvreugde.

Een der plaatsen waar men zijn feestvreugde wel het beste kon uitleven, was ongetwijfeld het Oranjebal in den Dierentuin.

Hier heerschte reeds vroeg in den avond een stemming van oubollige jolijt en vroolijkheid, hier werd gezongen, gedanst, gehost en gesprongen, dat het een aard had. Drie orkesten hielden hier de menigte bezig, of liever gezegd „in bedwang", maar het was toch wel de staf van het „Tweede Veld" die het meeste succes had. Als die Stafmuziek speelde werd er eenvoudigweg in 't geheel niet gedanst, dan rijdde alles zich aaneen en werd het één dolle, uitbundige losdans, tot het uiterste opgezweept door het schitterende koper van de Stafmuziek.

Maar die Staf kreeg concurrentie, want in een der tuinzalen was een amateur-pianist achter de piano gekropen, en die vertolkte een zoo schitterende piano-partij, dat in een minimum van tijd ook die zaal vol met danslustigen was. En die pianist was niet zoo gemakkelijk te verslaan, want op tango's en fox trotts volgden walsen en polka's, totdat de pianist zelf zin in dansen kreeg, en met een leuke blonde naar de groote zaal verdween.

Maar daar was dan ook de Stafmuziek bezig aan een taptoe. Deze bestond uit den Nederlandschen Jubelmarsch, de Taptoe, Wilt heden nu treden, fanfare hoornblazers, Lippe Detmoldlied, fanfare, Wilhelmus.

Het laatste werd uit volle borst door de honderden aanwezigen *medegezongen*.

Als geheel werd het wel een bijzonder geslaagde avond, welke Donderdag nog eens herhaald wordt voor de vrijgezellen en vrijgezellinnen, waarbij zal worden medegewerkt door The Tropical Islanders van het Casino te Oosteinde.

De Nationale Jeugdstorm eert Juliana van Stolberg

De heer De Jager Meezenbroek, hopman van de Haagsche afdeeling van den Nationalen Jeugdstorm, heeft gistermiddag namens die vereeniging een krans neergelegd aan den voet van het standbeeld van Juliana van Stolberg op het Louise de Colignyplein.

De troep stelde zich om half vijf aan de lange zijde van het plein op. Na de kranslegging sprak de hopman een korte rede uit, waarin hij Prinses Juliana vergeleek met Juliana van Stolberg, aan wier lijden en strijden hij hulde bracht.

De troep zong daarop twee coupletten van het Wilhelmus en bracht den groet met gestrekten rechterarm.

Vervolgens werd op militaire wijze afgemarcheerd.

* * *

Meer dan 5000 personen hebben gisteren de tentoonstelling „De jeugd van Prinsen en Prinsessen uit het Huis van Oranje" in de Ridderzaal bezichtigd.

De tentoonstelling zal ook Woensdag den geheelen dag geopend zijn.

* * *

— Ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Beatrix heeft de stichting „De Metropool" in haar gebouw Bezemstraat 10 gisteren aan 300 personen gratis een middagmaal verstrekt.

* * *

Vanmiddag heeft de voorzitter van de Amsterdamsche pers, de heer D. Kouwenaar, uit naam van de buitenlandsche en binnenlandsche journalisten den beiden telefonisten, die in deze dagen in het Badhotel zich op zulk een voortreffelijke wijze van haar zware taak hebben gekweten — den dames Annie Huitema en Fietje Nyssen — een souvenir aangeboden.

EEN PRINSES BEATRIXPLEIN.

In een bijzondere voltallige raadsvergadering te Vlaardingerambacht is gisteravond na een feestrede, uitgesproken door burgemeester J. Luyerink, met algemeene stemmen besloten om het in aanleg zijnde plein in de Oranjewijk den naam te geven van Prinses Beatrixplein.

Het was nauwelijks een half uur geleden dat deze naam officieel bekend was gemaakt, zoodat deze gemeente wel weer de eerste zal zijn die een plein een nieuwen naam uit het Koninklijk Huis heeft gegeven. Deze gemeente was n.l. ook de eerste met een Prins Bernhardlaan.

De feestviering te Rangoon

Reeds weken geleden werd een der zalen van de Silvergrill, een bekend restaurant te Rangoon, door de aldaar woonachtige Nederlanders besproken, om er met een diner de blijde gebeurtenis te kunnen vieren, zoodra deze bekend was. In afwachting daarvan was de zaal gereed gehouden en getooid in de Oranjekleuren. Als blijk van onderlinge samenwerking en goeden geest moge dienen dat de in Rangoon gevestigde Nederl. firma's zooals Massing en Co „Trading Co late Hegt en Co, de Factorij der Nederl. Handels Mij van Wingerden en Co een niet onbelangrijke som bijeen gebracht hadden om de 38 gevestigde Hollanders een prettigen avond te bezorgen alsmede de in Rangoon toevallig vertoevende bemanningen van de K. L. M. vliegtuigen en schepen van de Holland-Bengalenlijn.

Maandagavond heeft dit feest plaats gehad. Tafelpresident was de heer A. Verhage consul der Nederl. te Rangoon. Onder geestdriftige instemming en een uitgelaten vreugde der aanwezigen werd een telegram naar Soestdijk verzonden om het Koninklijk Gezin geluk te wenschen.

Geboorte-uitgaven

Het Prinsessenummer van de Wereldkroniek ziet er, met tal van foto's en vlotgestelde artikelen over de jeugd der Prinses, het Paleis Soestdijk, Herinneringen aan Leiden, zeer welverzorgd uit. Van dr N. M. Japikse is er een artikel over zeventiende-eeuwsche Oranjevorsten in hun jeugd, J. J. Moerman schreef over Dillenburg, waar onze eerste Oranje geboren werd.

In een gekleurd omslagje met lentebloemen en een kroontje op een wit fond, ontworpen door H. Willebeek le Mair, die ook een teekening maakte: Het kind van Nederland, is dit nummer een aantrekkelijk geheel en een aardige herinnering voor later.

Instelling van een Prinses Beatrix-fonds

Oproep van het Prinses Juliana Noodfonds en van het Nat. Fonds voor bijzondere nooden

Landgenooten in Nederland en in de Indiën.

IN DEZE DAGEN gaan meer dan ooit de gedachten en gevoelens van alle Nederlanders uit naar onze Prinses.

H.K.H. heeft doen weten, dat Zij bij de geboorte van Hare eersteling geen geschenken wenscht, dat inzamelingen voor dit doel Haar niet aangenaam zouden zijn.

Toch zullen zeer velen in de oprechte vreugde over de geboorte van een Prinses in het Huis van Oranje, uiting willen geven aan hun warme gevoelens van aanhankelijkheid aan het Vorstenhuis en aan hun vaderlandsliefde.

Tot dit doel heeft het Nationaal Fonds voor bijzondere nooden, dat onder de hooge bescherming van H.M. de Koningin staat en H.K.H. Prinses Juliana zijn eere-voorzitster mag noemen, in overleg met het Prinses Juliana-Noodfonds van „Simavi" besloten in te stellen het

PRINSES BEATRIX-FONDS

De uit vreugde en dankbaarheid uit het geheele Koninkrijk te schenken gelden zullen in dit fonds vloeien. Het Nationaal fonds voor bijzondere nooden en het Prinses Juliana-Noodfonds zullen hieruit gelijkelijk kunnen putten.

In Nederland zal door het Nationaal Fonds voor bijzondere nooden, hetwelk alle lagen der bevolking bereikt, individueele steun worden verleend, ingeval door ziekte van kinderen, of door kinderrijkheid van het gezin, bijzondere behoefte is ontstaan.

In de Indiën zal het Prinses Juliana-Noodfonds steun bieden aan alle instellingen, welke hulp verleenen aan kraamvrouwen en zieke kinderen.

De samenwerkende besturen zijn overtuigd, dat dit streven door H.K.H. Prinses Juliana met groote instemming zal worden begroet, wijl zoodoende Haar gelukkig Moederschap het middel kan worden om rijkelijk te bevorderen, dat allerwege hulp kan worden geboden.

Een spontanen en krachtigen weerslag vinde deze oproep door een storting in het Beatrix-Fonds, voor Nederland op de postrekening nr 75000, voor Nederlandsch-Indië op de rekening bij de Nederlandsche Handelmaatschappij N.V. (factory) Batavia, voor Suriname op de rekening bij de Surinaamsche Bank N.V. en voor Curaçao op de rekening bij de Hollandsche Bank Unie N.V.

Het Prinses Juliana Noodfonds:
Dr G. Royer, voorzitter.
Dr Ch. W. F. Winckel, secr.-penningm.

Het Nationaal Fonds voor bijzondere nooden:
Mr A. J. A. A. Baron van Heemstra, voorzitter.
Mr H. M. L. H. Sark, algem. secretaris.
Mr E. E. Menten, penningmeester.

Uniforme schrijfwijze van plaatsnamen

Wijzigingen voor een groot aantal gemeenten

Zeer zeker zal met belangstelling kennis worden genomen van de circulaire, ten aanzien van een uniforme schrijfwijze der namen van de Nederlandsche gemeenten. De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan diverse autoriteiten in den lande een circulaire gezonden ten aanzien van een uniforme schrijfwijze van de namen der Nederlandsche gemeenten.

In deze circulaire wordt meegedeeld, dat door het Kon. Aardrijkskundig Genootschap is samengesteld een lijst van aardrijkskundige namen van Nederland, welke aan wetenschappelijke eischen voldoet.

Thans heeft de Regeering besloten, dat de in bedoelde lijst aangegeven schrijfwijze door alle regeeringsinstanties zal worden gevolgd, terwijl de regeering van meening is, dat deze schrijfwijze ook dient te worden aangenomen door alle onder haar gezag staande personen, *organen, instellingen en diensten.*

De Minister van Binnenlandsche Zaken deelt derhalve mede, dat voortaan door zijn departement geen andere schrijfwijze voor de namen der gemeenten zal worden gebruikt dan die, welke in een voor dit doel samengestelde lijst van gemeentenamen is aangegeven.

Bij de lezing van de door den Minister bedoelde lijst blijkt, dat wat de namen der provincies betreft, voortaan zal worden geschreven: Noordbrabant (en niet meer Noord-Brabant), Zuidholland (niet Zuid-Holland) en Noordholland (niet Noord-Holland).

Wat de plaatsnamen betreft, daar is een groote vereenvoudiging in de schrijfwijze aangebracht. Wij willen hier enkele noemen, die tot nu toe op verschillende wijze werden geschreven: Alfen-aan den Rijn, Ammersooien, Avereest, Batmen, Berlikum, Beuzekom, Blaricum, Boksmeer, Bokstel, Borkeloo, Borsele, Brunsum, Deutekom, Dingsperloo, Dodewaard, Eigelshoven, Elkersee, Ellewoudsdijk, Filippine, Sint-Filipsland, Friezenveen, Giesendam, Gorkum, Gorsel, Hardingsveld, Harenkarspel, Heerhugowaard, Heze, Huisen (Geld.), IJselmonde, IJselmuiden, Kadzand, Kallensoog, Kokkengen, Kolijnsplaat, Kortgene, Kuilenburg, Kuinder, Leksmond, Litooien, Luiksgestel, Loopik, Maarseveen, Maassluis, Meersen, Nederweerd, Nibbikswoud, Nieuw-Beierland, Nijmegen, Nut, Obbricht, Oefelt, Ohee, Ooien, Ooltjensplaats, Oosterstellingwerf, Os, Oud-Beierland, Ouwerschie, Sint-Pankras, Peursum, Poederooien, Poortugaal, Prinsenhage, Ravenstein, Reden, Reewijk, Renen, Reuzel, Rijnsburg, Rijnzaterwoude, Rilland, Rittem, Roden, Rokkanje, Roon, Rozendaal, Rukfen, Schaaik, Sevenum, Slooten, Soeburg, Spanbeek, Stamprooi, Standdaarbuiten, Stevensweerd, Tenboer, Terheide, Tessel, Tolen, Uithuizermeeden, Ulestraten, Vechel, Velzen, Venendaal, Venraai, Vere, Waddingsveen, Wadenooien, Wanrooi, Warfum, Westkapelle, Wiechen, Wijnandsrade, Winsum, Woudrichem, Zaltbommel, Zierikzee, Zomeren, Zonnemere, Zuidbeierland, Zuiddorpe, Zuidscharwoude, Zuilen, Zuilichem, Zutfen, Zwalmen, Zweeloo, Zwollerkerspel.

Het zal in het eerst in de practijk nog wel moeilijkheden geven, voordat het publiek zich aan de nieuwe schrijfwijze heeft aangepast. Nu echter door alle officieele instanties deze schrijfwijze zal worden toegepast, zal men straks gemakkelijker volgen en op deze wijze zal aan de verwarring voorgoed een einde komen.

DE FRONTPAGINA IN TWEE KLEUREN

Van hedenochtend 11 uur v.m. af zijn aan ons bureau verkrijgbaar

bizondere afdrukken

van de frontpagina in twee kleuren met de fraaie teekening van den bekenden illustrator en kunstenaar W. J. Rozendaal. Deze prent, welke ongetwijfeld historische waarde zal krijgen en voor verzamelaars iets buitengewoons is, wordt gedrukt als halfvel zonder tegendruk.

Men haaste zich. De prijs is 10 cts.

De administratie van Het Vaderland.

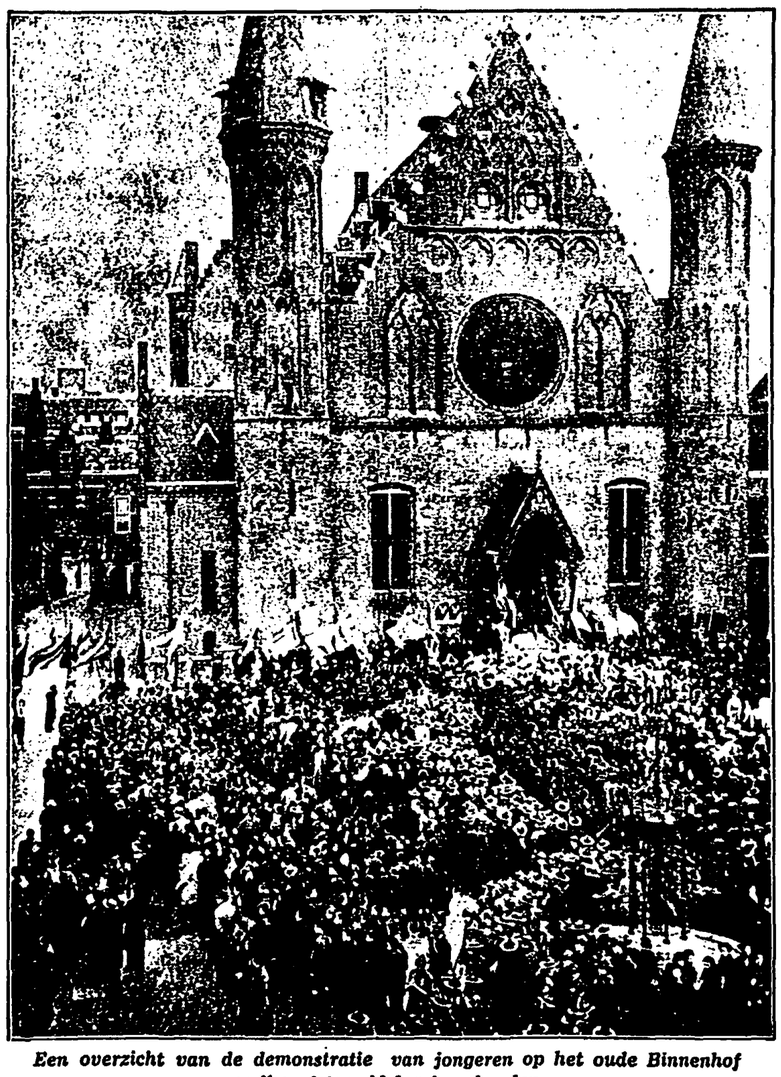

Een overzicht van de demonstratie van jongeren op het oude Binnenhof welke gistermiddag is gehouden.

Een Fransche beschouwing over onze neutraliteit

Nieuw boek van generaal Mordacq

GENERAAL H. MORDACQ heeft vóór den oorlog een tijdlang college gegeven in de strategie aan de Ecole de guerre te Parijs. Die colleges zijn al heel spoedig gestaakt. Sommige autoriteiten meenen, dat den officieren wel tactiek, maar geen strategie systematisch moet worden aangeleerd. Generaal Joffre echter heeft in zijn gedenkschriften verklaard, dat het gemis aan strategische onderlegdheid het Fransche leger in 1914 zeer duur te staan is gekomen. Mordacq zelf is ook die meening toegedaan. Hij heeft trouwens nog andere critiek op de militaire voorbereiding van zijn land, hoe zeer hij ook met bewondering vervuld is voor den Franschen soldaat. Ten einde die critiek volkomen vrij te kunne.. uiten, is hij uit den actieven dienst getreden. Een heele serie boeken en brochures is er in de laatste jaren van zijn hand verschenen.

Het jongste werk heet: „La Défense nationale en danger" (Les Editions de France, Parijs): De nationale defensie in gevaar. Behalve veel, dat ook hier weer geprezen wordt, zijn er volgens den schrijver enkele zeer ernstige fouten en leemten in de Fransche oorlogsvoorbereiding. Het grootste bezwaar van generaal Mordacq schijnt intusschen al opgeheven te zijn; dat betrof nl. het gemis aan eenheid in het commando. De jongste hervormingen en de benoeming van generaal Gamelin lijken ons aan dit bezwaar tegemoet te komen. Bijzonder scherpe critiek oefende de schrijver op de autonomie van het luchtwapen; een ministerie van Luchtvaart moet er ongetwijfeld zijn; dat heeft tot taak den aanmaak van vliegtuigen te organiseeren en een zekere controle op de burgerlijke vliegdiensten te oefenen. Als wapen dienen de vliegende strijdkrachten echter geheel ter beschikking te staan van den eenen bevelhebber, die het commando voert over alle defensiemiddelen. In dit verband verwerpt Mordacq de theorieën van den Italiaanschen generaal Douhet, volgens welken de oorlog der toekomst al direct met geweldige ondernemingen van de luchtlegers zou moeten beginnen, ten einde de mobilisatie van de tegenpartij te verhinderen. Mordacq is integendeel de meening toegedaan, dat men bij den aanvang zeer zuinig met de vliegtuigen zal moeten omgaan. De uitwerking van bombardementen uit de lucht wordt, ook naar zijn meening, zeer sterk overdreven.

Een van de bitterste klachten van Mordacq betreft trouwens de voorbereiding van de passieve verdediging tegen die aanvallen. Mag men hem gelooven, dan is er tot nog toe in Frankrijk vrijwel niets gedaan op dit gebied.

Voor den vakman bevat dit boekje tal van interessante opmerkingen. Wat allen Nederlanders echter belang moet inboezemen is de meening van dezen Franschen generaal over de Nederlandsche en ook over de Belgische zelfstandigheidspolitiek.

Mordacq is er vast van overtuigd, dat Duitschland, in geval van oorlog ook in het Westen tot den aanval zal overgaan. Een defensieve houding in het Westen tijdens een offensief in het Oosten of in het Zuiden acht hij blijkbaar uitgesloten, zonder dat hij echter de redenen aangeeft, welke hem tot die opvatting gebracht hebben. De muur van Maginot op de Franssch-Duitsche grens is echter een onoverkomelijke hindernis; daartegen kan Duitschland niets beginnen. De Duitsche stafofficieren hebben dat trouwens al sinds lang ingezien en zij spreken dan ook over de muizenval van Lotharingen. Er zijn dus maar twee wegen: over Zwitserland of over Nederland en België. Den Zwitserschen weg acht Mordacq alleen waarschijnlijk voor het geval, dat Italië aan de zijde van Duitschland vecht; het Zwitsersche leger zou dan immers zijn krachten moeten verdeelen en zoo zou Duitschland kans krijgen zonder al te zware verliezen door de Alpenpassen te kunnen trekken. Volgens Mordacq is het Zwitsersche leger inderdaad een factor van bizonder groote beteekenis.

Het waarschijnlijkste geval acht Mordacq echter, dat het Duitsche leger met een breed ontplooiden vleugel door Nederland en België zal trekken. Het Nederlandsche en het Belgische leger zouden in dit geval niet den geringsten weerstand bieden, altijd volgens den Franschen generaal. Hij zegt woordelijk: „Men kome niet aan met het praatje over den Nederlandschen of den Belgischen weerstand. Er is thans niemand, die daar aan gelooven kan".

Waar deze meening op steunt, krijgt men alweer niet te hooren. Misschien vindt zij alleen haar verklaring in het slechte humeur van den generaal, veroorzaakt door de Belgische zelfstandigheidspolitiek. Er is hier werkelijk *een volkomen gebrek aan begrip voor de positie der kleine mogendheden*, die zich zooveel mogelijk buiten het gevecht wenschen te houden en dit gevecht, als het kan, wenschen te voorkomen. Deze Franschman insinueert zelfs, dat België zich door een geheime verdragsclausule op een of andere manier, en wel op een manier, die den Belgen niet tot eer zou strekken („qui ne serait pas à l'honneur....") tegenover Duitschland zou verbonden hebben voor het geval van oorlog.

Ten einde in dien toestand te voorzien, wil generaal Mordacq nu vooral de vredesgarnizoenen in het Noorden en in de Jura versterken. Een doortrekken van de Maginotlinie tot aan de Noordzee acht hij blijkbaar ook noodig. Daarenboven zal Frankrijk al het mogelijke moeten doen om de Engelschen er toe te brengen een groot leger in vredestijd te onderhouden en den algemeenen dienstplicht in te voeren.

Aldus de redeneering van den Franschen strateeg. Wat is zij waard? Wij kunnen over de technische quaestie niet oordeelen. Eén opmerking willen wij echter maken: Daar men in den kring der gezaghebbende officieren in Frankrijk zoo vast overtuigd is van een onvermijdelijke botsing ook in het Westen, direct bij den aanvang van een eventueel conflict; daar men daar tevens zoo minachtend oordeelt over de rol van het Nederlandsche en het Belgische leger en men dan ten slotte ook nog zoo weinig begrip heeft voor de zelfstandigheidspolitiek der kleine mogendheden, kan het gevaar niet van één kant komen.

Er zijn dus des te meer gronden voor een politiek van krachtig verdedigde zelfstandigheid.

KOUDEGROND-TUINDERS BIJEEN

Contactcommissie opgericht

De tweede vergadering van koudegrond-tuinders heeft niet geleid tot de oprichting van een bond, zooals de organisatoren der bijeenkomst zich dat hadden voorgesteld. Ter vergadering bleek, dat bijna alle sprekers bezwaren hadden tegen een nieuwe organisatie, die de versnippering in den tuinbouw slechts zou bevorderen. Men heeft daarom besloten een contact-commissie te vormen, die de belangen van de koudegrond-tuinders zal verdedigen bij de Regeering en bij de bestaande vakorganisaties.

De commissie zal haar actie over het geheele land uitstrekken. In deze commissie zijn benoemd de heeren W. van Dok, voorzitter, A. P. B. J. Duynstee, secretaris, Schrama, van der Voort, De Rooyen, Feltrop en Hogenbirk. Het secretariaat is gevestigd „Cromwijck" Maarsseveen.

DE WEENSCHE JAARBEURS

Een tentenkamp in den Prater! — Geen landbouwafdeeling en geen automobielen. — Rijwielen uit diverse landen, maar niet uit Nederland. — Waarom stuurt Nederland geen fietsen naar Oostenrijk en naar Zuid-Slavië? — Sprekende cijfers!

(Van onzen Weenschen correspondent).

Weenen, 29 Januari.

De aanstaande Weensche Jaarbeurs, die van 13 tot 20 Maart gehouden wordt, zal ditmaal — zooals eerst nu net bekend gemaakt wordt — gaan kampeeren! Het allervoornaamste en in het buitenland ook het meest bekende gebouw van de Weensche Jaarbeurs is sededs de Rotunde in den Prater, Weenens groote boomenpark, gewees, een reusachtig koepelgebouw, dat een hoogte van 84 meter had. De Rotunde, welke nog een overblijfsel van de vermaarde wereldtentoonstelling van het jaar 1873 was en die in dien tijd als een soort van wereldwonder beschouwd werd, heeft ook in de laatste jaren van haar bestaan nog steeds een bijzonder imposanten en oer-solieden indruk gemaakt. Zoo goed als niemand wist, dat het bouwwerk, welks ijzerconstructie voor een wonder der techniek doorging, uit zóóveel hout bestond. Eerst bij den enormen brand in September van het vorige jaar, welke de Rotunde geheel verwoeste, is dit gebleken. De reusachtige Rotunde brandde zes dagen, nadat de najaars-Messe gesloten was, geheel af. Merkwaardigerwijze waren er in die eene week al twee andere brandjes in het gebouw ontdekt, die nog bijtijds geblusch konden worden.

De Rotunde is niet meer en de Weensche Jaarbeurs heeft haar groote tentoonstellingsgebouw verloren. Al bestaat dan nog altijd ook het zoogenaamde „Messe-Palast" in de stad zelf, dat uit het complex der vroegere keizerlijke hofstallingen bestaat. Reeds onmiddellijk kwamen verschillende menschen met alle mogelijke plannen voor den dag. Het puin van de Rotunde smeulde en rookte nog, toen er druk over gedelibereerd en geschreven werd, waar men de eerstvolgende voorjaars-Messe van Maart 1938 zou laten plaats hebben. Er werden tal van reeds bestaande groote gebouwen genoemd, er was sprake van het reusachtige stadion in den Prater voor deze één gelegenheid in een jaarbeursgebouw te herschapen en er werd ook al over gesproken, dat men zoo vlug als mogelijk een nieuw groot gebouw zou oprichten. Intusschen zijn vier maanden voorbijgegaan. Er is nog niets gebeurd, behalve dan dat het puin van het afgebrande gevaarte werd weggehaald en dat een paar groote Weensche firma's een proces tegen de Jaarbeurs begonnen zijn, omdat zij schadevergoeding voor hun, door den brand vernielde eigendommen willen hebben. En nu vernemen wij, dat men een oplossing heeft gevonden: de Jaarbeurs zal in tenten gevestigd worden. Er zal in den Prater een kamp opgericht worden, vlak naast het terrein, waarop zich eertijds de Rotunde verhief. Een paar van die tenten zullen meer op lange loodsen lijken, want de wanden worden van hout gemaakt, waarin men vensters open laat en ook de vloeren zullen van hout vervaardigd worden. De daken zullen van zeildoek zijn. Vier groote tent-straten doorsnijden het kamp. De Weensche Jaarbeurs zal een tenten-tentoonstelling zijn!.... Door de lange tenten heen loopt een middenpad. Aan weerszijden daarvan bevinden zich stands van vier meter diepte. In een der reuzententen zullen alleen machines staan en in een andere motorfietsen en rijwielen. De landbouwafdeeling, die steeds zooveel boeren en andere menschen van buiten naar de hoofdstad lokte, blijft ditmaal achterwege, maar wel zullen melkinrichtingen exposeeren en zal er ook weer een wijnafdeeling zijn. Deze „Weinkost" is altijd een groote attractie voor de jaarbeursbezoekers geweest. Het was er steeds stampvol. Een reuzentent wordt als restaurant ingericht en in een tent er naast zal de keuken zijn. Ook de levensmiddelenafdeeling kampeert. Daar deze altijd zeer groot is, heeft men er twee tenten voor noodig.

Voor automobielen is er dezen keer op de Jaarbeurs geen plaats. Maar er zullen fietsen en rijwielfietsen van Oostenrijksch, Duitsch, Belgisch, Engelsch, Fransch en Amerikaansch fabrikaat zijn. Ik heb nooit goed kunnen begrijpen waarom Nederland geen rijwielen naar deze streken stuurt, waar de industrie daarvan in ons land toch juist op zoo'n bijzonder hoog peil staat. Het kan niet zijn omdat de invoerrechten in Oostenrijk te hoog zijn, want voor fietsen uit andere landen moeten die net zoo goed betaald worden. Er zouden hier in de laatste jaren prachtige zaken gedaan kunnen zijn, want de Oostenrijkers zijn plotseling door een fietsmanie bevangen. Fietsen is men-kan-gerust-zeggen de groote mode geworden. Slechts enkele jaren geleden nog zag men hier bijna geen rijwielen en nu komt men ze overal tegen. Te Weenen telt men op het oogenblik bijna tweehonderdduizend fietsen, waarvan het overgroote deel eerst in de allerlaatste jaren werd gekocht. De Weensche tramwegmaatschappij ondervindt ten zeerste de gevolgen van het sterke overhand nemen van het fietsen en heeft thans voortdurend met een enorm deficit te kampen.

Trouwens, in Zuidslavië is het net eender. Daar heeft men ook eerst kort geleden de groote voordeelen van de fietserij ontdekt. En ook daar worden veel buitenlandsche merken gekocht, maar geen Nederlandsche. Nederland profiteert weer eens niet van deze gunstige gelegenheid. Ik heb voor korten tijd te Belgrado met een daar woonachtigen Nederlander gesproken, die daar midden in het zakenleven staat en er een vooraanstaande positie bekleedt. Nederlandsche rijwielfabrikanten wilden zich, zoo vertelde hij mij, maar niet voor de Zuidslavische markt interesseeren. Zij wilden zich slechts beperkt houden bij hun oude afzetgebied. Het gevolg daarvan is, dat groote hoeveelheden Duitsche fietsen naar Zuidslavië geleverd werden, waar dit net zoo goed Nederlandsche merken hadden kunnen zijn. Gedurende het eerste jaar werden er vierenhalfduizend aan den man gebracht. Het tweede jaar zal dit ongeveer tienduizend bedragen. Voorwaar een niet te onderschatten cijfer! Mijn Nederlander voegde er aan toe, dat volgens zijn opvatting minstens anderhalf millioen rijwielen in Zuidslavië plaatsbaar zouden zijn. En dat wel binnen vrij korten tijd. Het land heeft geen eigen rijwielfabriek en is dus uitsluitend op den invoer van buitenaf aangewezen.

DE INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL.

In 1941 congres te Tokio.

Vanwege het secretariaat der Intern. Kamer van Koophandel wordt bevestigd, dat het Japansche comité, dat oorspronkelijk het volgende congres bij zich had willen zien, met het oog op den tegenwoordigen toestand in het Verre Oosten deze uitnoodiging tot 1941 heeft opgeschort.

DE „JOHAN DE WITT" HEEFT VERTRAGING

Het s.s. „Johan de Witt" van de stoomvaart Maatschappij „Nederland" werd oorspronkelijk hedenmiddag, 2 Februari, om één uur te Amsterdam verwacht. Het schip heeft echter vertraging en zal pas Donderdagmorgen om negen uur aankomen.

ART. 16 VAN HET HANDVEST IN HET GEDING

Slechts Chili steunt het standpunt der Oslo-Staten; België tracht een neutrale houding aan te nemen. — Litwinof pleit voor het behoud van het artikel.

Paul Boncour toont begrip voor het Nederlandsche standpunt. Door belofte eener vaste procedure tracht hij de bezwaren te ontzenuwen.

Onze correspondent te Genève telefoneerde ons gisteravond:

In de Commissie van 28 voor de Volkenbondshervorming hebben gisterochtend zeven verdere sprekers het standpunt van hun regeering ten opzichte van artikel 16 uiteengezet. De vertegenwoordigers van China, Sowjet-Rusland, Iran en Columbia spraken zich alle vier ten *gunste van de handhaving der verplichting* tot sancties tegen een staat-aanvaller uit.

De vertegenwoordiger van Iran verklaarde daarbij, dat hij met groote belangstelling, doch eveneens met groot leedwezen naar de redevoeringen van gisteren van de gedelegeerden van Zweden, Zwitserland en Nederland had geluisterd, omdat deze landen juist als trouwe Volkenbondsvrienden bekend staan, zoodat hun verklaringen, dat de economische en financieele sancties voortaan, zij het ook slechts voorloopig, alleen facultatief moeten worden, des te zwaarder wegen. De regeering van Iran is echter zoowel tegen een directe afschaffing van artikel 16 als tegen een indirecte afschaffing door middel van een interpretatieve verklaring.

Litwinof verdedigt art. 16.

Litwinof toonde weer zijn meesterschap in het vinden van treffende argumenten ter verdediging van de door hem ingenomen standpunten te bezitten; hij vroeg of de voorstanders van de neutraliteit daarmee een eenzijdige dan wel ook een tweezijdige neutraliteit bedoelden, m. a. w. of zij ook goedvonden, dat de andere Volkenbondsstaten zich dan ook lijdelijk zouden gedragen als een der landen, die thans de neutraliteit bepleiten, zelf het slachtoffer van een aanval zouden zijn geworden.

Ook vroeg Litwinof of de neutrale staten, wanneer zij hun zin gekregen zouden hebben, dan toch nog zouden willen meepraten wanneer het over een eventueele toepassing van sanctiemaatregelen door de andere staten zou gaan. Litwinof wees vooral op het gevaar, dat de preventieve werking van artikel 16 verloren zou gaan indien de economische en financieele sancties geheel facultatief zouden worden gesteld. Bovendien zou een staat, die aanvalsplannen heeft, dan in veel grootere mate nog dan tegenwoordig het geval is, al zijn krachten inspannen om de Volkenbondsstaten er toe te bewegen zich van het meedoen aan sancties te onthouden.

Thans kan alleen vreesaanjaging en druk van de zijde van den aanvaller de Volkenbondsstaten er van weerhouden hun verplichting na te komen; worden de sancties echter geheel facultatief, dan zal het terrein vrij zijn voor allerlei pogingen om bepaalde staten door het aanbieden van bepaalde voordeelen er toe te bewegen aan de sancties niet mee te doen. De thans aanwezige rem tegen dergelijke omkooppogingen, n.l. het plichtsgevoel van de Volkenbondsstaten om de voorschriften van artikel 16 niet te schenden, zal bij facultatiefstelling der sancties zijn weggenomen.

De gedelegeerde van Turkije achtte het oogenblik van een grondige discussie niet gekomen. Hij was in beginsel een voorstander van het behoud van artikel 16, doch was bereid met de werkelijkheid ook rekening te houden. Hij voelde zich echter verplicht onder de aandacht van de gedelegeerden van Zweden, Zwitserland, Nederland en Polen te brengen, dat eenzijdige verklaringen over de beteekenis van een artikel de in dat artikel neergelegde rechtsverplichtingen niet kunnen afschaffen.

De gedelegeerde van Chili hield natuurlijk weer een lang pleidooi voor de universaliteit van den Volkenbond en meende, dat in afwachting van een geheele herziening van het Volkenbondsverdrag en van den terugkeer naar de universaliteit wellicht een verzwakkende interpretatie van artikel 16 als de juiste oplossing voor de tegenwoordige overgangsperiode zou kunnen worden aanvaard.

Ten slotte was er een korte verklaring van Van Langenhove, België, die geen beslist oordeel van de Belgische regeering in de strijdvragen over artikel 16 uitsprak, doch betoogde, dat met de verschillende opvattingen over en weer zou moeten worden rekening gehouden, en dat de commissie van 28 de besprekingen over dit belangrijke vraagstuk zou moeten voortzetten zoodra de omstandigheden dit zouden toelaten.

Gistermiddag hebben nog de gedelegeerden van Canada, Spanje, Mexico, Bulgarije, Griekenland, Nieuw-Zeeland, alsmede Paul Boncour en Lord Cranborne het woord gevoerd; uit de verklaringen van al deze leden bleek, dat de groote meerderheid van de Volkenbondsstaten toch nog steeds, zij het ook meer in theorie dan in de practijk, aan de gedachte van de collectieve veiligheid, die in artikel 16 is neergelegd, wil vasthouden.

Del Vayo (Spanje) maakte van de gelegenheid gebruik om een ware propagandarede voor de regeering van Barcelona, een requisitoir tegen Duitschland en Italië als aanvalsstaten en een protest tegen het werpen van bommen door de nationalisten op Barcelona en andere steden uit te spreken.

De gedelegeerde van Canada vond het tijdstip niet geschikt voor de hervorming, die de universaliteit van den bond toch niet meer zal kunnen herstellen; het handvest moet thans zoo doeltreffend mogelijk door de overgebleven Volkenbondsstaten worden toegepast.

Griekenland en Bulgarije uitten zich in soortgelijken zin, daarbij het voorbeeld van Turkije volgend om het veronderstelde streven van de Oslo-staten, om door eenzijdige verklaringen zich van verdragsverplichtingen te bevrijden, een veronderstelling waartegen prof. Unden in zijn repliek is opgekomen, af te keuren.

> De groote gebeurtenis van den middag was de redevoering van Paul Boncour, wiens redevoeringen in de laatste jaren naar inhoud en vorm een teleurstelling pleegden te zijn, ook voor hen, die het in groote trekken met hem eens waren. Gistermiddag, nu het min of meer om het leven van artikel 16 ging, dat Paul Boncour het dierbaarste is van alle artikelen van het Volkenbondsverdrag, overtrof de grijze Fransche redenaar zich zelf en wist hij in den geheelen opbouw, den vorm en de voordracht van zijn redevoering, die geheel zonder eenig papier weer werd uitgesproken, nogmaals het hooge peil als redenaar van tien en meer jaren geleden te bereiken. De omstandigheid, dat Paul Boncour ditmaal in hooge mate aan het Nederlandsche standpunt tegemoet gekomen is, is, naar ik durf verzekeren — aldus onze correspondent — niet de reden voor dit gunstige oordeel.

Paul Boncour aan het woord.

Paul Boncour wees er op, dat de uit den Volkenbond getreden staten den bond willen vernietigen en heel goed hebben ingezien, dat artikel 16 het kwetsbaarste punt van het Volkenbondsverdrag is. Daarom richten zij daartegen hun aanvallen. Deze aanvallen zouden niet gevaarlijk zijn, indien zij geen steun van binnen den Volkenbond hadden gekregen en hierbij de tragische omstandigheid zich voordoet dat die steun aan de afgevallen staten juist verleend wordt door hen, die steeds in een echten Volkenbondsgeest hebben uitgemunt, landen, zooals Nederland, Zweden en Zwitserland. Dit maakt den toestand van den Volkenbond zoo kritiek.

PAUL BONCOUR

Boncour erkende ten volle het veelvuldige falen van den Volkenbond met betrekking tot de collectieve veiligheid; hij gaf aan prof. Rutgers ook toe, dat er een nauw verband bestaat tusschen dit falen en de mislukking van het streven naar internationale bewapeningsvermindering. Boncour was het ook gedeeltelijk met Unden en Rutgers eens, die op het verband tusschen de niet-toepassing van artikel 16 en het gemis aan universaliteit van den Volkenbond gewezen hadden. Hij was het echter anderzijds met Litwinof eens, dat ook de tegenwoordige onvolkomen Volkenbond de veiligheid der staten nog zal kunnen verzekeren indien alle Volkenbondsleden werkelijk daartoe zouden willen meewerken.

Boncour was het echter in het geheel niet eens met het Zwitsersche standpunt om gelijktijdig voor Zwitserland zelf herstel van de volstrekte neutraliteit te begeeren en tevens aan te dringen op afschaffing van artikel 16, dat voor Zwitserland immers na het herstel van de volstrekte neutraliteit van geen practisch belang meer zou zijn. Boncour stelde ook het onderscheid in het licht tusschen eenerzijds het Zwitsersche standpunt, dat principieel tegen sancties is gericht en anderzijds het standpunt van Nederland en Zweden, welke landen onder de tegenwoordige omstandigheden de sancties tijdelijk terzijde willen schuiven, doch principieel nog steeds voorstanders zijn van het Volkenbondsbeginsel van collectieve veiligheid en internationale solidariteit.

Boncour verklaarde een goed begrip te hebben voor de vrees van de kleine staten om door een toepassing van artikel 16 mede betrokken te worden in een oorlog, waarbij hun eigen belangen niet rechtstreeks op het spel staan. Boncour achtte deze vrees echter ongegrond, want in de eerste plaats zijn ook de kleine staten steeds in den Volkenbond door een uit hun groep vertegenwoordigd en de regel der eenstemmigheid geldt nog steeds in den Raad, doch bovendien is de practijk, dat zoodra van sancties sprake is, de geheele Volkenbondsvergadering, waar allen vertegenwoordigd zijn, en ook de regel der eenstemmigheid geldt, wordt bijeengeroepen. Bovendien heeft het precedent van de toepassing der sancties tegen Italië geleerd, dat de staten het recht hebben in de coördinatiecommissie ieder individueel te oordeelen en te verklaren in hoever zij aan sancties kunnen meedoen.

Boncour meende, dat de kleine staten wel mogen vertrouwen dat het precedent van de toepassing van sancties tegen Italië ook in volgende gevallen zal worden nagevolgd en een vaste jurisprudentie zal worden, die aan de kleine staten volkomen gerustheid zou geven.

Onder deze omstandigheden drong Boncour er bij de kleine staten op aan, dat zij zich niet zullen verzetten tegen de handhaving van het beginsel der collectieve veiligheid in het Volkenbondsverdrag. Het voortbestaan van het beginsel der collectieve veiligheid zal in staat zijn een oorlog te vermijden wanneer de staat, die een aanvalsoorlog zou willen beginnen, rekening moet houden met de ernstige mogelijkheid, dat de groote strijdkrachten van de groote mogendheden, die den aanvaller zouden moeten weerstaan, den steun zullen ondervinden van de economische sancties van alle andere Volkenbondsstaten.

Boncour sprak bovendien als zijn overtuiging uit, dat, indien toch een oorlog uitbreekt, economische sancties op den duur van beslissende beteekenis zullen kunnen worden en daar naar de meening van de militaire deskundigen een moderne oorlog niet meer door plotselinge verrassingen in korten tijd zal kunnen worden gewonnen, doch de strijd van langen duur zal zijn, zullen economische sancties ten slotte den doorslag kunnen geven, want het is te verwachten, dat ook luchtbombardementen de zedelijke kracht van een aangevallen volk niet zullen vernietigen.

Boncour deed daarom een beroep op allen om in de tegenwoordige ernstige omstandigheden den wereldvrede te dienen door de handhaving van de bepalingen over economische sancties in het Volkenbondsverdrag.

De indruk bij de kleine Staten.

De verklaringen van Boncour, dat ook in de toekomst de praktijk van 1935 inzake de toepassing van sancties op een wijze, die de individueele opvattingen van de Volkenbondsstaten eerbiedigde, de vaste jurisprudentie zal moeten worden, maakte in de kringen van de Oslo-staten een goeden en geruststellenden indruk.

Unden gaf hieraan uiting door te verklaren, dat de opvatting van Boncour in belangrijke mate met die van de kleine staten overeenstemt en dat hij vertrouwt dat zij de latere oplossing van het vraagstuk zeer zal vergemakkelijken. (De vraag is alleen in hoever Paul Boncour hier werkelijk ook de meening van de geheele Fransche regeering heeft weergegeven. Corr.).

Lord Cranborne aan het woord.

Nadat Lord Cranborne de verklaring van Eden in den Volkenbondsraad over Engelands trouw aan het beginsel van het Volkenbondsverdrag en ook het noodzakelijke behoud van den Volkenbond als het beste instrument voor internationale samenwerking in herinnering had gebracht, stelde hij voor thans niet verder in discussie te treden, doch het oordeel van de Volkenbondsvergadering af te wachten.

Voorzitter Bourquin ondersteunde dit denkbeeld terstond, dat hierna zonder stemming werd aangenomen. De commissie van 28 zal hedenmiddag nog bijeenkomen voor de vaststelling van den tekst van haar rapport aan de Volkenbondsvergadering, dat zoo kort en zoo objectief mogelijk zal moeten worden.

Na het aanhooren van al deze verklaringen besloot de commissie van 28 in een strikt objectief gehouden rapport aan de Volkenbondsvergadering deze met den loop van de discussies in kennis te stellen en zich daarna tot na de Volkenbondsvergadering van September te verdagen, om dan overeenkomstig de nieuwe instructies van de Volkenbondsvergadering zelf, haar werkzaamheden voort te zetten.

De resolutie i.z. China

Poolsche ontstemming over de procedure.

Onze correspondent te Genève telefoneerde ons gisteravond:

In de geheime zitting van den Volkenbondsraad is gistermiddag vrijwel overeenstemming verkregen over den reeds gemelden tekst van de resolutie inzake China.

De gedelegeerden van Peru en Ecuador verlangden echter nog gelegenheid om hun regeeringen over den voorgestelden tekst te raadplegen, met het oog hierop is de slotbijeenkomst van den Raad tot hedenochtend verdaagd.

Polen zal zich van stemming onthouden uit protest tegen de methode, waarop de resolutie is voorbereid, nl. door vier raadsleden, die daartoe geenerlei opdracht van den Volkenbondsraad hadden gekregen en die aan de andere raadsleden geen voldoenden tijd hadden gelaten om de resolutie te bestudeeren voordat zij in de raadsvergadering ter tafel werd gebracht. Komarnicki zal heden in de openbare raadsbijeenkomst tegen deze methode van behandeling van de agendapunten met nadruk protesteeren.

ANTI-NAT.-SOCIALISTISCHE TENTOONSTELLING TE PARIJS

Een Duitsch protest

Uit Berlijn. Naar het D.N.B. verneemt heeft de Duitsche regeering bij de Fransche geprotesteerd in verband met de anti-nationaalsocialistische tentoonstelling te Parijs.

Onze correspondent te Parijs telefoneerde ons gisteravond:

Als de Duitsche pers niet de groote trom geroerd had over de hier door het Thälmanncomité ingerichte tentoonstelling ter „viering" van het vijfjarige bestaan van het nationaalsocialistische stelsel, zou niemand er nota van genomen hebben. De bladen, zelfs de communistische en socialistische, hebben er het zwijgen toe gedaan en het ziet er naar uit, dat zij zich van rechtstreeksche aanbeveling tot een bezoek zullen onthouden. Zulke tentoonstellingen zijn hier niet vreemd: niet lang geleden werd er een ingericht, die waarschuwde tegen het Russische communisme. Zij ging onopgemerkt voorbij, zooals niemand zich stoot aan de perspolemieken dienaangaande, of aan de blijvende tentoonstelling ten gunste van het linksche Spanje. De nu ter bestrijding van Hitler en de zijnen geopende maakt op dezen vorm van propaganda geen uitzondering.

De felheid waarmee zij partij kiest is natuurlijk weinig bevorderlijk voor de vernauwing van de banden tusschen beide volken, want zij zaait haat door middel van platen, foto's en tabellen.

Het is dwaas te zeggen, dat deze tentoonstelling met steun van overheidswege tot stand is gekomen. Den bezoekers worden de kleine verzameling documenten door geleiders uitgelegd en sommige bladen, die niet geacht mogen worden met dit stelsel in te stemmen, betreuren, dat zij, of zij wil of niet, de actie van de regeering tot een schikking met Duitschland tegenwerkt. Indien zij aanleiding tot onrust zou geven, is het mogelijk, dat zij gesloten wordt. Maar zoo eenigszins mogelijk zal dit vermeden worden om de beschuldiging te ontgaan, dat Parijs voor Berlijn zwicht, omdat de vrijheid van meeningsuiting daarmee zou worden aangerand en de overheid aldus den schijn zou wekken met andere demonstraties van soortgelijken aard wel in te stemmen.

Vergoeding voor Fransche parlementsleden verhoogd

Uit Parijs: De kamer heeft met 381 tegen 161 stemmen de verhooging van de tegemoetkoming der afgevaardigden van 60.000 tot 82.500 frank goedgekeurd.

Nieuwe arrestaties in de zaak van de Csar.

Uit Parijs: Vanmorgen zijn twee reservekolonels, Benoit en Cachier, die bij de Csar betrokken zouden zijn, gearresteerd. In hun woningen zouden bijeenkomsten der organisatie gehouden zijn.

Japans oorlogsdoeleinden in China

Critiek uit de Minseito-partij op de zwijgzaamheid der regeering. Buitenlandsche oorlogsleeningen der centrale regeering zal Tokio niet erkennen.

Strijd om den Tientsin-Poekau spoorweg nog onbeslist

(Eigen bericht. — Nadruk verboden).

Uit Tokio: Een lid van de Minseito partij stelde gisteren in de vergadering van de begrootingscommissie pertinente vragen aan de ministers en oefende kritiek uit op de politiek van de Japansche regeering om „het volk niets te vertellen en zijn blind vertrouwen te eischen".

De minister van buitenlandsche zaken, Hirota, deelde den interpellant toen mee, dat de vier punten, welke aan den Duitschen ambassadeur bij de nationale Chineesche regeering waren medegedeeld, de eenige vredesvoorwaarden van Japan waren. Deze punten zouden ook de basis vormen van vredesonderhandelingen met de nieuwe Chineesche regeering, zoodra daarvoor het geschikte oogenblik zal zijn gekomen.

De economische overeenkomst, waartoe Japan wil komen, zou voor geheel China moeten gelden; de bedoeling daarvan zou zijn de ontwikkeling van de natuurlijke bronnen des lands, het verkeerswezen en den handel. De nieuwe Chineesche regeering zou ook een oorlogsschade moeten betalen en de kosten moeten dragen van de Japansche bezetting.

De minister van oorlog weigerde beslist, zelfs in een geheime bijeenkomst, te zeggen welke deelen van China Japan bezet wilde houden.

Een ander parlementslid vroeg nog wat Japan van plan is te doen met de Chineesche leeningen, gesloten voor de verkrijging van oorlogsmateriaal. Minister Hirota antwoordde, dat Japan van plan was de nationale regeering te vernietigen en dus niet aansprakelijk kan zijn voor de schulden van deze regeering.

(Auteursrecht Vaderland—Times).

De correspondent van Havas te Tokio weet hier nog aan toe te voegen, dat de interpellant zijn ontevredenheid crover te kennen gaf, dat het programma voor Noord-China, waarbij het leger het middelpunt vormt, in eere hersteld is. Hij stelde de organisatie van een speciale machinerie voor.

Hirota zeide nog, dat de mogendheden het nieuwe bewind in China zeker zullen erkennen, indien dat het centraal bewind wordt. De sleutel-Industrieën in Noord-China worden gecontroleerd, doch in de andere takken van nijverheid blijft de vrijheid van onderneming gehandhaafd. Tenslotte deelde de minister van oorlog mede, dat plannen voor een uniform spoorwegstelsel op het vasteland in studie zijn.

Hankau voldaan over boycot-actie

Uit Hankau. Het Chineesche publiek en de Chineesche kranten zijn zeer tevreden over het besluit van de Londensche havenarbeiders om aan de regeering te verzoeken een uitvoerverbod te leggen op oorlogsmaterieel, petroleum e. d. voor Japan. Men is in China ook zeer tevreden over de weigering het Japansche schip Haroena Maroe te lossen.

In verband met de honderdste zitting van den Volkenbondsraad schrijft het oudste Chineesche dagblad, de Sjoen Pau, dat China meer dan moreele hulp noodig heeft. Het blad hoopt, dat de vredelievende mogendheden China crediet zullen verleenen en van materieel zullen voorzien en Japan zullen boycotten.

Uit Londen. In een gisteren gehouden vergadering van stuwadoors is de wensch uitgesproken, dat Japansche goederen niet geladen of gelost zullen worden.

Huide aan de Duitsche instructeurs.

Uit Hankau. De woordvoerder van de Chineesche regeering heeft huide gebracht aan de Duitsche militaire adviseurs van de Chineesche regeering, die het Chineesche leger hebben reorganiseerd. De woordvoerder verklaarde, dat velen van deze adviseurs veteranen uit den wereldoorlog zijn. Het werk van deze deskundigen is een bewijs van de vriendschap tusschen China en Duitschland.

De strijd om den Tientsin-Poekau spoorweg

Uit Hankau: De Japansche troepen zijn er niet in geslaagd een verbinding tot stand te brengen langs den spoorweg Tientsin—Poekau; zij vielen ter sterkte van drie divisies aan weerszijden van den spoorweg aan. Aangezien de Chineezen vele bruggen hebben vernield is het vervoer voor de Japansche troepen zeer moeilijk.

Uit Nanking meldt Domei intusschen, dat de Japansche troepen Linwaikwam, 160 km. ten zuidoosten van Soetsjau aan den spoorweg Tientsin—Poekau, bezet hebben.

Japanners zouden Tsining prijsgeven.

Uit Sjanghai: Volgens Chineesche berichten zou een der vijf colonnes, die naar Tsining oprukken, de muren der stad bereikt hebben. De Japanners zouden volgens deze berichten voorbereidingen treffen om de stad te ontruimen.

De strijd in Sjansi.

In de provincie Sjansi hebben communistische strijdkrachten ter sterkte van naar schatting ongeveer 8000 man, zich bij de troepen der centrale Chineesche regeering aangesloten. De laatste dagen hebben deze communistische troepen zelfstandige actie gevoerd, waarbij de bevolking geterroriseerd werd. In verband hiermede zoeken dagelijks Chineesche vluchtelingen bescherming in de groote steden in het N.O. der provincie, dat reeds door de Japanners bezet is; door dezen toevloed van vluchtelingen heeft de Japansche legerleiding te kampen met moeilijkheden, wat betreft de huisvesting en voedselvoorziening, daar zich alleen reeds te Taijoeanfoe 30.000 vluchtelingen bevinden.

Aan den spoorweg Peiping—Hankau hebben zich verscheidene gevechten afgespeeld tusschen Japanners en Chineesche communisten; de Chineesche roode troepen, die slecht bewapend zijn, werden telkens op de vlucht gejaagd.

Spoorweg Hongkong—Kanton gebombardeerd

Uit Kanton: Gisteren hebben 41 Japansche bommenwerpers, die in zeven groepen vlogen, de spoorwegverbinding tusschen Kanton en Hongkong hevig gebombardeerd. Door tientallen bommen werden de sporen tusschen Kanton en Kauloen, alsmede tusschen Kanton en Hankau vernield en de telegraaf- en telefoonleidingen verbroken. Twaalf op groote hoogte vliegende machines bestookten de N.W. buitenwijken van Kanton. De Chineesche luchtafweerbatterijen openden onmiddellijk het vuur, doch troffen geen doel.

Tegenstand de eenige redding.

Uit Tsjoengking: Een van de oude leden van den Kwomintang, Loe Tsoe, heeft verklaard, dat tegenstand blijven bieden het eenige middel voor China is, het land te redden. Indien China vrede zou vragen, dan zou Japan de controle verlangen over het Chineesche leger en de Chineesche economie en Japan zou China op dusdanige wijze aderlaten, dat het er nooit meer bovenop zou komen.

Rapport van Zeeland in 't Lagerhuis

Sir John Simon legt een verklaring af i.z. de Britsche politiek t.a.v. buitenlandsche leeningen. — Aan aanvallende mogendheden zullen geen leeningen worden verstrekt.

DEFENSIERAAD VOOR HET EERST BIJEEN

Uit Londen: Gistermiddag is het Lagerhuis na het Kerstrèces wederom bijeengekomen. Minister-president Neville Chamberlain zeide, dat de voorstellen van het rapport van Van Zeeland vele gecompliceerde financieele en economisch-politieke vraagstukken te berde brengen. Het zal door de Britsche en andere regeeringen nauwkeurig worden bestudeerd en het zou voortijdig zijn een verklaring af te leggen, alvorens deze studie is geschied. Chamberlain voegde hieraan toe, dat hij van deze gelegenheid gebruik wilde maken om openlijk zijn dank te betuigen aan van Zeeland voor de energie, waarmede hij de delicate en moeilijke zending heeft volbracht. Allen, die het rapport gelezen hebben, zullen erkennen, dat van Zeeland oprecht poogt de economische samenwerking te herstellen. Chamberlain hoopt, dat het in denzelfden geest zal worden bestudeerd, als het is opgesteld.

Op gestelde vragen antwoordde de ministerpresident nog, naar onze financieele correspondent meldt, dat het hier niet gaat om een definitieve actie van een enkele regeering. Veeleer hebben wij hier te doen met kwesties, die samenwerking noodzakelijk maken. Ik geloof echter de verzekering te kunnen geven, dat het rapport inderdaad als een dringende aangelegenheid behandeld zal worden. Ik twijfel er niet aan of op het rapport zullen maatregelen volgen, die tot samenwerking zullen leiden." zoo besloot Chamberlain.

In antwoord op een vraag van Lansbury, zeide de minister-president nog, dat de verantwoordelijkheid voor een volgenden stap ligt bij de regeering van Frankrijk en Engeland, die van Zeeland de opdracht hebben gegeven.

Onze financieele correspondent te Londen meldt:

De minister van financiën, John Simon, heeft in het Lagerhuis verklaard, dat hij, met het oog op den huidigen stand van de wisselmarkt, beslissingen heeft genomen inzake de Britsche politiek ten aanzien van buitenlandsche leeningen. Zooals hij reeds aan het Huis heeft medegedeeld acht hij den tijd nog niet gekomen zonder meer toestemming te verleenen voor buitenlandsche leeningen. Hij heeft hierbij in het bizonder de leeningen ten behoeve van buitenlandsche regeeringen, plaatselijke of openbare autoriteiten en door den staat gecontroleerde organisaties op het oog. Deze zullen steeds worden beschouwd in het licht van de algemeene politiek van de regeering. Evenwel zal tot nader order voor de gevallen, welke buiten de boven genoemde vallen meer vrijheid worden verleend.

In het bizonder sprak de minister hier over het verstrekken van geld op langen termijn ten behoeve van Britsche crediteuren, in welk deel van het rijk ook, om ondernemingen in het buitenland te financieren of te ontwikkelen en transacties, waarbij groote hoeveelheden buitenlandsche aandeelen betrokken zijn, waarover sprake was in den brief van den voorganger van den minister van 12 Juni 1933 aan den voorzitter van het beurscomité. Hetgeen spreker heeft gezegd toont den wensch van de Britsche regeering de internationale kapitaal-transacties te vergrooten.

De minister voegde hieraan toe, tengevolge van een vraag van Attlee, dat buitenlandsche leeningen op korten termijn van niet-commercieel karakter andere overwegingen noodig maken en speciale moeilijkheden meebrengen, welke ze over het algemeen onwenschelijk maken.

Steeds zal een beroep moeten worden gedaan op de commissie voor buitenlandsche transacties, voor bovengenoemde zaken, aangezien noodzakelijk bekend moet zijn waar het om gaat.

Naar Reuter nader meldt, doelt dit op leeningen voor mogendheden gewikkeld in een directen aanval. Dit heeft betrekking op poginge van Italië en Japan om leeningen te krijgen onder het mom van commercieele transacties.

In citykringen wordt de verklaring van den minister met goedkeuring ontvangen. Men verwacht evenwel geen zichtbare verandering aangezien de commissie voor buitenlandsche transacties een nauwkeurige controle zal blijven uitoefenen.

Staking bij De Havilland

Uit Londen: Vijfhonderd arbeiders der De Havilland-vliegtuigfabrieken te Hatfield zijn wegens een loonconflict in staking gegaan; men vreest dat de staking zich zal uitbreiden.

Eerste bijeenkomst van den Defensieraad

Uit Londen: Gistermiddag is voor het eerst de raad van legerchefs bijeengekomen overeenkomstig de aanwijzingen van de regeering in December jl. tot nauwere controle van de militaire politiek. Gesproken werd over een sneller contact tusschen de verschillende commando's en het Departement van Oorlog en over de reorganisatieplannen van het leger.

Twee Engelsche soldaten gedood

Uit Jeruzalem: In een gevecht met Arabieren in het district Jenin zijn twee Engelsche soldaten gedood en twee gewond. De Arabieren moeten zware verliezen geleden hebben.

De onlusten op Trinidad en Tobago

Overheid trad onjuist op.

Uit Londen. De commissie welke een onderzoek heeft ingesteld naar de onlusten van Trinidad en Tobago in den afgeloopen zomer, heeft aan de regeering gerapporteerd, dat het gouvernement niet juist is opgetreden. De gouverneur heeft een rede gehouden, welke ontijdig en niet gelukkig wordt genoemd, terwijl onderhandelingen zijn gevoerd met den stakingsleider Uriah Butler, een fanatieken neger, terwijl deze voortvluchtig was.

De commissie is van oordeel, dat krachtiger maatregelen bij het begin van de ongeregeldheden een uitbreiding voorkomen zouden hebben en de commissie stelt ingrijpende wijzigingen in het bewind voor, o.a. het instellen van een departement voor arbeid en industrie en sociale hervormingen.

LOOS ALARM IN LONDEN.

De Londensche brandweer is in 1937 4000 keer noodeloos gealarmeerd. In 1673 gevallen had men te doen met boos opzet, dat was 370 maal meer dan in 1936. Het aantal branden bedroeg 562 meer, doch het aantal groote branden daalde van 50 tot 36. In totaal zijn er te Londen 5294 branden geweest, met een schade van 873.300 pond sterling, tegen 1.121.700 pond in 1936.

DE TORPEDEERING VAN DE ENDYMION

Door een Italiaansche duikboot, meent Barcelona

Franco neemt het initiatief bij Cordoba

Uit Londen: De Britsche regeering, die den aanval op de „Endymion" door een onbekende duikboot als een ernstig incident beschouwt, overweegt thans, welke stappen moeten worden gedaan. Men legt er den nadruk op, dat voor het eerst sedert de overeenkomst van Nyon een Britsch schip tot zinken is gebracht.

Uit Londen: In verband met het torpedeeren van het Britsche schip Endymion heeft de Spaansche ambassade te Londen een verklaring in de Britsche pers gepubliceerd, waarin wordt gezegd, dat de Spaansche regeering ontkent, dat de vloot van Franco over duikbooten beschikt, aangezien bij het uitbreken van den burgeroorlog alle duikbooten in handen van de regeering zijn gebleven. Men herinnert evenwel aan de verklaring van Queipo de Llano op 9 September 1937, dat de rechtschen vier duikbooten hadden gekocht.

In de verklaring wordt hieraan toegevoegd, dat het toch voor de geheele wereld duidelijk is, dat de duikbooten, die dergelijke daden van zeeroof begaan in de Middellandsche Zee, Italiaansche schepen moeten zijn. De Spaansche regeering is verwonderd, dat de buitenlandsche inmenging ten gunste van de rechtschen in dergelijke mate wordt toegestaan, dat belangrijke vlooteenheden ter beschikking worden gesteld.

De Spaansche regeering beschuldigt Italië de torpedobootjagers „Aquila" en „Falco" aan Franco te hebben gegeven. De schepen voeren thans den naam „Velasco Ceuto" en „Velasco Melilla."

Evenzoo zijn de torpedobootjagers „Allessandro Powerio" en „Guelielmo Pepe", alsmede de Italiaansche duikbooten „Mola" en „Sanjurgo" aan Franco gegeven. De beide duikbooten liggen te Soller op Majorca.

Verklaring van Duff Cooper.

In het Engelsche Lagerhuis heeft minister Duff Cooper, in antwoord op vragen de torpedeering van de Endymion betreffende, de reeds bekende feiten bevestigd en hieraan toegevoegd dat de Endymion tot zinken was gebracht ongeveer twintig mijlen van de koorste route verwijderd, die als gevolg van de Nyonovereenkomst was aanbevolen. Duff Cooper meende dat het geheele huis wel achter hem zou staan wanneer hij een veroordeeling uitsprak over deze daad van zeeroverij. Er waren stappen genomen om het Britsche patrouilleeren onmiddellijk in omvang te doen toenemen. Vier Britsche torpedojagers zijn dan ook reeds gisterochtend vroeg uitgevaren van Gibraltar uit in Oostelijke richting.

Vragen in het Lagerhuis.

Het kabinet zal in zijn bijeenkomst op Woensdag alle omstandigheden bestudeeren, die in betrekking staan tot het torpedeeren van het Britsche schip Endymion in de Middellandsche Zee, aldus verneemt Reuter. Bovendien zullen heden in het Lagerhuis vragen gesteld worden over deze zaak. Onder de leden van het parlement heerscht de krachtige wensch nauwkeurig aan het licht te brengen van welken oorsprong de onderzeeër is geweest, die de Endymion heeft aangevallen. Voldoening wordt tot uitdrukking gebracht over het feit, dat de Britsche patrouilleering in de Middellandsche Zee uitgebreid zal worden. Men gelooft, dat zich thans acht Britsche destroyers buiten Cartagena bevinden. Ook bestaat de mogelijkheid van nieuwe besprekingen tusschen de mogendheden, wier schepen in de Middellandsche Zee patrouilleeren.

Een Italiaansche tegenspraak.

Uit Rome: Naar aanleiding van de in het buitenland verspreide berichten, dat het aan de Spaansche kust gezonken Britsche s.s. „Endymion" door een Italiaansche duikboot is getorpedeerd, wordt hier van bevoegde zijde medegedeeld, dat de Italiaansche duikbooten de Italiaansche territoriale wateren niet verlaten hebben.

Uit Londen: Op de Italiaansche legatie werd medegedeeld, dat niets bekend was omtrent een gift van vier torpedobootjagers en twee duikbooten door de Italiaansche regeering aan Franco.

Rechtsch offensief bij Cordoba

Uit Salamanca: Volgens mededeelingen heeft het Zuidelijk leger, dat onder commando staat van generaal Queipo de Llano en dat in het bergland van Fuenteovejuna opereert, een aanval ontketend, ongeveer 90 kilometer Noordwestelijk van Cordoba. Onder dekking van den mist trokken de rechtschen van vijf punten op, over een front van ongeveer 15 kilometer en zij slaagden er volgens rechtsche mededeelingen in, ongeveer 10 kilometer voorwaarts te komen en verscheidene heuvels te nemen. Een groote loodmijn, Santa Barbara valt in dit gebied. De regeeringstroepen verloren volgens het rechtsche communiqué 300 man, 242 man werden gevangen genomen en een groote hoeveelheid materiaal viel den rechtschen in handen. De rechtsche opmarsch duurde nog voort.

Het luchtbombardement van Barcelona.

Uit Barcelona: Na het luchtbombardement van Zondag heeft men uit de puinhoopen o. m. de lijken van 85 kinderen te voorschijn gehaald, op een plaats waar 120 kinderen een toevlucht hadden gezocht. De meeste slachtoffers zijn door verstikking om het leven gekomen, overigens heeft men bij een aantal personen de doodsoorzaak niet kunnen vaststellen.

Britsche oorlogsschepen te Lissabon.

Uit Lissabon: Een aantal Britsche oorlogsbodems is gisteren voor Lissabon aangekomen voor een beleefdheidsbezoek. Vliegtuigen van de Portugeesche luchtmacht begeleidden de oorlogsschepen op den Taag.

Radioprogramma

Woensdag 2 Februari

HILVERSUM I 1875 en 415 M.

V.A.R.A. 8.00 Gram.pl. 9.30 Onze keuken, causerie. — *V.P.R.O.* 10.00 Morgenwijding. — *V.A.R.A.* 10.20 Voor arbeiders in de continubedrijven. 11.30 Bestrijding van de werkeloosheid, causerie. 42.00 Grafpl. 12.30 Fantasia en gram.pl. 13.30 Gram.pl. 14.00 Knipies. 14.30 Voor de vrouw. 15.00 Voor de kinderen. 17.30 Gram.pl. 18.00 De Ramblers. 18.40 Causerie: Fries op de school. 19.00 Koorzang. — *V.P.R.O.* 19.30 Cyclus: Ons werk en ons geloof. — *V.A.R.A.* 20.00 Herhaling SOS-berichten. 20.03 Berichten A.N.P. en VARA-Varia. 20.15 VARA-orkest. 21.00 Radiotooneel. 21.30 VARA-orkest. 22.00 Berichten A.N.P. 22.05 Koorzang (gr.pl.). 22.30 Gram.pl. 23.15 Orgelspel. 23.45 Gram.pl.

HILVERSUM II 301 M.

N.C.R.V. 8.00 Schriftlezing, meditatie, gewijde muziek (gr.pl.). 8.30 Gram.pl. 9.30 Gelukwenschen. 9.45 Gram.pl. 10.30 Morgendienst. 11.00 Gram.pl. 11.15 Ensemble van der Horst. 12.00 Berichten. 12.15 Gram.pl. 12.30 Vervolg concert. 13.30 Gram.pl. 14.00 Sopraan en piano. 15.00 Christelijke lectuur. 15.30 Gram.pl. 16.00 Vioel en piano. 16.45 Felicitaties. 17.00 Voor de jeugd. 17.45 Gram.pl. 18.00 Land- en tuinbouwhalfuur. — *Onderwijsfonds voor de Scheepvaart* 18.30 Taalles en causerie over het binnenaanvaringsreglement. — *N.C.R.V.* 19.00 Berichten. 19.15 Boekbespreking. 19.45 Reportage. 20.00 Berichten A.N.P. en herh. SOS-ber. 20.15 NCRV-orkest. 21.00 Causerie: De wederkomst des Heeren (III). 21.30 NCRV-orkest en soliste. 22.00 Berichten A.N.P. 22.05 Dampraatje. 22.20 Vervolg concert. 22.45 Gymnastiekles. 23.00 Gram.pl. en Schriftlezing.

DROITWICH 1500 M.

11.20 Orgelspel. 12.05 Orgelconcert. 12.35 BBC-Northern-orkest. 13.20 Gram.pl. 13.50 De Wessex Players. 16.05 Gram.pl. 16.20 Vesper. 17.05 Gram.pl. 17.40 Lew Stone en zijn Band. 18.20 Berichten. 18.40 Landbouwpraatje. 19.00 Orgelspel. 19.20 The Rebel Maid, operette. 20.20 Declamatie. 20.35 BBC-Symphonie-orkest en soliste. (Om 21.20 Berichten.) 22.40 Gram.pl. 23.15 Oscar Rabin en zijn Band. 23.50 Jazzmuziek (gr.pl.).

PARIJS RADIO 1648 M.

7.50, 9.15, 10.40 en 11.20 Gram.pl. 12.20 Stafmuziek van de Garde Républicaine en zang. 15.05 Pianovoordracht. 16.20 Zang. 17.20 Giardino-orkest. 20.50 Zang en piano. 21.35 Variété-programma. 22.50 Gram.pl.

KEULEN 456 M.

5.50 Rheinische Landesorkest. 7.50 SA-orkest. 11.20 Fabrieksorkest. 12.35 Gram.pl. 13.35 Omroepsextet. 15.50 Omroeporkest. 18.30 Blaasorkest. 19.50 Pianovoordracht. 20.05 *Gevarieerd programma.* 21.40 Hermann Hagestedts orkest.

BRUSSEL NEDERLANDSCH 322 M.

12.20 Gram.pl. 12.50 New Palace-orkest. 13.50 Gram.pl. 17.20 Omroeporkest. 18.50 Gram.pl. 19.20 Zang en piano. 20.20 Omroepsymphonie-orkest. 21.55 Gram.pl. 22.50 Idem.

BRUSSEL FRANSCH 484 M.

12.20 Gram.pl. 12.50 J. Schnyders orkest. 13.50 Gram.pl. 17.20 A. Fellemans orkest. 18.20 Zepparonikwartet 19.33 Gram.pl. 20.20 Omroepsalonorkest en solisten. 21.05 Luikse Koor- en orkestconcert. 22.30 en 22.50 Gram.pl.

DEUTSCHLANDSENDER 1571 M.

18.30 Ferdy Kaufmanns orkest en solisten. 19.20 Omroep-Amusementsorkest. 21.20 Berichten. 21.50 Cello en piano. 22.05 Scheepsweerbericht. 22.20 O. Kermbachs orkest.

Gemeentelijke Radiodistributie

PROGRAMMA I. Alle uitzendingen v. Hilversum I.
PROGRAMMA II. Alle uitzendingen v. Hilversum II.

PROGRAMMA III.

BRUSSEL NED. 8.00 Gymnastiekles. 8.20 Gram.pl. 8.30 Dagklapper. Kroniek van den dag. 8.40 Gram.pl. 8.45 Gesproken dagblad. 9.00 Gram.pl.

DIVERSEN. 9.20.

DROITWICH. 10.35 *Godsdienstoefening.* 10.50 Tijdsein van Greenwich. Weerbericht. 11.05 Programma van Scottish Reg. 11.20 Orgelconcert. 11.50 Schooluitzending 12.05 Round the London organs. 12.35 Het BBC-orkest van North Reg. 13.20 Rhythm on records (gr.pl.). 13.50 Programma van West Reg.

LONDEN REG. 14.20 Concert van North Reg. 14.50 The Growth of the Scherzo. 5. (Gr.pl.)

DROITWICH. 15.20 Concert van Scottish Reg. 16.05 Gram.pl. 16.20 Vesper. 17.05 Gram.pl. 17.20 Frank Luther (gr.pl.). 17.40 Lew Stone en zijn orkest met Al Bowly. 18.20 Weer- en nieuwsberichten.

LONDEN REG. 18.40 Concert van North Reg.

DROITWICH 19.00 Orgelconcert. 19.20 Gedeelten uit The rebel Maid, van Montaque P. Phillips. 20.20 W. H. Berry als „Mr Micawber". 20.35 Concert in de Queens Hall, Londen, door het BBC Symphonie Orkest o.l.v. Sir Adrian Boult, Myra Hess, piano. 21.20 Weer- en nieuwsberichten, 21.40 Voortzetting van het concert. 22.40 Cabaret disques (gr.pl.). 23.15 Oscar Rabin met zijn Romany dansorkest. 23.50 Swing time (gr.pl.).

PROGRAMMA IV.

KEULEN. 8.00 Een muziekkorps o.l.v. Walter Beil. 8.50 Dr Wilhelm Klodt: Vom gesunden Leben. 9.05 Nieuwsberichten. 9.20 Progr. van den Deutschlsender (Formen Deutscher Musik (V): Die Suite).

DEUTSCHLSENDER. 9.50 Kindergarten.

DIVERSEN. 10.20.

PARIJS RADIO. 10.35 Programmanieuws. 10.40 Gram.pl.

LONDEN REG 11.05 Gram.pl. 11.55 Het Hippodrome Orkest van Aston. 12.35 The goold old songs (gr.pl.).

BRUSSEL NED. 13.05 Het New Palace Orchestra. 13.20 Gesproken dagblad.

KEULEN. 13.35 Het omroep-sextet.

*RADIO P.T.T. NORD. 14.20 Concert.

PARIJS RADIO 15.05 Paulette Mayer, piano.

LONDEN REG. 15.20 Geiger met zijn orkest.

KEULEN. 15.50 Programma van den Deutschlandsender (Fritz Müller).

PARIJS RADIO. 17.20 Concert.

KEULEN. 18.20 Nieuwsberichten. 18.30 Een muziekcorps.

GEM. RADIO-DISTR. 19.00 Gram.pl.

*BEROMÜNSTER (of diversen). 20.00 Abonnements concert m.m.v. Jo Vincent, sopraan, J. Röntgen, viool, Antonio Tusa, cello.

BRUSSEL FR. 21.05 Populair concert uit Luik.

KEULEN. ±21.40 Een populair en dansorkest.

*DIVERSEN (Luxemburg, Toulouse Pyr., Denemarken Radio). 23.20.

*) *Deze stations kunnen naar omstandigheden door andere vervangen worden.*

Gevonden voorwerpen

Aanwezig aan het Hoofdbureau van Politie, Alexanderplein 20 en aldaar te bevragen op alle werkdagen, telefonisch alleen tusschen 10.30 en 12 uur en mondeling alleen tusschen 12.30 en 14.30 uur, de navolgende voorwerpen, als gevonden gedeponeerd op 31 Januari 1938:

Een bruin-wollen muts, een rijwieltaschje met inhoud, een zwarte paraplufe, een bruine portem. met inhoud, een grijze damesparaplufe, een blauwe alpinomuts, een roode portem. inh. 10 cent, ketting, Lipssleutel 7511 en zakmesje; een zwarte damesschoen, een zwart-leeren schoen, een Chineesche portem. inh. 58 cent, een oranjewimpel, een blauwe overall, een bruin jongensjakje, een groen-wollen das, een roode damesmuts, een Lippe Detmold-vlag met stok, drie kinderfoto's, een bruine jongenspet, een verchroomd collier met hangerije, een hondenzweep, een pakje inh. griffeldoos en kleurboek, een donkergrijze heerenhoed, een bruin kinderhoedje, een vulpotlood, een rolletje schrosingsbesluiten K.N.V.B., een linnen boodschappentasch, een oranjevlag met stok, een witte vlaggestok, een rood wit en blauwe vlag met stok, een enveloppe met eenige Duitsche munten, eenige schakels van zilveren halsketting, een verchroomde ring met 11 roode steentjes, een zilveren gegraveerde armband, een blauwe alpinomuts, een eiken miniatuur boekenkastje, diverse handschoenen, sleutels en ceintuurs.

Gevonden in Taxi-auto: een bruine damesparaplufe.

Aanwezig en te bevragen bij de navolgende ingezetenen, onderstaande voorwerpen:

Een gedeelte rijwielslot, Vlak, Westerbaenstr. 32; een zwart heerenrijwiel Burgers, Roos, Slijkeinde 178a; een heerenrijwiel Gazelle, Spierdijk, Groote Markt 20; een zwart damesrijwiel 51205, Beck, Hemsterhuisstraat 260; een bruin-lederen motorhandschoen, Kalkhoven; Parallelweg 99; een witte hond, Antonissen, Netscherstraat 143; een portem., Mittertoeiner, Teijlerstraat 60; twee bruine langharige honden, De Haar, Schaapherderstraat 26; een ring met sleutel en ketting, v. Weere, Houckgeeststraat 2; een stofbril, v. d. Veer, Netscherstraat 110; een wollen kindersokje, Haamstra, Prins Hendrikstraat 35 (L.); een ruwharige foxterrier, v. d. Meer, Mecklenburgplein 44 (L.); een nikkelen bril, Haagenbeek, Falckstraat 60; een ring met sleutels, v. d. Meulen, Swammerdamstr. 12; een kussentje met oranje-rozetjes, Overduin, Tremblystraat 13; een zwarte kater, Dierenasyl, Swammerdamstraat 97; een groene ceintuur, Spilt, Noordpolderkade 112; een nummerbord H-83619, Vuurschip, Francina Jacoba, Trekweg; een verm. gouden armbandje met groene steentjes, Tasseron, Koningstraat 603; een nikkelen horloge, Wolkunst, Goeverneurlaan 456; een zak vull waschgoed, Netuf, Rijswijkscheweg 119; een kat, v. Haren, de Perponcherstraat 7; een zwart hondje, De Goede, Ca. Obscurastraat 161; een rijwielbelastingmerk, Peereboom, Jul. v. Stolberglaan 388; een verchroomd damesarmbandhorloge, v. Wijk, Petuniaplein 1; een bruin-lederen actetasch inh. zwarte damestasch met inhoud, Bos, Rozenburgstraat 91; een autocontactsleutel 8308, Schaaf, Jan ten Brinkstraat 49; een bruine pincher met geel tuigje, v. Leeuwe, 2e Schuitstraat 284; een rijwielbelastingmerk in étui, Visser, v. d. Aastraat; een portem. met 65 cent en roode knoopen, Poeijee, Iepiaan 120; een zilveren halsketting met hanger, Lausink, Wijtingstraat 9; een rijwielbelastingmerk in étui, Keus, Doggerbankstraat 24; een hond, Westergaard, Duinweg 22; een pyama, De Colleman, Pluviersstraat 430; een vlag (rood wit blauw), Vlak, Tesselschestraat 40; een imit. paarlen oorbel, Oosterveer, 2e Messtraat 61; een Grieksch Gram.-boekje t/n W. de Niet, Laarman, Zutphenschestr. 32; een nikkelen polshorloge, Beuker, Dortschestr. 6; een paar regenpijpen, De Vries, Bosschestr. 119; een jonge bruine herdershond, Bakker, Van Hoeijlaan 57; een vulpenhouder, v. d. Bos, Tesselschestraat 120a; een bruin pinchertje, concierge Duinwaterleiding, Zuid-Binnensingel; een wit kinderwantje, Copernicuslaan 34; een kraalduit met witte slag, Ophuijzen, Soestdijkschekade 194; twee honden, Asyl, Nieuwe Haven 73.

Opgevangen honden:

Voor inlichtingen: Asyl, Nieuwe Haven 73.

ZEE- EN LANDMACHT

— De luit. ter zee der 1e klasse O. R. F. Immink reist per m.s. Indrapoera van den Rotterdamschen Lloyd, dat 1 Februari a.s. te Marseille verwacht wordt, naar Nederland.

— De kap. bij het korps pontonniers en torpedisten L. A. J. van der Drift wordt van 1 Februari tot 3 Maart a.s. gedetacheerd bij het 6e regiment infanterie te Breda.

— De 1e luit. der inf. van het Kon. Ned.-Indische leger J. A. Struijkenkamp wordt 1 Febr. a.s. eervol ontheven van zijn detacheering bij de Koloniale Reserve te Nijmegen.

— Het verblijf in werkelijken dienst tot aanvulling van het incompleet aan luitenants bij het 14e regiment infanterie van den res. 1e luit. van het 21e reg. inf. J. T. Noot is verlengd tot 1 April a.s.

Maandag zal het regiment Grenadiers naar Ede vertrekken tot het houden van vervolgingsoefeningen onder commando van majoor hoofdinstructeur H. Mijsberg, 21 Februari keert het terug. Dien dag gaat het regiment Jagers naar Ede om 5 Maart in het garnizoen terug te keeren. Het regiment staat onder de bevelen van majoor hoofdinstructeur B. Brinkman.

WETENSCHAPPEN

EEN NIEUWE BEHANDELING VOOR HOOIKOORTS.

„Forschungen und Fortschritte" van 1 Februari 1938 bevat een artikel van den Weenschen arts dr Erich Urbach over een nieuwe therapie voor hooikoorts en hooi-asthma, welke den laatsten tijd in Europa door allerlei oorzaken sterk toenemen. De behandeling bestaat uit micromaalijden van graszaden en boombloesems. Viermaal daags wordt een uit de genoemde stoffen samengesteld tablet genuttigd. Om vast te stellen voor welke grassoorten een zieke gevoelig is, wordt ook een nieuwsoortige en ongevaarlijke test toegepast. Mén dient hem eenig poeder toe en gaat hij niezen, dan blijkt, welke grassoort voor de hooikoorts verantwoordelijk is.

CHARLOTTE BÜHLER NAAR AMERIKA.

De beroemde kinderpsychologe prof. dr Charlotte Bühler te Weenen is beroepen aan de Fordham University te Nieuw-York, waar een speciale leerstoel voor haar is ingesteld. Zij heeft de benoeming aangenomen, maar zal in de zomersemesters haar colleges in Weenen blijven geven en aan haar Kinderpsychologisch Instituut werken.

WAARAAN IS NAPOLEON GESTORVEN?

Tot dusver werd vrij algemeen aangenomen, dat Napoleon op Sint Helena aan een kanker gestorven was. Kolonel van den geneeskundigen dienst in Frankrijks koloniale leger Abbatucci heeft uitgemaakt, dat hij aan een bepaalden vorm van dysenterie, welke op het eiland inheemsch was, gestorven is. Er moet een complicatie ingetreden zijn, een abces van de lever, waarvan de werking op maag en buikvlies den patiënt noodlottig geworden is. Hudson Lowe, de gouverneur van het eiland, draagt er dus geen aansprakelijkheid voor; zelfs de terugkomst van den ontroonden keizer zou hem niet gered hebben.

KERKNIEUWS

DE RABIES THEOLOGICA.

De kerkeraad der Gereformeerde Kerk te Ermelo heeft in de laatste classicale vergadering de vraag gesteld of het niet wenschelijk zou zijn, dat van de Kerken een stem uitging om een oordeel van bevreemding of afkeuring uit te spreken over het feit, dat leden van de door de Generale Synode benoemde commissie inzake de in Gereformeerden kring gerezen meeningsverschillen zich niet ontzien, in het openbaar elkander over en weer van dwalingen te beschuldigen. De classis heeft de wenschelijkheid uitgesproken, dat een dergelijke stem wordt gehoord en heeft den kerkeraad van Ermelo verzocht deze zaak, waaraan zij adhaesie betuigt, mede in overweging te nemen een desgewenscht in de volgende classisvergadering nadere voorstellen te doen.

KERK EN MODE.

De Noordelijke Synode van de Geref. Gemeenten die onder leiding van ds J. Fraanje van Barneveld vergaderde heeft zich in scherpe bewoordingen uitgesproken over de toenemende wereldgezindheid van sommige vrouwen en meisjes die zich het haar kort doen afknippen. De Part. Synode besloot den kerkeraden te adviseeren deze leden der gemeente niet toe te laten tot het afleggen van belijdenis des geloofs noch tot het H. Avondmaal en kerkelijke bevestiging van een huwelijk in zulk geval te weigeren.

Ned. Herv. Kerk.

Bedankt voor Culemborg, ds E. J. Mulder, te Herveld.

Beroepen: te Neerlangbroek, ds J. J. Poot te Bunschoten.

Aangenomen: naar Nijega-Opeinde, ds W. L. M. Eggink te Zuiderwoude.

Familieberichten

Uit verschillende dagbladen.

VERLOOFD:

Ir W. P. M. Corstiaensen en A. Schuiringa, Middenmeer.
L. P. van Schijndel en W. Wijers, Breda/Ooster Blokker.
D. J. B. Kooning en J. C. W. Dorst, Utrecht.

Jan. GEHUWD:

28 C. le Nobel en R. Ackerstaff, Deventer.

Jan. BEVALLEN:

24 Starrenburg—Linders, z. Venezuela.
26 Schenk, d. Amsterdam.
27 Berghoef—Eshuis, d. Aalsmeer.
28 Overbeek—de Wild, d. Leiden.
28 Rogier—v. Straten, z. Rotterdam.
28 Bouwens—Moerkamp, z. Amsterdam.
29 Nieuwenhuijzen—Hoorweg, d. Utrecht.
29 de Laive—v. Renterghem, d. Dirksland.
29 Schutte—Appeldoorn, z. Amsterdam.
30 Hendriks—Geuzebroek, z. Amsterdam.
30 Vermeer—Borghstijn, d. Dieren.

Jan. OVERLEDEN:

15 G. H. v. d. Berg, m.g. Greenwood.
28 Jkvr F. C. H. barsse v. d. Feltz, Baarn.
28 F. D. Bisdom, vr. 91 j. Wageningen.
28 M. T. F. Christmann—Schmitz, wed. 84 j. Driebergen.
28 E. Grieve—v. Hesteren, wed. 73 j. Amsterdam.
28 C. M. Etting, m. 60 j. Amsterdam.
28 A. W. Otte, vr. 49 j. Utrecht.
28 H. A. M. v. Veen, m. Parijs.
29 J. I. de Back, wdr. 76 j. Amsterdam.
29 C. de Bock—Kraaijenbrink, 70 j. Baarn.
29 L. A. Knegtel, m.g. 58 j. Leiden.
M. Huisman—Hartland, 56 j. Zaandam.
29 J. Perlberger, m.g. 48 j. Amsterdam.
29 J. J. Wulfers, m.g. Santpoort.
29 A. Ferwerda—v. d. Veer, 42 j. Londen.
30 M. E. ter Kuile—v. Delden, wed. 80 j. Enschedé.
30 P. v. d. Molen, m.g. 70 j. Bilthoven.
30 W. C. S. E. v. Sloterdijck—jkvr v. Panhuys, 63 j. Zeist.
30 M. C. Hendriks—v. Diggelen, Amsterdam.
30 Blakstad—Clark, Birmingham.
30 P. Vos de Wael, z. Bandoeng.
I. J. Hillesum, m.g. Amsterdam.

Uit de Indische dagbladen tot 24 Januari.

VERLOOFD:

F. L. Keasberry en A. C. Le Clercq, Lawang/Soerabaja.
E. Werlemann en J. A. Le Clercq, Lawang/Bandjermasin.

GEHUWD:

R. C. Baumgarten en J. R. Koster, Batavia-C.
J. Rooiofs en L. E. Hessel, Batavia-C.
F. de Koningh en P. M. Jansen, Batavia-C.

BEVALLEN:

Van Halm—van Dijk, z. Soerabaja.
Groeneveld—zur Mühlen, z. Pematang Siantar.
Posschl—Weissglas, z. Semarang.

OVERLEDEN:

M. E. Knaap, vr. Malang.
G. E. Ch. Roggeveen—Liebau, wed. Bandoeng.
G. van Waardenburg, vr. Semarang.
J. J. Avink, Batavia-C.
A. C. de Vos, Medan.

RADIONIEUWS

JAN HARTMAN VOOR DE PHOHI.

Donderdag a.s. zal Jan Hartman weer een radiovoordracht verzorgen voor de Phohi. Dit zal zijn 25ste radiovoordracht zijn. Jan Hartman is als voordrager van letterkundig werk voor de A.V.R.O., de Phohi, de N.C.R.V. en den K.R.O. opgetreden. In deze radiovoordracht zal hij de aandacht van de Indische luisteraars vestigen op het geestige werkje van Helene Haluschka: „De waarheid over Adam en Eva".

Agenda

WOENSDAG 2 FEBRUARI.

KON. SCHOUWBURG. 8.15 uur. Centraal Tooneel: Feestweek in Salzburg.
GEBOUW VOOR K. EN W. 8.15 uur. Residentie Orkest. Volksconcert o.l.v. Antonino Votto. Soliste: Yelli d'Aranyi, (viool).
DILIGENTIA. 8.15 uur. Alliance française: Lys Gauty.
SCALA THEATER. 8 uur: De „Amsterdam Follies" met Louis en Henriette Davids.
H.O.K.Y. 8.30 uur. Intern. ijshockeywedstrijd Den Haag—Brussel.

DONDERDAG 3 FEBRUARI.

KON. SCHOUWBURG. 8.15 uur: Charlotte Köhler in „Marathondans".
GEBOUW VOOR K. EN W. 8 uur. Nederlandsch Opera-Ensemble: Der Freischütz, o.l.v. Leo Pappenheim m.m.v. Henk Noort.
HAAGSCHE KUNSTKRING. 8.15 uur. Berlijnsch Dames Orkest.
SCALA THEATER. 8 uur: De „Amsterdam Follies" met Louis en Henriette Davids.

TENTOONSTELLINGEN

MUSEA, ENZ.

BOEATAN, Kneuterdijk 18a Tentoonstelling van Indische kunstnijverheid.
DIERENTUIN. Verzameling planten en dieren Dagelijks geopend van 9 uur tot zonsondergang.
GEMEENTEMUSEUM. Dagelijks 10—16, Zondags 13—16, Woensdag 20—22. Het prentenkabinet en de leeszaal Woensdagavond. echter alleen op voorafgaand verzoek.
Leeszaal geopend dagelijks 10—17.
Tent. van oude Jap. prentkunst. Tot 6 Maart
GEVANGENPOORT. Geopend van 10—3 uur. Zondags van 1—5 uur.
HUIS TEN BOSCH. Bezichtiging dagelijks van 9—6 uur, behalve Zondags
KON. PRENTENKABINET. Geopend op werkdagen behalve Zaterdag, 9.30—12.30 en 1.30—4.30 uur Zaterdag 9.30—12.30. Zondags gesloten
MAURITSHUIS. Koninklijk Kabinet van Schilderijen. Dagelijks van 10—3. Zondags van 1—3 u
MUSEUM BREDIUS. Prinsegracht 6. Dagelijks geopend van 10—3 uur, Zondags van 1—3 uur.
MUSEUM MEERMANNO WESTREENIANUM, Prinsessegracht 30 Geopend elken Donderdag van 10—3 uur
MUSEUM H. W MESDAG. Laan van Meerdervoort 7b. Dagelijks van 10—3 uur Zondags van 1—3 uur
MUSEUM VOOR ONDERWIJS. Hemsterhuisstraat 2E Dagelijks, ook Zondags, van 13.30—16 uur geopend. Iederen Woensdagavond te 20 uur cultureele films.
Woensdag 14.15 uur rondgang.
NEDERLANDSCH POSTMUSEUM. Kortenaerkade 11. Geopend elken werkdag van 10—16 uur. Op feestdagen gesloten.
Tent. zegels 1852
ORANJE-NASSAU MUSEUM, Prinsegracht 3. Geopend Woensdags en Zaterdags van 13.30—16.30 uur. Vrijdags 10—12.30 uur, elken 1en Zondag van de maand 13.30—16.30 uur.
PANORAMA MESDAG, Zeestraat 65b. Dagelijks geopend van 10—3 uur. Zondags van 12—3 uur
RIDDERZAAL. Tent. jeugd van Prinsen en Prinsessen uit het Huis van Oranje. Geopend op werkdagen 11—17 uur. Bovendien Woensdag-, Vrijdag en Zaterdagavond van 19—21 uur. Tot 14 Febr.
VREDESPALEIS. *Carnegielaan 2. Dagelijks te bezichtigen van 2—4 uur, bij zitting van het Hof van 1—2.30 uur. 1e en 3e Zondag van de maand 2—4 uur*
WANDEL-, VOGEL- EN DIERENPARK „WASSENAAR". Rijksstraatweg nabij Kasteel Oud-Wassenaar. *Geopend dagelijks van 9 uur tot zonsondergang*
WEERKUNDIG STATION VAN „HET VADERLAND". gelegen aan de Papelaan te Voorschoten. halte Blauwe Tram Te bezichtigen iste en 3de Zondag van elke maand van 9—12 uur Woensdag en Zaterdag van 1—5 uur
„ZEISS PLANETARIUM HAAGSCHE COURANT", Wagenstraat 35—37 Elken werkdag 15.45 en 20.15 uur, behalve Maandag- en Vrijdagmiddag
Lezing over: De Maan.
Iederen Zondagochtend 11.45: Diversa
Elken Woensdagavond: Spiraalnevels.
Dinsdag 1 Febr. gesloten. Woensdagmiddag 2 Febr. 15.45 uur. Lezing over: De Maan.

KUNSTHANDELS, ENZ.

HUIZE KONINGINNEGRACHT 77. Geopend op werkdagen 10—5. Zondags 1—5 uur. Tent van nagelaten werken van Fedor van Kregten Tot 6 Februari
KON KUNSTZAAL KLEYKAMP Geop. op werkdagen 10—5 uur. Zondags 2—4 uur. Tent. Japansche kunst (lakwerken. netzuké's. stootplaten en prenten) Tot 6 Februari.
Tent. schilderijen André Roussel. Tot 6 Febr.
Tent. van enkele werken door Toon Kelder. Tot 12 Febr
KUNST VAN ONZEN TIJD. Prins Mauritsplein 21—22 Tent. v werken van Raphael Birtchansky en den Rotterdamschen schilder Arie Dettmeyer. Dagelijks geopend van 10—6 uur Zondags van 2—5 uur Tot 19 Febr
KUNSTHANDEL D'AUDRETSCH, Noordeinde 119. Tent van werken door Hildo Krop Dag geop. 10—6 uur Zondags gesl Tot 14 Febr
KUNSTHANDEL GEBR KOCH. Hoogstraat 7 Tent. van werken van Mevr. Jacoba A. de Graaff, Dagelijks geopend van 10—5 uur Zondags gesloten Tot 12 Febr
KUNSTHANDEL M LIERNUR. Zeestraat 63 Geopend op werkdagen 10—6 uur Tent. van werken door mej. A Egter van Wissekerke, mej S E. Kneppelhout en mej. C J Pabst Tot 6 Febr
KUNSTHANDEL G. J NIEUWENHUIZEN SEGAAR, Anna Paulownastraat 107 Geopend op werkdagen 10—5 uur Tentoonstelling van werken door H A van Daalhoff. ter gelegenheid van zijn zeventigsten verjaardag Tot 1 Februari
KUNSTKELDER „DE WIG", Frankenslag 45 Tent. v. werken van Piet Bulthuis, Paul van Eeden, Justin van de Port, Eduard Rijff. Edmond Wingen en Jaap Wijnsouw Dagelijks geopend van 10—5 uur Zondags van 12—4 uur Tot 5 Febr.
TIKOTIN, Oostersche kunst. Nassauplein 6. Tent. van Japansche en Chineesche kunst Geopend van Dinsdag—Vrijdag 10—5 uur
Tent. v schilderijen en teekeningen van meesters van houtsneden Tot 25 Februari

De films van deze week

PREMIERES

ASTA-THEATER. Onder gele vlag. Dagelijks 2.30 en 8 uur. Zondags doorloopend van 2 tot 8.30 uur en 9 uur. 18 jaar.
CAPITOL-THEATER De wereld in vlammen. 2.15 en 8.15 uur. Zondags doorloopend van 2 uur af 18 jaar.
CITY-THEATER. De tijger van Eschnapoer. 2.15 en 8.15 uur. Zondags van 2 uur af doorloopend en 8.30 uur 14 jaar.
FLORA-THEATER. Mr. Moto slaat toe; de gepantserde auto. 2.30 en 8 uur. Zaterdags van 8.30 u. Zondags van 1.30 uur af doorloopend en 9 uur. 18 jaar.
PASSAGE-THEATER. Saratoga 2.30 en 8.15 uur. Zondags van 2 uur af doorloopend en 9 uur. 18 jaar.
STUDIO-THEATER. Le grand refrain. 2.30, 7 en 9.15 uur. Zondags 2, 4.30, 6.45 en 9.15 uur. 14 jaar.

VERLENGD

APOLLO-THEATER. Het leven van Emile Zola (1e week). 2.30, 6.45 en 9 uur. Zondags van 2 u. af doorloopend 14 jaar.
METROPOLE-PALACE. De model-echtgenoot (3e week). 2.15 en 8.15 uur. Zondags van 2 uur af doorloopend en 9 uur. 18 jaar.
PRINCESSE SCHOUWBURG. Het verliefde spook (1e week). 2.30 en 8.15 uur. Zondags van 2 uur af doorloopend en 9 uur. 18 jaar.

HERHALINGEN

CENTRUM THEATER. 2.30 en 8.15 uur. Folies Bergère: Wolga in vlammen. 18 jaar.
CINEMA ODEON. Burgtheater. 2.15 en 8.15 uur. Zondags van 2 uur af doorloopend. 14 jaar.
OLYMPIA. De Parvenu. 2 en 8 uur. 18 jaar.
REMBRANDT-THEATER San Francisco 2 en 8.15 uur. 14 jaar
REX. De roode Pimpernel. Doorloopend van 10—24 uur. Zondags van af 12 uur 14 jaar.
ROXY-THEATER. De zanger van Hare Hoogheid; Het meisje uit de onderwereld. 2.15 en 8.15 uur Zondags van 1 uur af doorloopend 14 jaar.
SEINPOST-THEATER. 8 uur. Suzy; „She". 18 j. Woensdagmiddag 2.30 uur speciale matinee: „She". 14 jaar.
TRIANON-THEATER Maytime. Zondags van 2 uur af doorloopend en 9 uur Dagelijks 2.30 en 8.15 uur. Elken leeftijd.
WEST-END THEATER. Verbannen. Op het tooneel: Alex de Haas. 2.15 en 8.15 uur. Zondags van 2.15 uur af doorloopend en 9 uur. 18 jaar.

DIVERSEN

CINEAC BUITENHOF 20. Doorloopend van 9.30 tot 24 uur. Zondags van 12 uur af. Actualiteiten, documentaire en teekenfilm Elken leeftijd

RECHTSWEZEN

HAAGSCHE RECHTBANK.

Uitlevering naar Duitschland gevraagd.

Voor de Haagsche Rechtbank, gepresideerd door mr A. N. Kühn stond gistermorgen zekere D. P. terecht, wiens uitlevering naar Duitschland door de Duitsche regeering is gevraagd.

P. zou, op 13 Januari 1933, in een klein plaatsje in Duitschland een „Oberlandjäger" hebben gepoogd te dooden. In Januari van dit jaar is hij daarom hier aangehouden en in verzekerde bewaring gesteld.

De officier van Justitie, mr Hoekstra, bracht 't verzoek tot uitlevering, namens de Duitsche regeering, over.

Verdachte meende, dat het verzoek tot uitlevering niet gerechtvaardigd was, daar hij op den datum dat de poging tot doodslag zou zijn gepleegd in Nederland vertoefde, zoodat hij het onmogelijk kon hebben gedaan. „Ik ken den „Oberlandjäger" zelfs niet en ben in dat plaatsje nimmer geweest.

De president, mr Kühn, merkte op dat de Nederlandsche rechtbank niet bevoegd is de schuld of onschuld van verdachte aan te toonen, aan dit college wordt slechts advies over de uitlevering gegeven aan de Nederlandsche regeering.

De verdediger van P., mr S. de Jong uit Amsterdam, was zich bewust dat de rechtbank niet de schuld of onschuld behoorde aan te toonen en zoodoende aan de ontkentenis van verdachte geen aandacht kon geven. Pleiter wees echter op de mogelijkheid, dat hier van een politieke handeling sprake kon zijn. Verdachte zou graag de verdediging voeren van: „het was een politieke vechtpartij", dit doet hij echter niet, hij zegt: „Ik was niet in Duitschland op dien datum. Ik was hier in Nederland en wel bij eenige vooraanstaande personen in Nederland." Spr. wees op de mogelijkheid om deze menschen te hooren, zij zullen zeker de waarheid over zijn ât of niet verblijf alhier in dien tijd willen verklaren.

Mr de Jong legde voorts de aandacht op den tijd, die verloopen is tusschen het gepleegde feit (Januari 1933) en het bevel tot inhechtenisneming gedateerd: December 1937, dus vier jaar later.

Verdachte is in die tusschenliggende jaren in Nederland en in Spanje geweest en heeft daar gewerkt onder de Internationale Brigade. Het laatste feit zal wel aanleiding zijn geweest om zijn verblijfplaats te weten te komen, hier heeft waarschijnlijk de informatiedienst van Duitschland voor gezorgd. De Nederlandsche justitie heeft als politieke vluchteling van hem nooit eenige last ondervonden, verdachte heeft zich ook nimmer met de Nederlandsche politiek bemoeid.

Mr de Jong legde den nadruk op de gevolgen, welke in Duitschland, waar men rechtscolleges met geheel andere opvattingen heeft en waar men geheel andere eischen aan het bewijsmateriaal stelt, voor verdachte kunnen hebben.

Spr. vroeg dan ook binnen de enge grenzen van de bevoegdheid der rechtbank aan de Nederlandsche regeering advies uit te brengen tot n i e t uitlevering van dezen verdachte.

De rechtbank zal over 14 dagen, zonder eenige openbaarheid, haar advies aan de Nederlandsche regeering uitbrengen, die zich echter niet aan dat advies behoeft te houden.

RIJBEWIJZEN VERVALSCHT.

De Haagsche rechtbank heeft den 31-jarigen L. J. de W. wegens verduistering van twee auto's veroordeeld tot een gevangenisstraf van een jaar en zes maanden. Een hulpmiddel bij deze verduistering was een vervalscht rijbewijs, dat door den 24-jarigen Haagschen winkelier H. A. H. geleverd was.

Voor dit feit moest H. zich voor de rechtbank verantwoorden. Bovendien was hem ten laste gelegd, dat hij de W. geholpen had met het opbergen van de gestolen auto's, door hem het adres te verschaffen van een boxengarage en hem te helpen met het aanbrengen van ijzeren „overvallen" en sloten op de boxen, waarin de gestolen auto's zich bevonden.

Uit de getuigeverklaring van de W. bleek evenwel, dat verdachte aan dat laatste niet meegeholpen had en de officier van justitie, mr N. S. Hoekstra, vroeg voor deze feiten vrijspraak.

Het vervalschen van de rijbewijzen leverde volgens den officier twee strafbare feiten op, n.l. valschheid in geschrifte en medeplichtigheid aan oplichting — daar verdachte wist, dat de W. met behulp van het valsche rijbewijs de auto's ging huren — en deswege requireerde mr Hoekstra een gevangenisstraf van een jaar.

De verdediger, mr E. A. Kan, pleitte de uiterste clementie, daar de moeder van verdachte dezer dagen overleden was, toen hij in het Huis van Bewaring zat. Dit leed heeft hem al zwaarder gestraft dan welke veroordeeling ook.

Met klem bepleitte mr Kan een althans gedeeltelijk voorwaardelijke straf.

Het verzoek tot onmiddelijke invrijheidstelling van verdachte werd afgewezen.

Uitspraak 15 Februari.

UITSPRAKEN VAN DE HAAGSCHE RECHTBANK.

Heling van effecten.

Wegens heling van effecten veroordeelde de Haagsche rechtbank den 38-jarigen caféhouder Th. H. R. D. conform den eisch tot een gevangenisstraf van een jaar, waarvan zes maanden voorwaardelijk.

Verduistering van auto's.

De 31-jarige L. J. de W. heeft terecht gestaan, omdat hij twee auto's, welke hij gehuurd had, heeft ontvreemd en den garagehouders, die de slachtoffers van deze manipulaties werden, een valsch rijbewijs heeft getoond.

Het O. M. heeft tegen hem een g

Nederl. Clearing Instituut

Stand per 31 Januari 1938

Clearing met Duitschland

	31 Jan.	22 Jan.
Algem. clearingrekening		
1. Stortingen in Ned. waarvan bestemd voor:	24.595.300	18.508.600
a) Achterstallige vorderingen	167.800	98.500
b) Rentedienst Dawes- en Youngleening en Stillhalte; Rentetransfer	444.600	295.000
c) Vrije rek. Reichsbank	2.429.600	1.734.500
d) Nieuwe onder de clearing vallende vorderingen	21.553.300	16.380.600
2. Stortingen in Duitschland (nieuwe vorderingen) (inclusief saldo 1937 ad £ 4.840.700).	27.844.300	21.339.600
3. Uitbetalingen in Ned. op nieuwe vorderingen (1 d)	17.378.200	9.519.600
Laatst uitbetaalde nummers van storting: tegen guldensvord. 533250a tegen Reichsmarkvorderingen: 4687/59762.		
Speciale Verrekening		
Stortingen in Nederland tegen afgegeven reischeques (inclusief saldo 1937 ad £ 426.200)	533.900	506.100
Uitbetalingen in Nederl.	95.000	95.000
Nog beschikbaar	438.900	411.100

Clearing met Chili

1. Stortingen in Nederl. (Inclusief saldo 1937 ad £ 288.800)	387.600	387.600
2. Stortingen in Chili	75.600	57.600
3. Uitbetalingen in Ned.	19.500	10.400
4. In particuliere compensatietoegelaten (inclusief saldo 1937 ad £ 14.000)	16.900	16.900
Laatst uitbetaald nummer van storting: 850.		

Clearing met Turkije

Algemeene Clearingrekening.		
1. Stortingen in Nederl.	49.600	31.000
2. Stortingen in Turkije (inclusief saldo 1937 ad £ 796.500)	844.800	833.300
3. Uitbetalingen in Ned.	39.200	30.200
Laatst uitbetaald nummer van storting: 2807		
Vrije rekening Turksche Centrale Bank	11.300	11.100
Bijz. Clearingrekening		
1. Stortingen in Nederl.	22.800	16.300
2. Stortingen in Turkije (saldo 1937)	824.200	824.200
3. Uitbetalingen in Ned	21.800	14.500
Laatst uitbetaald nummer van storting: 2047		
Particuliere compensatie		
1. In particuliere compensatie toegelaten (incl saldo 1937 ad £ 650.000)	668.300	668.300*
2. Waarvan afgerekend	55.700	55.700

*) De vermindering is het gevolg van een annulatie.

Clearing met Italië

Alg. Clearingrekening		
1. Stortingen in Nederl. (inclusief saldo 1937 ad £ 536.500)	1.440.400	1.157.250
2. Stortingen in Italië	1.531.100	842.667
3. Uitbetalingen in Ned	1.126.000	769.540
Laatst uitbetaald nummer van storting: 220.		
Compensaties Nederlandsch-Indië		
1. In part. compensatie toegelaten (saldo 1937)	1.383.100	1.383.100
2. Waarvan afgerekend	191.000	66.380

Clearing met Bulgarije

1. In part. compensatie toegelaten (incl. saldo 1937 ad £ 256.100)	300.000	290.400
2. Waarvan afgerekend	113.300	64.500

Clearing met Roemenië

Stortingen in Nederl.:		
Rekening „A" (Dienst der Roemeensche openbare schuld) (Inclusief saldo 1937 ad £ 410.700)	419.100	417.000
Rekening „B' (Nieuwe Handelsvorderingen) (Inclusief saldo 1937 ad £ 2.115.800)	2.132.200	2.128.200
Rekening „C" (Financieele vorderingen (Inclusief saldo 1937 ad £ 144.600)	146.100	145.700
Rekening „D" (Oude Handelsvorderingen) (Saldo 1937)	382.200	382.200
Uitbetalingen in Ned.:		
Rekening „A"	109.100	63.600
Rekening „B"	274.000	231.700
Rekening „C'	22.000	2.600
Rekening „D"	52.300	45.600

Autonome clearing met Spanje

Stortingen in Nederl. (Inclusief saldo 1937 ad £ 2.916.000)	2.933.200	2.935.600

Koersen Ned. Clearinginstituut

Koersen van het Ned. Clearinginstituut voor storting op 2 Februari 1938 tegen verplichtingen, luidende in:

Rijksmarken	£ 72.20
Lires	- 9.50
Peseta's	- 11.30
Turksche ponden	- 1.43½

VERKORTE BALANS DER NEDERLANDSCHE BANK

	31 Jan. '38	24 Jan. 1938
Disconторekening	9.102.897.52	4.672.667,—
Papier op het Buitenl	5.190.000,—	5.190.000,—
Beleening Reken.	226.260.442.09	211.144.068.72
Voorsch. aan het Rijk.	—.—.—	—.—.—
Munt goud	113.607.470,—	113.607.470,—
Muntmater. Goud	1.292.211.929.79	1.287.211.445,21
Munt Zilver enz.	17.627.517.36	18.009.324,61
Belegging v. h. kapitaal	40.692.995.05	40.652.995,05
Reserve en Pens.f.		
Gebouwen en meubelen der Bank	4.600.000,—	4.600.000,—
Div. rekeningen	7.534.992.43	7.354.504,88
Staat der Nederlanden (Staatsbl. No. 221)	10.193.915.19	10.193.915,19
	£ 1.727.022.159.43	1.702.636.390,66
Kapitaal	20.000.000,—	20.000.000,—
Reservefonds	4.338.707.82	4.338.707,82
Bijzondere Res.	6.600.000,—	6.600.000,—
Pensioenfonds	11.093.815.48	11.093.702,94
Bankbiljj. in oml.	886.059.210,—	850.778.595,—
Bankass. in oml.	91.412.20	62.220,50
Rek.-cour. saldo van het Rijk	188.054.406.04	192.568.403,20
van anderen	605.998.281.14	612.474.977,02
Div. rekeningen	4.786.346.75	4.719.784,18
	£ 1.727.022.159.43	1.702.636.390,66
Beschikb. metaalsaldo	751.738.985.48	756.847.945,61

• • •

Blijkens den bankstaat per 31 Januari is in de afgeloopen week de goudvoorraad van De Nederlandsche Bank verder gestegen met £ 5.000.484 tot £ 1.405.819.399 (v. w. £ 1.400.818.915).

De post munt en muntmateriaal is toegenomen met £ 4.618.678 tot £ 1.423.446.917 (v. w. £ 1.418.828.239), waarvan in het buitenland £ 70.361.442 (v. w. £ 65.360.958) of £ 5.000.484 meer.

De binnenlandsche wisselportefeuille is vermeerderd met £ 4.430.230 tot £ 9.102.897 (v. w. £ 4.672.667).

De bankbiljetten-circulatie steeg met £ 32.280.615 tot £ 886.059.210 (v. w. £ 850.778.595), terwijl de rek.-courant-saldo verminderde met £ 10.990.713 tot £ 794.052.667 (v. w. £ 805.043.380).

Het beschikbare metaalsaldo is verminderd met £ 5.108.960 tot £ 751.738.442 (v. w. £ 756.847.945).

Indexcijfers van koersen van aandeelen

In Januari.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek deelt de volgende cijfers mede:

Indexcijfers van koersen van aandeelen (basis 1930 = 100).

	1937						1938
	3e kw.	4e kw.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.
1. Nijverheid	100.2	88.2	96.8	88.7	87.5	88.5	92.5
2. Banken	106.9	100.8	106.9	99.6	100.6	102.3	105.2
3. Scheepv.	133.7	109.4	132.6	122.7	102.5	103.1	110 9
4. Int. fondsen	74.1	61.6	72.2	63.9	60.8	60.1	62.6
5. Ned.-Indische fondsen	125.0	96.8	119.5	97.6	94.7	98.1	102.6
6. Petroleum	111.2	94.2	107.0	96.5	91.1	95.1	99.2
7. Alg. indexcijfer	110.5	93.5	108.1	94.8	92.0	93.7	96.3

GEBROEDERS VAN LEER N.V.

Opgericht met een kapitaal van f 1 millioen

In een bijvoegsel tot de St.-Ct nr 22 zijn opgenomen de statuten van Gebroeders van Leer N.V., te Amsterdam, bewilligd bij min. besluit van 24 December 1937, met een kapitaal van f 1.000.000, verdeeld in 24 preferente en 976 gewone aandeelen, elk groot f 1000, waarvan geplaatst zijn 24 preferente en 726 gewone aandeelen.

Directeur is de heer N. Lansberg te Hilversum en commissaris de heer A. B. van Leer, te Hilversum.

Het doel der vennootschap bestaat in het drijven van handel in ijzer en metaalwaren, huishoudelijke en sanitaire artikelen, verwarmingsapparaten en massa-artikelen, aan deze zaken aanverwante artikelen en het ter bevordering van bedoelden handel deelnemen in andere ondernemingen, een en ander in den ruimsten zin.

BUITENLANDSCH KAPITAAL IN HONGARIJE

Naar onze Weensche correspondent meldt, is een Nederlandsche financieele combinatie voornemens de Noord-Hongaarsche kaolinegroeven aan te koopen en de exploitatie daarvan uit te breiden voor export.

Duitsch kapitaal bereidt de oprichting van een groote kousen- en van een automobielfabriek voor.

SPOORWEGONTVANGSTEN

Nederlandsche Spoorwegen. — Definitieve ontvangsten October 1937 (incl. die der geëxploiteerde spoor- en tramw.): Reizigers f 4.322.873.89, bagage f 56.127.33, brief- en pakketpost f 220.000,—, goederen f 3.562.523.35, levende dieren en lijken f 30.332.01, diversen f 189.388.02, totaal f 8.403.244.60 (f 8.278.401.94). Totale ontvangsten van 1 Januari af f 84.889.933.97 (f 80.233.581.90). Gemiddeld aantal kilometers in exploitatie van 1 Januari af 3395 (3423). Dus ontvangst per dagkilometer f 82.26 (f 76.85).

UIT DUITSCHLAND

A. E. G.

De raad van commissarissen van de A.E.G. heeft gisteren de balans over het op 30 September 1937 geëindigde boekjaar goedgekeurd. De omzet bedroeg 397 millioen mark tegen 316 millioen vorig jaar. Terwijl 1935/'36 nog sloot zonder winst of verlies, is ditmaal een netto-winst van ongeveer 7½ millioen mark behaald. Hiervan wordt 2.330.800 mark gestort in het statutaire reservefonds. Aan de algemeene vergadering zal voorts worden voorgesteld de uitbetaling van een dividend op de gewone aandeelen met 6 pct te hervatten. In het loopende boekjaar is de gang van zaken verder bevredigend.

Vereinigte Glanzstoff Fabriken

Bij de Vereinigte Glanzstoff Fabriken A. G. Wuppertal-Elberfeld, welke over 1936 uit een netto-winst van ruim 5 millioen mark een dividend van 5 pct op de gewone aandeelen heeft uitgekeerd, heeft de bedrijvigheid in het afgeloopen jaar de grenzen van de normale capaciteit bereikt. Verzekerd wordt dat de financieele positie der maatschappij gunstig is ondanks de uitgaven welke de uitbreiding van de bedrijven hebben gevergd.

WALLSTREET-NIEUWS

De dividend- en rentebetalingen over Februari beloopen 268.700.000 doll. (v. m. 583.300.000 doll.).

De netto-winst der Commercial Investment Trust Corp., de grootste onafhankelijke financieringsmaatschappij van huurkooptransacties in de Vereenigde Staten, bedroeg in 1937 21.501.296 doll. vergeleken met 21.181.020 doll. in 1936. Tot deze winst droegen de geconsolideerde bedrijfswinsten bij met een bedrag van 19.389.852 doll., terwijl het resteerende bedrag van 2.111.444 doll. bestond uit winsten op verstrekte leeningen en uit de winst op beleggingen der National Surety Corp., welke maatschappij geheel in het bezit der Commercial Investment Trust Corp. is, maar welker inkomsten niet in de geconsolideerde inkomstenrekening zijn opgenomen. De bedrijfswinst der maatschappij spruit voort uit de meest verscheidene werkzaamheden, zooals groot- en kleinhandelsfinancieringen van automobielen, huishoudelijke apparaten en verschillende industrieën handelsbenoodigdheden, terwijl daarnaast nog een eigen textielbedrijf wordt gedreven. Na betaling van dividend op de preferente aandeelen bleef over 1937 een netto-winst van 21.095.055 doll. beschikbaar voor de gewone aandeelen, welk bedrag overeenkwam met 6.36 doll. per aandeel op de per 31 December 1937 uitstaande 3.314.339 gewone aandeelen, vergeleken met 20.083.159 doll. of 6.07 doll. per aandeel op de per 31 December 1936 uitstaande 3.307.422 gewone aandeelen. In totaal werd in 1937 aan dividenden in contanten op de gewone aandeelen uitgekeerd een bedrag van 16.566.124 doll. vergeleken met 14.890.622 doll. in het voorafgaande jaar. De omzet der maatschappij was in 1937 het grootst gedurende de gecheele bestaansperiode der maatschappij en bedroeg 1.291.704.138 doll., hetgeen 122.007.323 doll. meer was dan in 1936.

De New York Telephone Cy heeft volgens voorloopige gegevens in 1937 een netto-winst behaald van 34.415.000 doll. (v. j. 36.110.000 doll.) of 7.96 doll. (v. j. 8.19 doll.) per aandeel.

Door de Woolworth Cy is in 1937 een netto-winst gemaakt van 33.177.000 doll. (v. j. 32.625.000 doll.), overeenkomende met 3.40 doll. (v. j. 3.35 doll.) per aandeel.

De J. I. Case heeft in het boekjaar, geëindigd 31 October jl., een netto-winst gemaakt van 2.894.000 doll. of 11.37 doll. per aandeel, tegen 3.083.000 doll. of 12.36 doll. per aandeel in het boekjaar, geëindigd 31 December 1936.

In Januari bedroegen de uitgiften van aandeelen in totaal 48.900.000 doll. (v. m. 22.600.000 doll.).

De Commonwealth and Southern Corporation heeft in 1937 een netto-winst behaald van 15.125.000 doll. (v. j. 13.350.000 doll.) of 0.19 doll. (v. j. 0.13 doll.) per aandeel.

Volgens het American Petroleum Institute bedroeg in de afgeloopen week de gemiddelde dagelijkse productie van ruwe petroleum 3.358.000 vaten tegen 3.506.000 vaten in de voorafgaande week.

In 1937 heeft de uitvoer van ijzer en staal bedragen 3.472.000 tons ter waarde van 223 mill. doll., tegen 1.221.000 tons ter waarde van 88 mill. doll. in 1936 en 2.481.000 tons ter waarde van 193.000.000 doll. in 1929.

PETROLEUM-INDUSTRIE.

Anglo-Egyptian. — Productie in de week geëindigd 28 anuari 2994 (v. w. 2874) tons.

British Controlled. — Productie in de week geëindigd 29 Januari totaal 14,094 (v. w. 13,680) barrels.

Trinidad Petroleum Development. — Productie in de week geëindigd 29 Januari 52,175 (v. w. 553,167) barrels.

Men seint ons uit Nieuw York:

Onder leiding van een der grootste petroleumondernemingen kwamen gisteren leidende personen uit dezen tak van industrie bijeen, teneinde plannen inzake wederoprichting van een export oil association te bespreken.

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN EGYPTE.

In 1937.

De invoeren hebben in 1937 in totaal bedragen £E. 38,037,486 (v. j. 31,515,555) en de uitvoeren £E. 30,759,412 (v. j. 32,978,400), waarvan aan katoen alleen voor een waarde van £E. 29,002,361 (v. j. 25,019,561).

Overzicht Beurs van Nieuw York

De fondsenmarkt opende kalm, doch vast en steeg later over een breed front. Ondanks winstnemingen werd de markt goed gesteund. Het slot was vast en slechts weinig beneden de hoogste koersen van den dag

Geld was prijshoudend.

De fondsenmarkt opende kalm, doch vast, waarbij de berichten uit het bedrijfsleven evenwel gen bemoediging opleverden en handelaars traden voorzichtig op. Intusschen scheen een matige uitbreiding van het eergisteren ingetreden technisch herstel waarschijnlijk.

Nadat de markt iets teruggeloopen was, viel hernieuwde steun waar te nemen en over een breed front trad een stijging in, waarbij de steun voor staalaandeelen een zeer bemoedigend verschijnsel vormde. De omzetten bleven evenwel gering en handelaars volgden de verhooging op zeer voorzichtige wijze. Een groot aantal fondsen steeg tot 1 p. toe, Pref. Steels en Case Threshing kwamen resp. 2 en 3 p. hooger. Union Pac. verloor 1 p.

De nieuwsberichten vermeldden weinig, dat de stemming kon beïnfluenceeren, doch terwijl de markt de nu en dan intredende vlagen van winstnemingen met succes te boven kwam, stegen de koersen waarbij de stemming opgemonterd werd door den verderen steun voor tweede rangs spoorwegobligaties en de vaste houding der voornaamste goederenmarkten.

In vrijwel alle afdeelingen stegen de koersen tot 1 p. toe. Terwijl de inflatiegeruchten bleven aanhouden, scheen het gemak waarmede obligaties van hoog gehalte zich in opwaartsche richting bewogen, daarmede in tegenspraak. Goudmijnen, vliegtuigaandeelen en spoorwegen waren goed gesteund. Staalaandeelen waren vaster in verband met de verwachting, dat de productie der staalindustrie voor het einde der maand zal toenemen. Koperaandeelen waren levendig op berichten van groote buitenlandsche verkoopen van het metaal. Public utilities waren weinig veranderd. Automobielaandeelen konden zich verbeteren en velen zijn van meening, dat deze groep oversold is.

Intusschen bleef de geringe omvang der omzetten ietwat teleurstellend. De wijze waarop de verkoopen geabsorbeerd werden, werd evenwel als constructief beschouwd.

Terwijl de realisaties op de verhooging goed geabsorbeerd werden, sloot de markt slechts weinig beneden de hoogste koersen van den dag met koerswinsten, die tot 2 p. toe liepen. Case Threshing en Allied Chemical kwamen 4 p. hooger. Het slot was vast.

Buitenlandsche beurzen

Parijs.

Parijs, 1 Febr. — De redevoering van den minister van Financiën heeft in de gematigde pers en ter beurze een gunstigen indruk gemaakt. Van dezen bewindvoerder was het bekend, dat hij op financieel gebied orthodoxe leerstellingen huldigt en zoo heeft hij ook den nadruk gevestigd op het streven der regeering om verder een liberale muntpolitiek te voeren.

Hij heeft de bezwaren tegen deviezen-controle herhaald, al heeft hij anderzijds den kapitaaluitvoer gelaakt. Zijn pleidooi voor het handhaven van het begrootingsevenwicht heeft vooral de aandacht getrokken; het bewijst wel dat er in de opvattingen der regeering sinds het eerste Volksfrontministerie heel wat veranderd is.

De minister dringt voorts krachtig op uitbreiding der productie aan, dus op een grootere krachtsinspanning der arbeidende klasse.

Zijn rede sluit op dit punt volkomen aan bij de bedoelingen, die Chautemps heeft neergelegd in zijn ontwerp-statuut voor den arbeid en nu ontwikkelt zich juist tegen dit ontwerp in de laatste dagen een krachtige oppositie van de marxistische elementen. Onder de zeven rapporteurs van het wetsontwerp zijn drie socialisten en drie communisten en de vrees lijkt niet ongegrond, dat het ontwerp heel wat wijzigingen zal ondergaan, eer het wet zal zijn geworden.

De beurs constateert de lichte ontspanning op de wisselmarkt met voldoening, al geeft men er zich volkomen rekenschap van, dat deze niet een gevolg van repatrieering is, doch eerder op technische factoren berust.

Naar het heet heeft het egalisatiefonds in afwachting van een Britsche leening, voorloopig steun van bankiers gekregen, waardoor het gemakkelijker dan in de laatste weken aan het vraagoverschot naar deviezen voldoen kan.

Rentes waren heden fractioneel beter en ook in de overige locale groepen bestaat eenige kooplust tot de cerste noteeringen. Deze zijn dan ook voor banken, zoowel als voor de industrieele aandeelen, lichtelijk beter. Koerswinst van beteekenis wordt echter niet behaald.

Ook de internationale afdeelingen toonen betere opvattingen; hier is het eveneens stil en de koersen loopen slechts op bescheiden wijze op.

De Amsterdamsche arbitragefondsen zijn een weinig beter. In de Coulisse loopen de aandeelen De Beers, Shell en de mijnaandeelen eenigszins op.

3 pCt. Fransche 69.65 tegen 69.55; 4½ pCt. Fransche Rente tranche A. 72.90 tegen 72.75; Crédit Lyonnais 1342 tegen 1352; Banque de Paris 1050 tegen 1045; Banque de France 6000 tegen 6020; Suezkanaal 25.495 na 25.250 tegen 25.620; Rio Tinto 2568 na 2562 tegen 2535; Koninklijke 6110 na 6120 tegen 6088; Philips 3960 tegen 3905; Amsterdam Rubber 3725 tegen 3655; H.V.A. 37400 tegen 37150; Forges et Aciéries du Nord et de l'Est 625 tegen 617, Tréfileries du Hâvre 733 tegen 730; Pechiney 1910 na 1915 en 1901 tegen 1895; Montecatini 197 tegen 199.50; Youngleening 372 na 375 tegen 360; Union Minière 3610 na 3644 en 3625 tegen 3545; Goldfields 587 tegen 573; Arbed 7830 tegen 7680; Kuhlmann 599 tegen 594; pref. Citroën 478 na 473 tegen 478; Peugeot 440 na 435 tegen 447; Canadian Pacific 227.50 na 228 tegen 229; Central Mining 3885 na 3895 tegen 3890.

De valutamarkten

Parijs.

Parijs, 1 Febr. — Voor beurs werd voor het pond 152.90 genoteerd tegen 152.85; de dollar gold 30.41 tegen 30.505, de gulden 1704.75 tegen 1706.25.

Beurs van Amsterdam

(Aanvullingen en verbeteringen)

Buenos Aires Ext. Readj. 4½ pct 43¼
Alg. Friesche Hyp. Bank (m. 2 pct verpl. uitl.) 3½ pct 101
Ned. Hyp. Bank Veendam serie C. 3½ pct 101¼
North-West & Pac. Hyp. Bank 4½ pct 84¼
Dito 4 pct 84⅛
Carl. Alexander Gewerkschaft 6½ pct 64½ g.b.
Carolus Magnus Gewerkschaft 6½ pct n.g.
Ned. Gist- en Spiritusfabr. Aand. 500 g.b.

A.-Fondsen:
Calvé-Delft Oliefabr. C. v. A. 6e k. 88¾
Rep. Steel Corp. C. v. 10 A. 2e k. 13 3/16 g.b.—13¼ g.l., 3e k. 13 3/16 g.b.—13¼ g.l., 4e k. 13⅛ g.b.—13¼ g.l., 5e k. 13 3/16 g.b.—13¼ g.l., 6e k. 13⅛ g.b.—13¼ g.l.
Phillips Petr. Cy C. v. 10 A. 6e k. 27⅛
South. Pac. Comp. C. v. A. 5e k. 13 3/16—13¼

Voorloopige:
Omnium v. Obl. v. Am. Ondern. serie A. f 276

Duitsche met certificaten:
Ver. Duitsche Stedenleening 1926 7 pct 19½

Oliën

LONDEN, 1 Febr. — Lijnolie (1 u.) loco 28¼, Febr. 27, Maart-April 27⅛, Mei-Aug. 27¼, Sept.-Dec. 27½.

HULL, 1 Febr. — Lijnolie (1 uur) loco 27/4½, Febr. 27/4½, Maart-April 27/4½, Mei-Aug. 27/4½, Sept.-Dec. 27/7½.

Beurs van Nieuw York

Het Amsterdamsche aequivalent, in de eerste 2 kolommen, is berekend naar den dollarkoers van 1.78⅛ (31 Jan. 1.78⅛)

31 Jan. Aeq.	1 Febr. Aeq.	NIEUW-YORK (R)	1 Febr. Slotk.	31 Jan. Slotk.
9⅛	9⅝	Amer. Cryst. Sugar	13½	13⅞
5½	5—	Am. Bemb. G. gew.	7—	7¾
54⅜	55½	Americ. Can.	78—	76—
14⅞	15⅛	Am. Car & Fdry.	22¼	20½
1⅜	1⅝	Am. Cit. P. & L. B.	2¼	2½
2¼	2⅜	Am. H. & Lth. N.A.	3¼	3⅛
14¼	14¼	Am. H.&L. 6%Npa	20—	20—
33½	35½	Am. Smelt. & Ref.	49—	46¼
100⅜	99⅞	Am. Tel. and. Tel.	139⅝	140¼
47⅞	47¾	Am. Tobacco B.	66¾	66½
6½	6¾	Am. Waterworks	9⅜	9—
21½	22⅛	Anaconda Copper	30⅛	30⅛
¾	¾	Ass. Gas & El. Cl.A	1—	1—
24½	25—	Atchison Topeka	35—	34¼
76¾	77½	Atch. Top. 4% Mg.B	108¼	107¼
6¼	6⅜	Baltimore and Ohio	8½	8¾
39½	40¾	Bethlehem Steel	56⅛	55½
5⅛	5½	Canadian Pacific	7½	7¼
63⅝	66¾	C. Pac. 4% b. R. '99	93¼	89—
⅜	⅝	Centr. States E.	½	½
21½	21⅞	Chase Nat. Bank	30½	30—
23¾	24¼	Ches. & Ohio	33⅛	33⅛
½	½	Chic. Milw. St. P.	⅝	⅝
⅞	⅞	Chic. M. P. pref.	1¼	1¼
2⅛	3—	C.M.P. 5% Adj. B.	4½	4—
¾	⅝	Chic. Rock Island	⅞	1—
38¼	38⅞	Chrysler Motor	54¼	53½
1¼	1¼	Cities Service	1¾	1¾
40⅛	40¾	Cit. Serv. 5% 1966	57—	56—
6½	6¼	Colgate Palm Oil	8¾	8⅝
1⅞	1⅛	Comm. D. South	1½	1½
28⅛	28¼	Continental Can.	39½	39¼
20¼	20¾	Continental Oil.	29—	28⅝
1.72	1.75	Cor. Trust sh. M.	2.44	2.41
2.61	2.65	Diversified Trust	3.70	3.65
23⅝	23⅝	7% (Dawes)	33—	33—
19⅜	19⅜	5½% (Young)	27—	27—
2½	2½	Erie Railroad	3½	3½
4¼	3⅞	Erie Railr. pref.	5½	5⅜
4¼	4½	Fisk. Rubber	6¼	6—
12¼	12⅜	Ford of Canada	17¼	17⅛
17¼	17⅜	General Cigar Co.	24¼	24⅛
27⅛	28⅜	General Electric	39⅝	39—
¾	¾	Gen. Gas & El. Cl.A	1—	1—
24—	24⅝	General Motors	34⅛	33½
6¾	7—	Gillette Saf. Razor	9¾	9½
14—	14¼	Goodyear Tire	19⅞	19½
5½	5⅜	Hudson Motors	7⅞	7⅝
6½	6¾	Illicois Central	9½	9⅛
2½	2½	Intercont. Rubber	3½	3½
3⅜	3¾	Int. Hydro El. Cl. A	5¼	5⅛
2⅜	2⅜	Int. Merc. Marine	3¼	3¼
27⅛	28⅝	Int. M. Mar. 6% B.	40—	39—
34⅝	35½	Intern. Nickel	49⅝	48⅜
4⅞	4⅝	Intern. Tel. and Tel.	6½	6⅜
5¼	5¼	Kansas City South.	7⅜	7⅛
12—	12½	Kans. Ct. S. pref.	17½	16¾
25¼	26½	Kennecott Copper	37—	35¼
11⅞	12⅛	Lorillard	16⅜	16½
32⅝	33½	Louisv. and. Nashv.	46¾	45⅝
5¾	5⅞	Marshall Field	8¼	8—
15⅜	15¼	Mc Keesport Tin	21¼	21½
12½	13—	Mid. Cont. Petr.	18¼	17½
1¾	1¾	Miss. Kans. Texas	2½	2½
14½	16⅛	Miss. P 5% goud bds	22½	20¼
1⅛	1½	Missourie Pacific	1⅝	1½
2¾	1⅞	Miss. Pacific pref.	2⅝	2½
4⅝	5¼	Miss. Pac. 4% bds.	7¾	6¾
23⅛	23⅛	Montgomery Ward.	32⅜	32¼
11⅛	11⅝	Nat. Cash. Register	16—	15½
18⅛	18¼	Nat. City Bank	25½	25¼
9⅜	9¾	Nat. Dairy Prod.	13⅝	13½
36⅝	37⅛	National Steel	53—	51¾
11⅞	12¼	New-York Central	17⅛	16⅝
¾	¾	N.-York Ont. & W.	1—	1—
128¾	128¾	Norfolk & West.	180—	180—
85⅛	85—	Norf. & W. 4% Gec.	118¾	119—
5⅞	6¼	North-Am. Av.	8¾	8¼
13—	13⅜	North-Americ. Cy.	18¾	18⅛
11½	12⅛	North-Am. Rayon	17—	16—
1.70	1.75	North-Am. Trust	2.44	2.37
7¾	8—	Northern Pacific	11¼	10⅜
15⅜	15⅜	Novadel Agence	21½	21½
7⅛	7—	Paramount Publix	9¾	9⅛
15—	15¼	Pennsylvania R.d.	21⅜	21—
26½	26½	Phillips Petrol.	37—	36¾
3⅞	4¼	Pittsburg Coal.	6—	5½
34—	34—	Procter and Gamble	47½	47½
4⅜	4⅜	Radio Corporation	6⅛	6⅛
12⅜	12¾	Rep. Steel gew.	17⅜	17¼
50⅛	51⅝	Rep. Steel pref.	72⅛	70—
40⅛	40⅜	Sears Roebuck	56¾	56⅛
11½	11⅝	Shell Union	16¼	16—
70⅛	70⅛	Shell Union pref.	98—	96—
12⅜	12¾	Southern Pacific	17⅛	17⅛
54⅞	58⅜	S. Pac. 4% Rb '05	82—	76¾
7⅞	8—	South. Railway	11¼	11—
27½	29⅜	S. Railw. 4% Mg.	41—	38½
5⅞	5⅞	Standard Brands	8¼	8¼
33¼	34¾	Stand. Oil (N.J.)	48½	46½
3¾	3½	Studebaker Corp.	5⅜	5¼
4¼	4⅝	Tennessee Corp	6½	6—
9¾	10⅜	Tidewater Ass. Oil	14½	13⅜
55⅛	55⅛	Union Pacific	77—	77—
70⅝	79¾	Union Pac. 4% bds.	111⅜	111¼
15⅞	15⅞	United Aircraft	22¼	22¼
2—	2—	United Corp.	2⅛	2¾
3⅝	3⅝	Un. St. Leather	5⅛	5—
20¼	20⅝	U. St. Rubber	28¾	28⅜
38⅛	38¾	Un. St. Steel	54⅛	53⅜
76⅜	77¼	Un. St. Steel pref.	108—	106¾
1½	1½	Wabash Railroad	2—	2—
1⅞	2—	Wabash R.r. pref.	2⅛	2⅝
3⅛	3½	Wilson and Co. Inc	4⅜	4⅜
27½	27⅞	Woolworth and Co	39—	38½

Metalen

LONDEN, 1 Febr. — (Open). Koper loco 39 13/16, op term. 40 1/16. electr. 44. Tin loco 180½, op term. 181¼.

LONDEN, 1 Febr. — (Slot). Koper Stand. Cash. koopers 39.12/6, verk. 39.13/9, 3 mnd. koopers 39.16/3, verk. 39.17/6, Settlementprijs 39.12/6, Electr. koopers 43.15/-, verk. 44.5/-, Best Select. laagste 43.-/-, hoogste 44.5/-. Tin Stand. Cash. koopers 180.10/-, verk. 180.15/-, 3 mnd. koopers 180.15/-, verk. 181.-/-. Settlementprijs 180.15/-, Straits loco 183.15/-. Lood Vreemd loop. mnd. koop 15.16/3, verk. 15.18/9, 3 mnd. koop 16.-/-, verk. 16.1/3. Settlementprijs 15.17/6. Zink Ordinair loop. mnd. koop 14.12/6, verk. 14.13/9, 3 mnd. koop 14.16/3, verk. 14.17/6, Settlementprijs 14.12/6. Nickel Home Trade 180.-/- à 185.-/-, id. Exp. id. 180.-/- à 185.-/-. Aluminium Home Trade 100.-/- à 100.-/-. Antimonium Eng. reg. Sp. Br. 81.-/- à 82.-/-. Platina geraffineerd 140/-. Kwikzilver per bottle 12.7/- à 12.7/6. Antimonium Chin. reg. cif. stoom. 62.-/- nom. Wolframerts per unit. cif. Europ. havens Febr.-Maart afl. 70/- à 75/-. Blik I. C. Cokes 20 × 14 22/6 à 23/-. Koper Sulfaat 19/-. Koper Strong sheets 75.-/-. Cadmium 4/10.

BERLIJN, 1 Febr. — (Slot). Koper Electr. 56¾; Koper Geraff. 51, nom. 51; Lood 20½, nom. 20½; Ruw zink 19¼, nom. 19½; Aluminium 133, id. 99 pct 137; Zilver-baren 39.40—42.40.

Boter, kaas en eieren

PURMEREND, 1 Febr. — Gemeentel. kaasbeurs. Verhandeld 16 partijen, wegende 20.000 kg. Handel goed. Hoogste prijs f 22.50. Kleine boeren f 22, per 100 kg, 121 kg boter f 1.56—1.57 per kg.

Eendeneieren f 2.60, kippeneieren f 3.50—4.

Coöp. Centrale Eierveiling Purmerend G. A. 60.000 eendeneieren f 3.70—3.85, 80.000 kippeneieren 65/66 kg f